

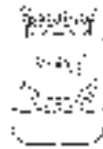
Helsingin kaupungin vuosikertomus 2000

Sisällysluettelo

Ylipormestarin katsaus	5
Helsingin kaupungin organisaatio 2000	6
Helsinki-konserni	7
Kaupunginvaltuusto 2000	8
Kaupunginhallitus 2000	11
Kaupunginjohtajan toimiala	13
Sivistys- ja henkilöstötoimi	16
Sosiaali- ja terveystoimi	19
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	22
Tekninen toimi	25
Vuosikertomuksen tilinpäätösosa	
Kaupunginhallituksen toimintakertomus	29
Talousarvion toteutuminen	33
Helsingin kaupungin tuloslaskelma	37
Helsingin kaupungin rahoituslaskelma	37
Helsingin kaupungin tase	38
Helsingin kaupungin konsernitase	39
Tilinpäätöksen liitetiedot	40
Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä	54
Helsinki kasvaa moderniksi pääkaupungiksi	55
Tietoja Helsingistä	59

Helsingin kaupungin vuosikertomus 2000

2000.hel.fi
Euroopan kulttuurikaupunki
Europas kulturstad

Julkaisija: Helsingin kaupunginkanslia

Postiosoite: PL 1, 00099 Helsingin kaupunki

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinvaihte (09) 1691

Taitto ja kartta Pentti Nuortimo/Vihreä Peto Oy

Kuvat: Pertti Nisonen; sivut 8, 10, 11, 16, 22, 25, 60

Studio 13; sivut 16, 19, Atelier Nyblin; sivut 5, 13.

Muut valokuvat sivuilla 14–25 (kuvaaja Tero

Vesterinen) liittyvät Helsingin 450-vuotisjuhlapäivän

viettiin 12.6. 2000.

Kansikuva: Oskar Kleinh (1846–1919) Helsinki 1877,

kuvaaja Pertti Nisonen.

Paino: Art-Print Oy 2001

ISSN: 1456-1506

Ylipormestarin katsaus

Vuosituhanen vaihte huipentui Helsingissä myönteisten tunnelmien vallitessa. Kaupunki saattoi juhlia 450-vuotisjuhlaansa vakaan taloudellisen kehityksen oloissa. Euroopan kulttuurikaupungin asema kohotti Helsinkiä kansainväliseen tietoisuuteen. Kulttuurikaupunkivuoden toteutuksesta vastannut säätiö loi yhteisen kehyksen kaikille osapuolille luoda ja kuluttaa kulttuuria. Poikkeuksellisen rikkaasta ja monipuolisesta vuodesta jäi monta hyvää siementä itämään. Ilahduttavaa oli suomalaisten lisääntynyt mielenkiinto pääkaupunkiinsa ja sen juhluvoon viettoon.

Monet kaupungin virastot ja laitokset hyödynsivät juhluvuotta tehden toimintaansa tunnetuksi kaupunkilaisille uudella tavalla. Kaupungin hyvät palvelut ovat keskeinen elämänlaadun kohotaja. Helsinki haluaa tarjota asukkaalleen palveluiden kestävästä laadusta. Kaupunkikulttuuri on täällä aina arvossaan, ei vain suurien juhlien aikaan.

Kaupungin väkiluvun kasvu hidastui hiukan noin 4 500 henkeen. Pääkaupunkiseudulla ei eri tahojen ponnistuksista huolimatta saatu käyntiin väestönkasvun edellyttämää asuntorakentamista. Vuoden 2000 lopussa Helsingissä asui yli 555 000 asukasta. Jatkuva väestönkasvun vaikutuksiin varautuminen on yksi Helsingin keskeisim-

mistä toimintaperiaatteista tulevinakin vuosina. Palvelujen saatavuuteen ja laatuun, kestäviin liikennetarkoituksiin ja asuntotuotannon jatkumiseen kiinnitetään vakavaa huomiota.

Lokakuussa 2000 pidetyissä kunnallisvaaleissa Helsinkiin valittiin kaupunginvaltuusto vuosiksi 2001-2004. Valtuuston 85 jäsenestä uusia valtuutettuja oli 30. Äänestysaktiivisuus jäi Helsingissä alle 51 prosentin. Tämä on valitettavaa, kun tiedämme, miten Suomessa kansalaisten tarvitsemat moninaiset peruspalvelut tuotetaan ja niistä päätetään kunnallisen itsehallinnon piirissä. Kaupungin laajaa vastuuta asukkaistaan heijastelee myös sen palveluksessa olevan henkilöstön määrä, vuoden lopulla 38 700 henkilöä.

Kaupungin taloudellinen asema pysyi vakaana erityisesti yhteisöveron poikkeuksellisen korkean tuoton sekä osakkeiden ja maa-alueiden myynnistä saatujen tulojen ansiosta. Vuoden lopussa saatiin merkkejä yleisen taloudellisen kehityksen hidastumisesta. Tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä kaupunki rahastoi pääosan 2,3 miljardin markan ylijäämäisestä tuloksesta käytettäväksi tulevina vuosina.

Helsingin seudun vahva talouskasvu on pitkälti perustunut tietolinkeiden kehitykseen 1990-luvulla. Tautalla on eri tahojen pitkäjänteinen työ yliopistojen tietopääoman muuntamiseksi liiketoiminnaksi. Kaupunki on tiivistänyt yhteistyötään Helsingin yliopiston ja korkeakoulujen kanssa. Teknillisen korkeakoulun kanssa solmittiin uusin yhteistyösopimus vuoden 2000 syksyllä. Helsingin rahoittamat kaupunkitutkimuksen kuusi professuuria ovat käytössä. Tulevaisuuden kehitysalana pidetyn bioteknologian tutkimuksen keskittyminen Suomeen ja erityisesti Helsinkiin on myös viesti kaupunkimme monipuolisesta vetovoimaisuudesta. Meidän on syytä luottaa, että panostus osaamiseen tuo jatkossakin helsinkiläisille ja koko seudun asukkaille parhaat mahdolliset edellytykset taloudellisesti turvattuun elämiseen.

Kansainvälisyys on Helsingissä yhä

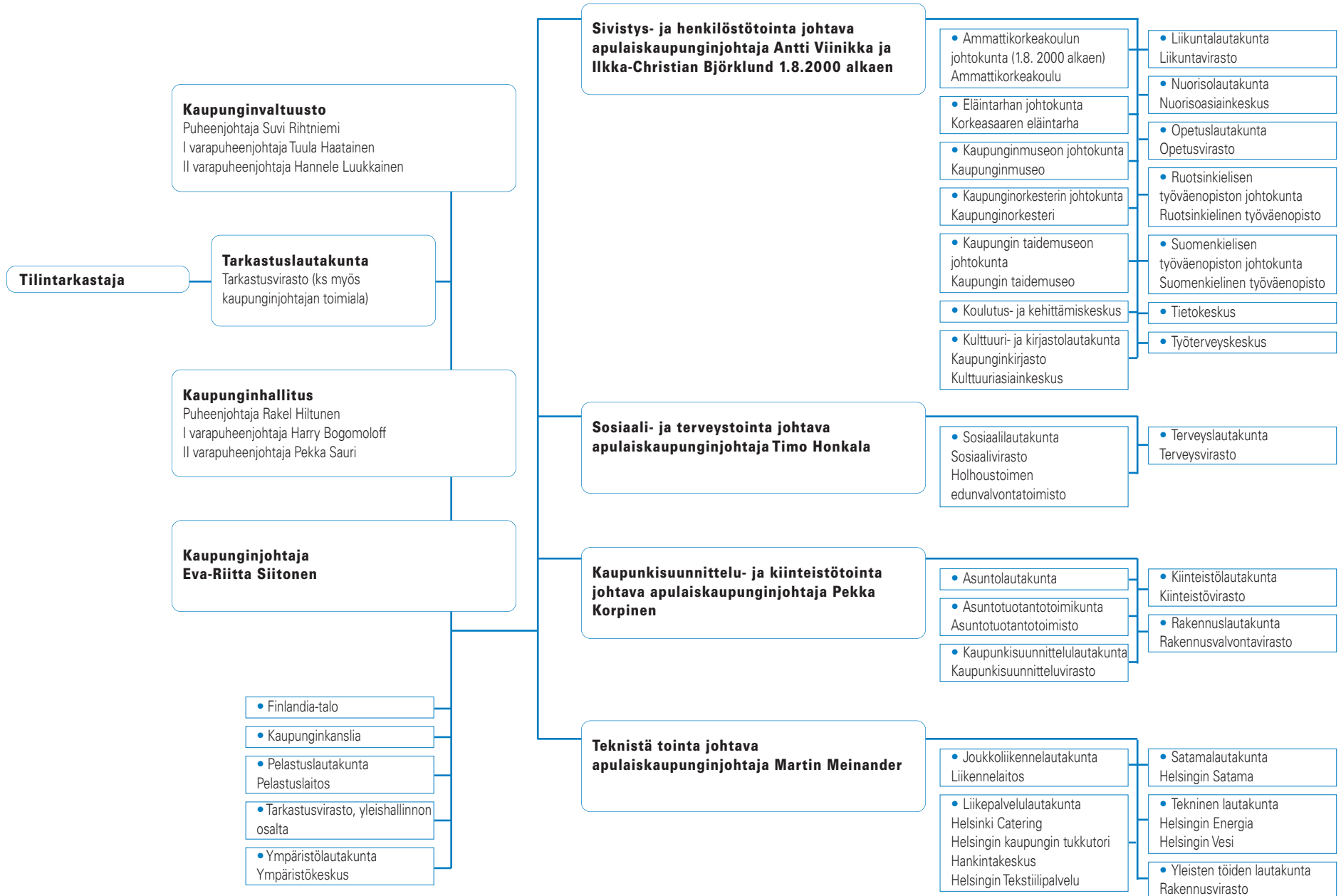
selvemmin havaittavissa ihmisten työssä ja arjessa. Kohtaamme kansainvälisyyden aikaisempaa laajaa-alaisempaa ja samalla luontevampaa asiana kuin ennen. Tämä on oikea suunta Helsingille.

Helsinki on ottanut osaa eurooppalaisiin kaupunkiverkostoihin tavalla, joka on nopeasti avannut mahdollisuuksia hedelmällisiin yhteistyösuhteisiin. EU:n politiikassa kaupunkiseutujen merkitys on viime vuosina korostunut aikaisempaa enemmän.

Helsinki on modernina ja vireänä suurkaupunkina eräänlainen 2000-luvun alun eurooppalainen mallikaupunki. Onnistuminen taloudellisen kilpailukyvyn ylläpitämisessä ja samanaikaisesti onnistuminen asukkaiden elinolosuhteiden tasapainoisessa kehittämisessä ovat kriittisiä menestystekijöitä, joiden eteen tehty pitkäjänteinen työ on avain Helsingin nykyisen tilanteen oivaltamiseen. Meidän on tästä hyvä jatkaa.

Eva-Riitta Siitonen
kaupunginjohtaja
ylipormestari

Helsingin kaupungin organisaatio 2000

Helsinki-konserni muodostuu Helsingin kaupungista kaikkine virastoineen ja laitoksineen, 149 tytärosakeyhtiöstä, 11 tytärsäätiöstä ja kolmesta yhteisyyhteisöstä. Lisäksi kaupunki kuuluu kuuteen kuntayhtymään ja kaupungilla on 52 osakkuusyhteisöä. Suurin osa tytärosakeyhtiöistä on kaupungin perustamia ja kaupungin 100 prosenttisesti omistamia.

Helsinki-konserni on omistus- ja hallintorakenne, jonka tarkoituksena on mahdollistaa siihen kuuluvien yksiköiden välinen yhteensopivuus ja yhteistyö, josta koituu hyötyä kaupungin asuk-

kaille ja alueelle. Helsinki-konsernia hallinnoidaan siten, että kaupunginvaltuusto asettaa tavoitteet sen toiminnalle ja kaupunginhallitus johtaa toimintaa. Vastuu konsernin operatiivisesta johtamisesta on kaupunginjohtajalla ja apulaiskaupunginjohtajilla. Tarkastuslautakunta puolestaan huolehtii konsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä.

Vuoden aikana uusia tytärosakeyhtiöitä tuli lisää 6 kappaletta ja väheni fuusioiden kautta 12 kappaletta. Kaikki fuusioituneet tytäryhteisöt olivat kiinteistö-osakeyhtiöitä

Helsinki-konserniin kuuluvat kuntayhtymät

Helsinki on osakkaana seuraavissa kuntayhtymissä:

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin -kuntayhtymä (HUS)
Kärkulla samkommun
Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta
Samkommunen för huvudstadsregionens svenskspråkiga yrkeskolor
Uudenmaan liitto
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä

Helsinki-konsernin yhteisyyhteisöt

Simonauktion Pysäköinti Oy
Suomenlinnan Liikenne Oy
Tiedepuiston Asunnot Oy

Helsinki-konsernin osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä on yhteensä 52 kappaletta, joista 18 on asunto-osakeyhtiöitä ja 25 osakeyhtiötä, joiden toimialana on toimi- tai pysäköintitoimien omistaminen tai kiinteistöhuoltotoiminta. Muut osakkuusyhteisöt ovat Art and Design City Helsinki, Eurest Finland Oy, Helsingin Matkailu Oy, Helsingin Seudun Lämpövoima Oy, Helsingin Tiedepuisto Oy, Kemwater Oy, Laajasalon Palloiluhallit Oy, Pääkaupunkiseudun Vesi Oy sekä Vantaan Energia Oy.

Pysyvät toimikunnat ja neuvottelukunnat

Vuonna 2000 toimivat seuraavat kaupunginhallituksen asettamat pysyvät toimi- ja neuvottelukunnat:

Aravaneuvottelukunta
Elinkeinoneuvottelukunta
Energiansäästöneuvottelukunta
EU-kultuttajaneuvoston toimintaa koordinoiva neuvottelukunta
Helsingin 450-vuotisjuhlatuimikunta
Helsingin kaupungin ja Helsingin yliopiston yhteistyöneuvottelukunta
Henkilöstökassatoimikunta
Henkilöstötoimikunta
Historiatoimikunta
Nimistötoimikunta
Pelastuspalveluneuvottelukunta
Poliisin neuvottelukunta
Rintamaveteraaniain neuvottelukunta
Sääntötoimikunta
Tasa-arvotoimikunta
Terve ja turvallinen kaupunki -neuvottelukunta
Työllistämistoimikunta
Ulkomaalaisain neuvottelukunta
Urheilupalkintotoimikunta
Vammaisneuvosto
Vanhusneuvosto
Vapaaehtoistyön neuvottelukunta

Helsinki-konsernin tytäryhteisöt

Tytäryhteisöjä on kaikkiaan 160 kappaletta, joista 85 on kaupungin omistamia asuntolainoitetuista vuokra-asuntoyhtiöitä tai vapaarahoitteisia työsuhte-, asunto-, tukikoti- yms. yhtiöitä. Erilaisia toimitilojen tai pysäköintitoimien hallintaa, vuokrausta yms. toimintaa harjoittavia yhtiöitä on 43 kpl.

Seuraavassa on lueteltu aakkosjärjestyksessä muut tytäryhteisöt:

Abborfors Oy	voimalaitostoiminta
Antinkotisäätiö	vanhuspalvelut
Gardenia-Helsinki Oy	viher- ja ympäristötietokeskus
Helsingin Asumisoikeus Oy	asuntojen vuokraus
Helsingin Kulttuurikaupunkisäätiö	kulttuuripalvelut
Helsingin seudun kesäyliopiston säätiö	koulutuspalvelut
Helsingin Teatterisäätiö	kulttuuripalvelut
Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy	elinkeinotoiminnan tukeminen
Helsingin Työvoimapalvelu Oy	työvoiman vuokraus kaupungin virastoille ja laitoksille
Helsinki-instituutin säätiö	koulutuspalvelut
Helsinki-viikon säätiö	kulttuuripalvelut
Helsinki Region Marketing	elinkeinoelämän edistäminen
Jääkentäsäätiö	urheilu- ja liikuntapalvelut

Kannelkötisäätiö
Klåsarö Oy
Lasipalatsin Mediakeskus Oy

Lasten- ja Nuortenteatterisäätiö
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy
Oy Helsingin Asuntohankinta Ab
Oy Mankala Ab
Pakilan sairauskoti- ja vanhainkötisäätiö
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy

Stadion -säätiö
Suomen Energia-Urakointi Oy

Suomen Turistiauto Oy ¹⁾
Työmaahuolto Oy

Urheiluhallit Oy ¹⁾
Vuosaaren Urheilutalo Oy

¹⁾ alikonserniyhtiöineen

vanhuspalvelu
voimalaitostoiminta
media- ja elokuvakeskustoimintaa
tukevat palvelut
kulttuuripalvelut
urheilu- ja liikuntapalvelut
asuntojen vuokraus
voimalaitostoiminta
vanhuspalvelu
tavarankierrätys ja jätteiden hyötykäyttö
urheilu- ja liikuntapalvelut
sähkö- ja valaistusverkkojen tms. rakentamis- ja kunnossapitopalvelut
linja- ja tilausliikenne
ruokatehtaan koneiden ja laitteiden korjaus ja huolto sekä ravitsemusalan konsultointi
urheilu- ja liikuntapalvelut
urheilu- ja liikuntapalvelut

Kaupunginvaltuusto 2000

Kaupunginvaltuusto 2000

Puheenjohtajisto
Puheenjohtaja Suvi Rihtniemi, Kok
Ensimmäinen varapuheenjohtaja Tuula Haatainen, SDP
Toinen varapuheenjohtaja Hannele Luukkainen, Vihreät

Kaupunginvaltuutetut

Kaupunginvaltuutettujen ja varajäsenten ryhmitys puolueittain äänimäärän mukaisessa järjestyksessä

Kansallinen Kokoomus r.p.

Valtuutetut (26)

Zyskowitz Ben
Rihtniemi Suvi
Bogomoloff Harry
Lekman Sirkka
Suominen Riitta
Moilanen Eeva-Liisa
Kanerva Seppo
Pajunen Jussi
Samulin-Peltomäki Aira
Häikiö Martti
Lemberg Irmeli
Pekkarinen Taito
Aurejärvi Erkki
Vapaavuori Jan
Riihelä Esko
Wallden-Paulig Irmeli
Hagelberg Kai
Koskinen Kauko
Honkanen Esko
Sarkomaa Sari
Törhönen Lauri
Hirvikallio Matti
Hagfors Kari
Apajalahti Jouni *
Liemola Lasse **
Öhman Tuula
* varajäsenet Suomen Keskusta
r.p:stä
** varajäsenet Nuorsuomalainen
Puolue r.p:stä

Varajäsenet (21)

Urho Ulla-Marja
Rautava Risto
Lehtinen Christel
Klami Hannu Tapani
Kuusanmäki Jukka
Enroth Matti
Ranki Risto
Kosonen Risto
Diarra Habib
Paanajärvi Minna (ero 7.6.2000)
Anttila Pirkko Kyllikki
Halme Matti
Arppe Juhani
Aaltonen-Koivistoinen Arja
Eräpuro Heidi
Hinkkanen Anja
Leppä-aho Pauli
Karimo Kristian
Mustajärvi Liisa
Salmi Kauko
Immonen Tiina

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.

Valtuutetut (21)

Bryggare Arto
Hiltunen Rakel
Haatainen Tuula
Taipale Ilkka
Björklund Ilkka-Christian (ero 1.8.2000)
Kalima Kai
Lipponen Päivi
Pajamäki Markus (Osku)
Sovala Anni
Vehviläinen Sirkka-Liisa
Anttila Maija
Helo Pentti
Tenkula Tarja
Taina Matti
Kallio Kalle
Kauppila Riitta
Paasilinna Petra
Aalto Erkki
Allén Tuovi
Vermilä Veikko
Vuorela Antti
Paavola Paavo J. (1.8.2000 alkaen)

Varajäsenet (17)

Tuomisto Tero
Koivusalo Pekka
Lehto Risto
Ekholm Leo
Karhi Pirkko
Lampela Heikki
Isotalo Päivi
Leppälä Anna-Kaarina
Meriläinen Risto
Sänkiahö Ritva
Osman Zahra
Lehtonen Hannele
Klinga Marjut
Arajärvi Pentti
Hänninen Tuula
Pennonen Oiva
Puska Timo

Puheenjohtaja
Suvi Rihtniemi

Ensimmäinen
varapuheenjohtaja
Tuula Haatainen

Toinen
varapuheenjohtaja
Hannele Luukkainen

Vihreä Liitto r.p.

Valtuutetut (20)

Brax Tuija
Soininvaara Osmo
Krohn Irina
Luukkainen Hannele
Sauri Pekka
Myllykoski Pekka
Kanerva Inka
Näre Sari
Soininvaara Anna-Maria
Könkkölä Kalle
Tarkkanen Jussi
Mustonen Veera
Abdulla Zahra Ali
Ikävalko Suzan
Muhonen Sallamaari
Krohn Minerva
Föhr Juha *
Lehtonen Kristiina **
Väkiparta Satu (17.5.2000 alkaen) **
Kontinen Nina (17.5.2000 alkaen) **
* varajäsenet Ruotsalaisesta
kansanpuolueesta
** varajäsenet Nuorsuomalainen
Puolue r.p:stä

Varajäsenet (15)

Ingervo Sirkku
Könkkölä Maija
Söderling Petra
Lehtikuusi Hannele
Junes Aulis
Saukkonen Ari
Lehtipuu Otto
Sormunen Pekka
Pesola Mikko
Hiidenmaa Pirjo
Tuurala Kati
Nieminen Marjatta
Eerola Leena
Eskola Merja
Tuomikorpi Taina

Svenska folkpartiet i Finland r.p. - Ruotsalainen kansanpuolue		Nuorsuomalainen Puolue r.p.		Pääkaupunkiseudun Sitoutumattomat	
Valtuutetut (7) Bremer Klaus (sit.) Gyllenberg Ulla Grönholm Maj-Britt Åhman Göran Gadd Sture Mustelin Nils Falck Marianne	Varajäsenet (7) Dahlberg Birgitta Antell Christer Köhler Birgitta Kuronen Antti Melin Maria Sorsa Barbara von Bonsdorff Martin	Valtuutetut (-) Väkiparta Satu (Vihreisiin 17.5. 2000) Konttinen Nina (Vihreisiin 17.5.2000)	Varajäsenet (3) Markelin Tuomo (sit) Iloniemi Eero Huhtamäki Martti	Valtuutetut (1) Hakalehto Ilkka	Varajäsenet (2) Nieminen Kauko Etelävuori Pirkko
Vasemmistoliitto r.p.		Suomen Keskusta r.p.		Muutos -99	
Valtuutetut (6) Saarnio Pekka Kaunola Reijo Laine Reino Hentilä Jorma Vainio Kerttu Salin Olli (13.9.2000 alkaen)	Varajäsenet (6) Roos J.P. Reiman Pirjo Kaarela Tiina Kangas Helena Aaltonen Kauko Puhakka Sirpa	Valtuutetut (2) Molander Sole Paasikivi Annukka	Varajäsenet (2) Tofferi Veli Vanhala Pekka	Valtuutetut (-) Salin Olli (Vasemmistoliittoon 13.9.2000)	
		Suomen Kristillinen Liitto - Finlands Kristliga Förbund r.p.			
		Valtuutetut (2) Reinikainen Pekka Ebeling Mika	Varajäsenet (2) Helimäki Ilmari Jakkila Lauri		

Päätöksiä

Kaupunginvaltuusto kokoontui 20 kertaa ja se käsiteli yhteensä 295 asiaa. Seuraavassa on lueteltu toimialoitain eräitä merkittäviä valtuustopäätöksiä. Suluissa oleva päivämäärä viittaa siihen valtuuston kokoukseen, jossa ao. päätös on tehty.

Tarkastuslautakunta:

Kaupungin vuoden 1999 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille vuodelta 1999 (21.6.)

Kaupunginjohtajan toimiala:

Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö – Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus -nimisen säätiön perustaminen, rahoitus ja tontin luovuttaminen (12.1.)
Apulaiskaupunginjohtajan viran täyttäminen; Ilkka-Christian Björklundin valinta sivistys- ja henkilöstötointa johtavaksi apulaiskaupunginjohtajaksi (17.5.)
Finlandia-talon johtajan viran täyttäminen (7.6.)

Helsingin kaupunginkirjaston Bill & Melinda Gates -nimisen lahjoitusrahaston perustaminen (25.10.)
Talousarvio vuodeksi 2001 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2001–2003 (15.11.)
Vuoden 2001 tuloveroprosentin määrääminen (15.11.)
Vuoden 2001 kiinteistöveroprosentin määrääminen (15.11.)

Sivistys- ja henkilöstötoimi:

Ammattikorkeakoulun johtosääntö ja viraston perustaminen (26.1.)
Kaupunginorkesterin virastopäällikkönä toimivan intendentin viran täyttäminen (1.3.)
Myllypuron yläasteen koulun perusparannuksen hankesuunnitelman hyväksyminen (15.3.)
Toisen asteen koulutuksen kehittäminen (7.6.)
Mäkelänrinteen lukion ja Mäkelänrinteen aikuislukion perusparannustyön hankesuunnitelma (21.6.)
Maunulan ala-asteen koulun perusparannustyön hankesuunnitelma (27.9.)

Opetustoimen johtajan viran täyttäminen (15.11.)
Luottamushenkilöiden palkkiosääntö (29.11.)
Liikuntapoliittinen ohjelma vuosille 2001–2010 (13.12.)

Sosiaali- ja terveystoimi:

Roihuvuoren vanhainkodin perusparannuksen perustamissuunnitelman tarkistaminen (26.1.)
Roihuvuoren vanhainkodin ja palvelukeskuksen perusparannuksen hintapuitteen korottaminen (9.2.)
Tehostetun kotihoidon yksikön perustaminen (12.4.)
Maksuttoman esiopetuksen järjestämisestä aiheutuvat muutokset sosiaalijohtosääntöön (21.6.)
Helsingin vanhuspalvelusäätiön perustamisesta luopuminen (13.9.)
Auroran sairaalan rakennuksen 16 korjaus- ja muutostyön hankesuunnitelma (25.10.)
Koskelan sairaalan rakennuksen B korjaus- ja muutostyön hankesuunnitelma (15.11.)
Ehdotus Helsingin huumestrategiaksi 2000 (29.11.)

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi:

Asuntotonttien ostaminen Kapiteeli Oy:ltä Malminkartanosta, Hakuninmaalta, Töyrynummelta ja Kurkimäestä (9.2.)
Helsinki High Tech Center II vaiheen tonttien myyminen SRV Viitoset ry:lle perustettavan yhtiön lukuun informaatioteknologiaan painottuvan teknologiakeskuksen rakentamista varten (9.2.)
Kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikön viran täyttäminen (29.3.)
Omatoimiseen omakotitalorakentamiseen vuonna 2000 varattavien tonttien vuokrauserusteet (12.4.)
Vuosaaren katu-, puisto- ja urheilualueiden (ns. Villasaaren alueen) asemakaavan muuttaminen (7.6.)
Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen uudistaminen (7.6.)
Helsingin asunto-ohjelma 2001–2005 (21.6.)
Eläinlääketieteellisen tiedekunnan alueen ostaminen tiedekunnan Viikkiin siirtymisen mahdollistamiseksi (21.6.)

Jokeri-pikabussiyhteyden rakentamisen vaatiman alueen asemakaavan hyväksyminen ja asemakaavan muuttaminen Oulunkylän ja Viikin kaupunginosassa (21.6.)

Latokartanon ylioppilaskylän asemakaavan hyväksyminen ja asemakaavan muuttaminen (30.8.)

Kallion virastalon osan 3 peruskorjauksen hankesuunnitelma (13.9)

Kampin keskuksen tarjouskilpailun saattaminen päätökseen (29.11.)

Tekninen toimi:

Bussijokerin hankesuunnitelman tarkistaminen (12.4.)

Viikmäen jätevedenpuhdistamon typenpoiston tehostamisen perustamissuunnitelman hyväksyminen (12.4.)

Lippulajit matkakorttijärjestelmässä sekä lippujen hinnat vuonna 2000 (3.5.)

Helsingin Energian toimitusjohtajan viran täyttäminen (7.6.)

Salmisaaren voimalaitosten maanalaisen kivihiilivaraston perustamissuunnitelma (25.10.)

Kalasataman metroaseman hankesuunnitelman hyväksyminen (13.12.)

Kaupunginvaltuusto 125-vuotisjuhlakokous pidettiin 12.1.2000. Tasavallan presidentin Martti Ahtisaaren lisäksi läsnä olivat mm. pääministeri Lipponen, Helsingin Yliopiston kansleri Risto Ihamuotila sekä aikaisempia Helsingin kaupunginvaltuuston puheenjohtajia, kaupunginjohtajia ja apulaiskaupunginjohtajia. Valtuustojuhliin liittyen Finlandia-talolla järjestettiin 13.1. Suomen kuntien edustajille Helsinki-konventti, johon osallistui toista tuhatta henkilöä.

Valtuustokauden yhteisstrategiat

Helsingin yhteisstrategioiden tarkoituksena on lisätä kaupunginhallinnon yhteisvastuuta ja ilmaista kaupunkikonsernin yhteiset toimintalinjat tärkeisiin haasteisiin. Päättyvän valtuustokauden 1997–2000 yhteisstrategiat hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.11.1997. Huhtikuussa 1999 pidetyssä valtuuston strategiaseminaarissa yhteisstrategiat todettiin edelleen ajankohtaisiksi. Seminaarin perusteella lisättiin mukaan uusi strategia – oppiminen. Siten valtuustokauden yhteisstrategiat olivat:

- Oppiminen turvaa muutoksenvalmiuden
- Väestönkasvun vaikutuksiin varaudutaan
- Elinkeinotoimintaa kehitetään yhdessä
- Työttömyyden aiheuttamaa syrjäytymistä ehkäistään
- Kansainvälisyyttä ja lähialueyhteistyötä edistetään
- Lähiöiden imagoa vahvistetaan
- Kestävä kehitys
- Konserninlaajuiseen resurssien yhteiskäyttöön.

Hallintokunnat ovat ottaneet yhteisstrategiat huomioon eräänä lähtökohtana omien strategioidensa ja tärkeimpien tavoitteidensa laatimisessa. Virastoissa ja laitoksissa toteutuneiden tai parhaillaan meneillään olevien lukuisien omien hankkeiden ja projektien ohella kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus on tehnyt eräitä merkittäviä yhteisstrategioita tukevia päätöksiä. Tällaisia ovat olleet mm.

- kaupunginvaltuuston 21.10.1998 hyväksymä Helsingin elinkeinopolitiittinen ohjelma
- kaupunginvaltuuston 17.6.1998 hyväksymä syrjäytymistä ja sosiaalista segregatiota ehkäisevä ohjelma. Sen erään toimenpide-ehdotuksen pohjalta asetettiin kumppanuustyöryhmä, jonka loppuraportin kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi 20.6.2000.
- kaupunginhallituksen 21.6.1999 hyväksymä muistio Avautuminen arkeen – Helsingin kaupungin kansainvälisen toiminnan uusia linjauksia
- kaupunginhallituksen 8.3.1998 hyväksymä maahanmuuttajien kotouttamisohjelma

– kaupunginhallituksen päätös 24.1.2000, jolla päätettiin jatkaa vuonna 1996 käynnistynyttä lähiöprojektia. Lähiöprojektissa yhdistyvät useat yhteisstrategiat, kuten elinkeinotoiminnan kehittäminen, työttömyyden ja maahanmuuton aiheuttaman syrjäytymisen ehkäiseminen, lähiöiden imagon vahvistaminen, kestävä kehityksen periaatteet sekä resurssien yhteiskäyttö.

– kaupunginvaltuuston päätti 26.3.1997 Helsingin paikallisagenda 21 -prosessin eli kestävä kehityksen toiminta-ohjelman valmistelun käynnistämisestä ja päättävöiteistä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.5.1999 ympäristöohjelman käsittelyn yhteydessä ympäristöpolitiikan strategiset tavoitteet vuosille 1999–2002.

Lisäksi on meneillään Oppimisen - yhteisstrategiaan liittyvä koko kaupungintasolla toimivia kehittämisprosessi – Helsinki – elinvoimainen pääkaupunki.

Kaupunginhallitus 2000

Kaupunginhallitus 2000

Jäsenet

Puheenjohtaja Hiltunen Rakel, SDP
I varapuheenjohtaja Bogomoloff Harry, Kok
II varapuheenjohtaja Sauri Pekka, Vihreät
Honkanen Esko, Kok
Lekman Sirkka, Kok
Pajunen Jussi, Kok
Wallden-Paulig Irmeli, Kok
Bryggare Arto, SDP
Stam Arno, SDP
Vehviläinen Sirkka-Liisa, SDP
Lehtipuu Otto, Vihreät
Krohn Minerva, Vihreät
Grönholm Maj-Britt, RKP

Åhman Göran, RKP
Lindeman Jukka, Vas.

Henkilökohtaiset varajäsenet

Hörhammer Arja, SDP
Zyskowicz Ben, Kok
Kanerva Inka, Vihreät
Törhönen Lauri, Kok
Moilanen Eeva-Liisa, Kok
Hagfors Kari, Kok
Sarkomaa Sari, Kok
Laaksonen Jarmo, SDP
Kinnunen Pertti, SDP
Tuomisto Laura, SDP
Ikävalko Suzan, Vihreät
Savander Juha, Vihreät
Bremer Klaus, RKP
Wentzell Christian (3.5.2000 alkaen)
Wallgren Dag, RKP
Vainio Kerttu, Vas

Puheenjohtaja
Rakel Hiltunen

Ensimmäinen
varapuheenjohtaja
Harry Bogomoloff

Toinen
varapuheenjohtaja
Pekka Sauri

Päätöksiä

Kaupunginhallitus kokoontui 46 kertaa ja käsiteli yhteensä 1 656 asiaa. Kaupunginhallitus päätti mm. seuraavista asioista:

Kaupunginjohtajan toimiala:

Vuoden 2001 talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2001–2003 laatimissuhteet (6.3.)
Nuohoustoimen järjestäminen Helsingissä (6.3.)
Syrjäytymisen ehkäisyyn vuoden 2000 talousarviossa varatun määrärahan käyttö ja selvitys vuoden 1999 syrjäytymisen ehkäisyyn myönnetyn määrärahan käytöstä (13.3.)
Vuoden 1999 tilinpäätöksen hyväksyminen (27.3.)
Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä koskevat yhtiöjärjestykset ja sääntömallit (3.4.)

Lasten- ja nuortenteatteritoiminnan jatkamisen turvaaminen (25.9.)
Kaupungin hissivastuun jakoperusteet ja myöntämismenettely (23.10.)
Yhteistyön kehittäminen Helsingin kaupungin ja Teknillisen korkeakoulun välillä (30.10.)
Pelastustoimen palvelutason (30.10.)
Sosiaali- ja terveydenhuollon perustamishankkeet vuosille 2001–2004 (27.11.)
Suunnittelun yhteiset lähtökohdat vuosiksi 2001 ja 2002 (27.11.)
Helsingin elinkeinopoliittisen ohjelman 1998 seuranta (4.12.)
Vuoden 2001 talousarvion noudattamissuhteet (18.12.)

Sivistys- ja henkilöstötoimi:

Henkisen väkivallan, työssä kiusaamisen ja syrjinnän estäminen Helsingin kaupungin työpaikoilla – toimintaohjeen hyväksyminen (3.1.)
Kaupungin ja Helsingin työvoimatoimiston välinen yhteistyösopimus työllisyyden edistämiseksi (24.1.)
Työllisyyssuunnitelmien kohdentamisen vahvistaminen (14.2.)
Komitean asettaminen laatimaan kulttuurisuunnitelmaa sekä selvittämään yhteistyön kehittämistä kaupungin ja kulttuuriin liittyvien eri tahojen kesken (21.2.)
Jakomäen ala-asteen koulun peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksyminen (3.4.)
Kaupunginorkesterin virastopäällikkönä toimivan intendentin valinnan vahvistaminen (10.4.)

Kanneltalon muutos- ja laajennustöiden perustamissuunnitelma (17.4.)
Toisen asteen ja ammattikorkeakoulun koulutussuunnitelma (17.4.)
Urheilusaavutusten palkitseminen (22.5.)
Kaupungin henkilöstötilinpäätös vuodelta 1999
Työllisyyssuunnitelmien uudelleen organisointi vuoden 2001 alusta lukien (19.6.)
Työllisyyssuunnitelmien jakaminen loppuvuodeksi 2000 (28.8.)
Talin liikuntapuiston jalkapallokenttien, pienpallokentän/leikkipaikan ja jalkapallon harjoitusalueen hankesuunnitelma (4.9.)
Eläköitymistyöryhmän muistio (11.9.)
Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan kiinteistön muutostöiden hankesuunnitelma (2.10.)
Veteraanien yleisurheilun MM-kilpailujen hakeminen Helsinkiin vuodeksi 2005 (18.12.)

Sosiaali- ja terveystoimi:

Päiväkotit Auringonkukan hankesuunnitelma (28.2.)
Päiväkotit Savotan hankesuunnitelma (13.3.)
Lasten päiväkotit Ruusan hankesuunnitelma (20.3.)
Päiväkotit Porslahden hankesuunnitelma (3.4.)
Päiväkotit Suvikallion hankesuunnitelma (3.4.)
Maksuttoman esiopetuksen järjestäminen (3.4.)
Itäkeskuksen ryhmäkodin hankesuunnitelma (17.4.)
Lasten päiväkotit Portin hankesuunnitelma (25.4.)
Lemmilän erityislastenkodin ja koulun uudisrakennuksen hankesuunnitelman hyväksyminen (8.5.)
Päiväkotit Lehdokan ja Pasilan toimintakeskuksen muutos- ja peruskorjauksen hankesuunnitelma (13.6.)
Kumppanuustyöryhmän loppuraportti (26.6.)
Suursuon sairaalan vuodeosaston 22 korjaus- ja muutostyön hankesuunnitelma (18.9.)
Korttelitalo Tammissalon hankesuunnitelma (23.10.)
Päiväkotit Leipurin hankesuunnitelma (6.11.)
Velkaneuvonnan vakinaistaminen (27.11.)
Sosiaalilautakunnan ja terveyslautakunnan esitykset sosiaali- ja terveydenhuollon kustannus- ja organisaatiokomitean kehotuksen johdosta kotihoidon sekä päihde- ja mielenterveyspalvelujen organisoinnin osalta (11.12.)
Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannus- ja organisaatiokomitean antama jatkoselvitystehtävä lasten päivähoiton organisoinnista (11.12.)

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi:

Musiikkikeskuksen suunnittelukilpailun tarkistettujen asemakaavalliset lähtökohdat (3.1.)
Aluevaihto Suomen valtion kanssa Ateneumin korttelissa ja Viikissä (28.2.)
Kaisaniemen puiston maisema-arkkitehtuurikilpailun asemakaavalliset ja puistosuunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet (8.5.)
Auroran sairaalan rakennuksen 5 korjaus- ja muutostöiden hankesuunnitelma (29.5.)
Aleksanterinkadun katusuunnitelma (19.6.)
Asunto-ohjelman 2001–2005 täytäntöönpano (18.9.)
Kaupungin omistamien asuntojen vuokravakuudet (2.10.)
Toimenpiteet valtion, pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien välisen yhteistoiminta-asiakirjan johdosta (23.10.)

Tekninen toimi:

Helsingin kaupungin energiansäästösuunnitelma (3.1.)
Forumien pysäköintilaitosta ja Kampin keskuksen sekä Simonaukion pysäköintilaitoksen toteuttamista koskeva sopimus (14.2.)
Vuosaaren tukikohdan hankesuunnitelman hyväksyminen (3.4.)
Tullisaaren kartanopuiston puistosuunnitelman hyväksyminen (5.6.)
Lausunto liikenneministeriön joukkoliikenteen strategiasta (26.6.)
Helsingin Veden ja Helsingin kaupungin palkinnot ympäristöraportointivertailu 2000:ssa ja rakennusviraston kunniakirja Yhteiskuntaviestintäteosta (23.10.)
Sinebrychoffin puistosuunnitelman hyväksyminen (20.11.)
Lausunto liikenneministeriölle EU:n komission ehdotuksesta julkisen liikenteen palvelut ja vaatimukset -asetukseksi (27.11.)

Kaupunginjohtajan toimiala

Helsingin seudun talous menestyy

Kaupungin tilinpäätös vuodelta 2000 kertoo koko seudun talouden hyvästä kehityksestä. Verotuloja kertyi 12 861 miljoonaa markkaa. Arviota suurempi verotulokertymä muodostui ennakoitua suuremmista optiotuloista, yhteisöjen arvioitua paremmasta talouskehityksestä ja yhtiöveron suuremmasta jakosuudesta sekä verotulojen kirjaustavan muutoksista. Kaupungin toimintakate toisaalta pysyi hyvin talousarvion puitteissa toimintatulojen ja -menojen kasvassa lähes samassa suhteessa.

Positiivisen verotulokertymän vastapainoksi valtionosuuksien kertymä oli ensimmäistä kertaa negatiivinen, lähes -76 miljoonan markan verran. Koska vuoden tuloksessa satunnaisten tuottojen, kuten maa-alueiden myynnin tai osakekauppojen osuus on huomattava, on varovaisuus edelleen tarpeen poh-

dittaessa tulevien investointien ja palveluiden rahoitusta. Maksamme vieläkin edellisen laman kustannuksia, eikä Helsingin laskuille ole muita maksajia.

Helsingissä ja ympäröivällä seudulla toimivien yritysten myönteinen kehitys heijastui työvoimatilanteeseen ja toimitilamarkkinoille. Ammatillisen koulutuksen laatua ja määrää tarkistettiin elinkeinoelämän tarpeet huomioon ottaen. Voimakkaasti kasvavilla teknologiapainotteisilla aloilla on erityiskoulutuksen saaneista työntekijöistä suuri kysyntä. Parantuneet työllisyysnäkymät eivät kuitenkaan ole vielä korjanneet pitkäaikaistyöttömien ja eräiden erityisryhmien työllisyystilannetta, joka on koko maan keskiarvoa vaikeampi. Elinkeino-ohjelman jatkotyönä käynnistyneet projektit valmistuivat vuonna 2000. Toimitilarakentamisen kiivas tahti jatkui.

Helsingin juhlavuosi

Kaupungin keskushallinto hoiti monia juhlavuoden järjestelyitä. 450-vuotisjuhlaprojekti kaupunginkansliassa toteutti kaupunginvaltuuston 125-vuotisjuhlan, oman 450-vuotisjuhlan ja kulttuurikaupunkivuoden tapahtumien koordinoinnin. Yhteisestä 450- ja kulttuurijuhlavuodesta muistuttamaan perustettiin Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö – Stiftelsen Helsingfors stads

450-årskonstnärshus -niminen säätiö kaupunginvaltuuston juhla kokouksessa 12.1.2000. Kaupungin tiedotustoimi organisoii kaikkien maakuntiemme yhteiset maakuntapäivät Senaatintorilla ja samanaikaisen maakuntien ruokakulttuurin esittäytymisen Rautatientorilla.

Aktiivinen EU-kaupunki

EU:n piirissä käynnissä olevaan keskusteluun kaupunkipolitiikasta ja tulevasta EU:n hallintokäytännöstä kaupunki on ottanut aktiivisesti osaa. Helsinki valittiin sekä Eurocities-järjestön että Euroopan Unionin pääkaupunkien järjestön UCUE:n puheenjohtajaksi vuodeksi 2001.

Eurocities -järjestö on vakiinnuttanut asemansa suurten kaupunkien etujen ajajana. Portugalissa pidetyssä EU:n ympäristöministerien kokouksessa, jossa arvioitiin EU:n 5. ympäristöohjelman toteutumista ja käsiteltiin tulevaa ympäristöpolitiikkaa, kaupunginjohtaja piti järjestön puheenvuoron. Keskeiset kaupunkien tulevaisuuteen liittyvät kysymykset nousevat esiin myös Helsingin puheenjohtajakaudella vuonna 2001.

Useat virastot ovat toteuttaneet toimialaansa liittyviä hankkeita kansainvälisessä yhteistyössä myös EU:n ohjelmien puitteissa. Kansalaisryhmien syrjäytymistä torjuvin ja työllisyyttä paran-

Kaupunginjohtaja Eva-Riitta Siitonen

- kaupungin toiminnan ja talouden yleissuunnittelu
- talousarvion valmistelu ja sen noudattamisen valvonta
- keskitetty tilinpito
- sisäinen tarkastus
- elinkeinoasiat
- valmiussuunnittelu
- pelastustoimi
- ympäristöasiat
- kansainväliset asiat
- tiedotus- ja matkailuasiat

Virastot:

- Finlandia-talo
- Kaupunginkanslia
- Pelastuslaitos
- Tarkastusvirasto, yleishallinnon osalta
- Ympäristökeskus

Kaupungin talouden kokonaismenot 24.2 mrd. mk.

taviin hankkeisiin on saatu EU:n osarahoitusta samoin kuin eräisiin sivistystoimen hankkeisiin. Helsingin EU-hankerekisteriä ylläpidetään kaupunginkansliassa. Mittavin hanke oli tarkasteluvuonna päättynyt Urban -yhteisöaloiteohjelman projekti yhdessä Vantaan kanssa. Kaupungit jättivät valtioneuvostolle hakemuksen työn jatkamisesta Urban II -ohjelmassa.

Kaupunkimarkkinointia

Kaupunkimarkkinointiin panostettiin aikaisempaa enemmän myös kulttuuri-

vuoden kehyksen ulkopuolella. Kaupunki osallistui mm. Hannover EXPO 2000 -maailmannäyttelyn Suomen paviljonkiin, joka useissa kävijätutkimuksissa todettiin suosituimmaksi. Berliinin Journalistiliiton vuotuisen juhlatapahtuman teemana tammikuussa oli Suomi ja Helsinki. Kaupunginjohtajan johtaman Yhdysvaltain markkinointikierroksen pääviestinä oli Helsinkiin keskittyneen osaamisen esittely, mm. bioteknologian alan kehitysnäkymät. Suurten markkinointihankkeiden koordinoimisesta vastasi kaupunginkanslian tiedotustoihmisto.

Talviolympiakisojen 2006 hakemiseksi Helsinkiin yhteistyössä Lahden ja Lillehammerin kaupunkien kanssa perustettu yhdistys sai työnsä päätökseen ja purkautui. Hankkeesta saadut kokemukset ja yhteisvoimin syntyneet suunnitelmat ovat arvokkaita, vaikka Torino lopulta valittiinkin kisakaupungiksi. Helsingin monipuolinen liikunnallinen infrastruktuuri sai hankkeessa laajaa näkyvyyttä ja kiitosta.

Kaupungin asemaa kilpailussa kansainvälisistä kongresseista tarkasteltiin valmistuneessa kongressistrategiassa, jonka suositusten mukaisesti kaupunginkansliaan perustettiin kongressiyksikkö vuoden 2001 alussa. Matkailullisesti vuosi 2000 oli ennätyksellinen.

Finlandia-talossa oli pitkään kestävien ulkoseinien korjaustöiden jälkeen ensimmäinen ehjä toimintavuosi.

Ruotsin kuninkaallisten vierailu oli Helsingin 450-vuotisjuhlien eittämättömiä kohokohtia. Se sai valtavasti huomiota osakseen niin kaupunkilaisten kuin joukkotiedotusvälineiden osalta.

Vuosi muodostuikin monella tapaa ennätykselliseksi: talossa järjestettiin kaikkiaan 1 100 tapahtumaa, joissa kävijöitä oli 321 000. Talon historian vilkkein toimintavuosi oli myös taloudelliselta tulokseltaan myönteinen.

Kestävä kehitys on jatkuvasti tärkeää

Ympäristötoimessa jatkui Helsingin kestävän kehityksen toimintaohjelman työstäminen koko kertomusvuoden. Raportti kaupungin ja sen asukkaiden sekä elinkeinoelämän toiminnan kestävyys arvioinnissa käytetyistä indikaattoreista valmistui syksyllä. Asukkaiden vetämiä kestävän kehityksen hankkeita tuettiin myös liittyen työhön syr-

jäytymisen ja sosiaalisen eriytymisen ehkäisemiseksi.

Ympäristötoimi keskittyi elintarvikkeiden turvallisuuskysymykseen, saastuneitten maa-alueiden kunnostukseen, liikenteen ympäristöhaittojen torjuntaan sekä asuntojen kosteus- ja homevaurioiden selvittämiseen ja ehkäisyyn.

Helsingin ympäristöraportointinetti on herättänyt laajaa kiinnostusta. Kaupunki sai kunniamaininnan parhaana julkisen sektorin organisaationa vuoden 2000 ympäristöraportointikilpailussa. Kansainvälisesti jatkettiin ympäristövalistusprojekteja ja toimia lähialueen ympäristön tilan kohentamiseksi.

Vuonna 2000 laadittiin yleisen val-

miusjohdon yksikön johdolla Helsingin kaupungille turvallisuusstrategia. Siinä pääpaino on tavallisen helsinkiläisen kokeman arkiturvallisuuden parantamisessa. Keinoina ovat eri tahojen kuten poliisin, elinkeinoelämän, asukkaiden, seurakunnan ja kaupungin hallintokuntien yhteistyön tehostaminen ja toimenpiteiden kohdentaminen hyvin paikalliselle tasolle aina pihapiiriä myöten. Kaupungin pelastuslaitos huolehti tehokkaasti helsinkiläisten kiireellisen avun saannista.

Seudullista yhteistyötä

Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien yhteistyö oli tiivistä valtion ja pääkaupunkiseudun yhteistoiminta-asiakirjan

**Kaupunginjohtajan toimiala:
Käyttötalouden menot ja tulot 2000, 1 000 markkaa**

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tulot	143 491	160 278	16 787
Menot	-1 314 921	-1 211 480	103 441
Toimintakate	-1 171 430	-1 051 202	120 228
Poistot	-27 819	-24 563	3 256
Tilikauden tulos	-1 199 249	-1 075 765	123 484

**Kaupunginjohtajan toimiala:
Henkilöstö 31.12.1998 – 2000 ¹⁾**

	1998	1999	2000
Tarkastusvirasto	21	21	21
Kaupunginkanslia	342	353	390
Finlandia-talo	51	52	47
Pelastuslaitos	578	600	604
Ympäristökeskus	177	177	183
Yhteensä	1 169	1 203	1 245
% koko henkilöstöstä	3,0	3,0	3,2
1 000 asukasta kohti	2,2	2,2	2,2

1) Tiedot ovat Helsingin kaupungin henkilöstötilastosta.

**Kaupunginjohtajan toimiala:
Keskeisiä suoritettietoja 1998 – 2000**

	1998	1999	2000
Pelastuslaitos			
Sammutustehtävät	3 817	4 391	4 399
Sairaankuljetukset	30 512	34 281	34 706
Ympäristökeskus			
Luvat ja ilmoitukset	1 040*	1 115	1 082
Valvontatarkastukset	24 383*	23 161	13 682
Valvontanäytteet	4 220	2 411	2 927
Finlandia-talo			
Konsertit	97	107	128
Kokoukset ja näyttelyt	324	327	373

*Korjattu luku

valmistelussa, joka Helsingin osalta hyväksyttiin kaupunginhallituksessa toukokuussa. Ehdotusten toteutus on käynnistynyt työryhmissä. Yhteistoiminta-asiakirjan edellyttämällä tavalla yhteistyö laajentui maankäytön kehityskuvan valmistelussa kattamaan myös Sipoon kunnan. Kehityskuva käsitellään kunnissa vuoden 2001 aikana.

Keskustelufoorumi tietoverkkoon

Kaupungin tietotekniikkastrategian mukaiset sosiaali- ja terveystoimen ja

opetustoimen sektoreiden laajat tietotekniikan kehittämishankkeet etenivät kertomusvuonna. Koko kaupungin tietotekniikkakehityksen painopiste oli informaatioteknologisen perusrakenteen parantamisessa ja kuntalaisille toteutettujen palveluiden kehityksessä. Vuosituhannen vaihtumiseen liittyneet uhat tietojärjestelmille onnistuttiin välttämään. Tietoyhteiskuntakehitykseen liittyvä kansainvälinen yhteistyö oli tiivistä Telecities- ja Global Cities Dialogue -verkostoissa.

Asukkaiden ja kaupunginhallinnon välistä vuorovaikutusta on kehitetty tietoverkkojen avulla. Kertomusvuonna käynnistyi ”Suoraan Stadista” -keskustelufoorumi, jossa asukkaat voivat keskustella ja esittää mielipiteensä ajan-kohtaisista asioista. Joukkoliikennelautakunnan keskustelupalstalla asukkaat voivat tutustua lautakunnan käsittelyyn tuleviin tärkeisiin asioihin ja tuoda niistä esiin omat ajatuksensa. Kaupunginosa-kohtaisia kotisivuja tuottava Kotikatuhanke laajeni neljään uuteen kaupun-

ginosaan. Lasten ja nuorten osallisuusmahdollisuuksia kehitettiin Nuorten ääni-hankkeessa. ●

Sivistys- ja henkilöstötoimi

Antti Viinikka

Ilkka-Christian Björklund

Kulttuurikaupunkivuosi

Vuoden 2000 keskeisenä tekijänä erityisesti kulttuuritoimen piirissä on ollut kulttuurikaupunkivuosi. Helsinki oli yksi

yhdeksästä Euroopan kulttuurikaupungista. Kävijöitä kulttuurivuoden tapahtumissa oli yli 5,2 miljoonaa. Noin 100 000 henkilöä on ollut mukana

Entisajan helsinkiläisten picnic Kaivopuistossa.

toteuttamassa kulttuurivuotta. Keskeisiä ovat olleet erilaiset taidekasvatushankkeet ja yhteisöprojektit. Tapahtuman yhteydessä on toteutettu useita erilaisia yhteistyömuotoja kaupungin ja valtion sekä toisaalta kaupungin ja yksityisten toimijoiden kesken. Kulttuurivuodesta on suoritettu erilaisia tutkimus- ja seurantahankkeita kokemusten hyödyntämiseksi. Kaupunginhallitus on lisäksi asettanut vuoden alkupuolella kulttuurikomitean laatimaan kaupungille kulttuurisuunnitelmaa ottaen tässäkin huomioon myös mm. kulttuurikaupunkivuodesta saadut kokemukset.

Kaupunginkirjastolle myönnettiin kesällä merkittävä Bill ja Melinda Gates Foundationin palkinto hyvästä tietotekniikan ja Internetin käyttömahdollisuuksista edistävästä työstä. Acces to Learning -palkinto myönnettiin nyt ensimmäistä kertaa ja se on suuruudeltaan miljoona dollaria, noin kuusi miljoonaa markkaa. Palkitsemisperusteissa korostettiin erityisesti Lasipalatsissa sijaitsevan Kirjakaapelin merkitystä edistyksellisen, tietotekniikkaan perustuvien kirjastopalveluiden tarjoajana. Palkintosummaa käytetään muun muassa Tietohuoltoaseman kehittämiseen.

Monipuoliset ja laadukkaat palvelut

Kaikkien toimialan palvelujen kehittämisen on perustunut asiakaslähtöisyyteen

Apulaiskaupunginjohtaja

Antti Viinikka,

1.8.2000 alkaen

Ilkka-Christian Björklund

- yleissivistävä- ja ammatillinen koulutus sekä yleissivistävä aikuisopetus
- kirjastopalvelut
- kulttuuriasiat
- liikunta ja urheilu
- nuorisotoimi
- tutkimus- ja tilastotoimi
- henkilöstöpolitiikka
- työllisyysasiat

Virastot:

- Ammattikorkeakoulu (1.8.2000 alkaen)
- Kaupunginkirjasto
- Kaupunginmuseo
- Kaupunginorkesteri
- Kaupungin taidemuseo
- Korkeasaaren eläintarha
- Kulttuuriasiainkeskus
- Koulutus- ja kehittämiskeskus
- Liikuntavirasto
- Nuorisosiainkeskus
- Opetusvirasto
- Ruotsinkielinen työväenopisto
- Suomenkielinen työväenopisto
- Tietokeskus
- Työterveyskeskus

ja avoimeen yhteistyöhön. Myös maahanmuuttajien tarpeet ja kansainvälistyminen yleensäkin on otettu yhä enenevässä määrin huomioon.

Ammatillisen koulutuksen määrällinen ja laadullinen taso on ollut erityisen huomion kohteena. Aloituspaiikkoja on saatu lisää. Kaupunginvaltuusto on

erikseen käsitellyt toisen asteen ammatillisen koulutuksen tavoitestratgiaa ja hyväksynyt keskeiset päämäärät tuleviksi vuosiksi.

Ammattikorkeakoulu on vakinaistunut vuoden aikana ja muodostunut itsenäiseksi hallintokunnakseen. Tämä mahdollistaa entistä tehokkaamman ammatillisen korkea-asteen opetuksen toteuttamisen ja kehittämisen. Ammatikorkeakoulun toimintaa kuvaavat talous- ja tilastotiedot sisältyvät opetusviraston tietoihin.

Kuntalaisten, erityisesti koulujen ja oppilaitosten verkottumista on tuettu paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Keskeisenä tavoitteena on ollut ylläpitää ja jatkuvasti parantaa opetuksen ja oppimisen laatua sekä edistää palvelutuotannossa kustannustehokkuutta ja sidosryhmyydyvääisyyttä.

Uusia toimipisteitä, varsinkin kou-

luja on valmistunut, ja vireillä on edelleen lukuisia koulu- ym. rakennushankkeita. Voimalamuseo ja koulumuseo avattiin.

Nuoriso- ja liikuntatoiminnassa on tavanomaisen järjestötuen lisäksi erityisesti kiinnitetty huomiota maahanmuuttajien asemaan syrjäytymisen ehkäisyyn osana. Nuorisoasiankeskus perusti tyttötoimintaa varten oman Tyttöjen Talon. Liikuntavirasto oli mukana tekemässä suurten purjelajien kilpailua –Tall Ship's Race 2000 -tapahtumaa heinäkuussa osana suuria juhluvuoden tapahtumia. Olympiarakennusten peruskorjaushjelmaa on jatkettu niin, että Velodrom ja Ruskeasuon hallit ovat valmistuneet. Laakson ratsastusstadion on otettu uudistettuna käyttöön.

Valtuustokauden lopulla käytiin laaja lähetekestustelu liikuntapoliittisesta ohjelmasta, joka saatetaan uuden

Sivistys- ja henkilöstötoimi: Käyttötalouden menot ja tulot 2000, 1000 mk

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tulot	508 250	519 204	10 954
Menot	-3 697 538	-3 656 907	40 631
Toimintakate	-3 189 288	-3 137 703	51 585
Poistot	-112 133	-101 078	11 055
Tilikauden tulos	-3 301 421	-3 238 781	62 640

Sivistys- ja henkilöstötoimi: Henkilöstö 31.12. 1998 – 2000 ¹⁾

	1998	1999	2000
Opetusvirasto ²⁾	6 323	6 669	6 985
Suomenkielinen työväenopisto	118	130	114
Ruotsinkielinen työväenopisto	28	28	23
Kaupunginkirjasto	553	558	558
Kulttuuriasiainkeskus	124	147	152
Taidemuseo	31	49	51
Kaupunginmuseo	63	60	70
Kaupunginorkesteri	113	115	112
Korkeasaaren eläintarha	81	77	77
Nuorisoasiainkeskus	412	412	414
Liikuntavirasto	469	460	456
Koulutus- ja kehittämiskeskus	27	30	29
Työterveyskeskus	58	67	64
Tietokeskus	74	74	74
Yhteensä ³⁾	8 542	8 923	9 210
% koko henkilöstöstä	21,6	22,1	23,8
1000 asukasta kohti	15,7	16,2	16,6

¹⁾ Tiedot ovat Helsingin kaupungin henkilöstötilastosta.

²⁾ ml. ammattikorkeakoulun tiedot

³⁾ ml. työvoimapanissa olevat henkilöt

valtuuston käsittelyyn sen valmistuttua lopullisesti.

Työllisyysasioiden hoito organisoiitiin uudelleen

Kaupunki on jatkanut menestyksekkäästi työttömyyden torjuntaa ja hoitoa. Työttömyysasteet ovat puolittuneet

lamavuosien huippulukemista. Työttömyyden hoito siirrettiin kaupunginkanslian projektista koulutus- ja kehittämiskeskuksen koordinoitavaksi siten, että nuorten työpajat on sijoitettu opetusvirastoon lähelle ammatillista koulutusta ja kuntouttava työllistäminen sosiaaliviraston vastuulle. Projektin yrityspalve-

Sivistys- ja henkilöstötoimi: Keskeisiä suoritteita 1998 – 2000

Virasto	1998	1999	2000
Opetusvirasto ¹⁾			
Oppilaita yhteensä ²⁾	69 128	70 247	71 200
Kaupungin suomenkieliset koulut	45 941	47 498	48 296
Kaupungin ruotsinkieliset koulut	4 381	4 421	4 589
Valtion koulut	3 165	3 041	3 006
Yksityiset sopimuskoulut	8 654	8 572	8 713
Yksityiset koulut	6 987	6 715	6 596
Ammatti- ja aikuiskoulutuslinja opiskelijoita kaupungin oppilaitoksissa	4 414	4 608	4 967
opiskelijoita ammattikorkeakoulussa	6 322	6 164	6 138
Oppisopimuskoulutus, oppilaita	3 095	3 757	3 321
Suomenkielinen työväenopisto			
Ilmoittautuneet kurssilaiset	72 300	67 877	73 895
Opetustunnit	103 334	103 832	105 700
Ruotsinkielinen työväenopisto			
Ilmoittautuneet kurssilaiset	14 953	14 942	17 585
Opetustunnit	20 762	21 565	21 972
Kaupunginkirjasto			
Lainat, 1 000 kpl	8 628	8 967	9 151
Asiakaskäynnit, 1 000 kpl	6 709	7 149	7 160
Aukiolotunnit	95 252	102 519	96 911
Kulttuuriasiainkeskus			
Lasten ja nuorten taidekasvatus, kurssit	921	913	832
Kulttuuri- ja taidetilaisuudet, omat	1 249	996	959
Näyttelyt	146	110	101
Kaupungin taidemuseo			
Näyttelyitä	15	19	39
Kävijöitä	48 137	157 490	196 067

Virasto	1998	1999	2000
Kaupunginmuseum			
Asiakkaita	92 532	131 107	223 022
Kaupunginorkesteri			
Konsertteja	87	72	68
Korkeasaaren eläintarha			
Kävijöitä	498 306	555 000	557 697
Nuorisosiainkeskus			
Nuorisotiloja, m ²	48 192	48 243	49 758
Käyntikertoja, 1 000	1 463	1 514	1 430
Liikuntavirasto			
Laitostoinnin käyntikerrat, 1000	2 397	2 496	2 829
Ulkokenttätöinnin käyntikerrat, 1 000	2 691	2 746	2 894
Uimarantatöinnin käyntikerrat, 1 000	353	856	335
Leirinnän yöpymisvuorokaudet	84 980	101 658	102 850
Venepaikat	8 948	8 983	9 342
Koulutus- ja kehittämiskeskus			
Konsulttipäiviä	652	714	869
Koulutettavapäiviä	14 239	15 328	14 203
Työterveyskeskus			
Oma toiminta, asiakaskäyntejä	46 862	46 601	40 985
Tietokeskus			
Laskennallinen kokonaissuorite	20 194	22 940	23 102

1) ml. ammattikorkeakoulun tiedot

2) Syyskuun oppilasmäärä uuden oppilaitosluokituksen mukaan

lupiste on nyt kaupunginkanslian elinkeinoyksikön hoidettavana.

Euroopan sosiaalirahaston työllisyysprojektien lisätuen turvin toimitaan yrittäjyyden edistämisen, syrjäytymisen ehkäisyn, täsmäkoulutusten lisäämisen ja erityisesti maahanmuuttajien ongelmien ratkaisemiseksi.

Työhyvinvointi esille henkilöstöpolitiikassa

Kaupungin henkilöstön määrä on kasvanut viime vuosina. Edellisenä vuonna ylitettiin jo 40 000 palveluksessa olevan raja, mutta erityissairaanhoidon järjestelyjen ja niihin liittyvien henkilöstösiirtojen vuoksi henkilöstöä oli vuoden

lopulla noin 38 700, joka vastaa vuosien 1992 ja 1997 lukuja. Väestönkasvun vuoksi erityisesti opetus- ja sosiaalitoimeen on tarvittu lisähenkilöstöä. Työelämän kehittämisessä henkilöstön ikääntyminen ja työssä jaksaminen on nostettu erityisen työhyvinvointiohjelman kohteeksi. Tarkoituksena on eri-

työtoimenpiteiden avulla ehkäistä henkilöstön ennen aikaista eläkkeelle siirtymistä ja vähentää poissaoloja. Erityisesti oppisopimusohjelmien kautta on hankittu uutta työvoimaa kaupungin työvoimapula-aloille. ●

Sosiaali- ja terveystoimi

Apulaiskaupunginjohtaja Timo Honkala

- sosiaalitoimi
- terveydenhuolto
- holhustoimen edunvalvonta

Virastot:

- Sosiaalivirasto
- Terveysvirasto
- Holhustoimen edunvalvontatoimisto

Sosiaali- ja terveystoimen piirissä keskityttiin pitkälti vanhusten, lasten ja nuorten elämänlaadun parantamiseen sekä laadittiin kaupungille uusi huumestrategia.

Vuoden 2000 alussa aloitti yhteinen vanhuspalveluprojekti, joka alkuun painottuu vanhusten kotihoidon kehittämiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen tehostetun kotihoidon neli-vuotinen kokeilu käynnistyi lokakuussa läntisessä suurpiirissä.

Sosiaali- ja terveystoimi oli myös keskeisenä tekijänä kaupungin lapsi- ja perhepoliittista ohjelmaa laadittaessa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi mar-askuussa Helsingin huumestrategian. Helsinki toteuttaa edelleen rajoittavaa strategiaa, jonka tavoitteena on huumeidien käytön ja siitä seuraavien haittojen kasvun pysäyttäminen sekä niiden käytön minimoiminen.

Terveydenhuoltopuolella suurin

muutos, ja samalla myös yksi Suomen terveydenhuollon historian suurimmista muutoksista, oli vuoden alussa toteutettu Helsingissä ja Uudellamaalla erikoissairaanhoidon organisaatiouudistus.

Lasten määrä väheni päivähoidossa

Helsingiläiset perheet saattoivat valita lapsilleen kunnallisen päivähoito- ja esiopetuspaikan, kotihoidon tuen tai yksityisen hoidon tuen. Kaikille päivähoitoa tarvitseville lapsille oli paikka, sillä jonoja ei ollut. Alle kouluikäisten lasten määrä päivähoidossa väheni noin tuhannella. Suurena haasteena päivähoidossa oli sovittaa lisääntyvät tarpeet uusilla alueilla ja toisaalta vanhojen alueiden vähenevät tarpeet yhteen.

Maksuton kuusi-vuotiaiden esiopetus alkoi elokuussa. Sitä järjestetään pääsääntöisesti päiväkodeissa. Opetussuunnitelma luonnos laaditaan yhteistyössä opetustoimen kanssa ja sen pohjalta syvennettiin toimintaa lähikoulujen kanssa.

Lasten ja nuorten ongelmiin paneudutaan

Lastensuojelun piirissä asiakkaiden määrä kasvoi jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä näkyi selvästi avohuollossa, jota onkin viime vuosina vahvistettu lisäämällä sosiaalityön ja perhetyön henkilökuntaa ja kehittä-

mällä uusia työmuotoja. Perheiden ongelmien vaikeutuminen näkyi muun muassa kodin ulkopuolisten sijoitustarpeiden lisääntymisenä. Erityisesti nuorten paikkojen tarve on ollut suuri. Päih-teitä käyttäviä ja psyykkisesti oireilevia lapsia varten on tarvittu edelleen lisää hoitopaikkoja. Niitä on saatu lisäämällä ostopalveluita ja käynnistämällä omaa uutta toimintaa.

Myös perheneuvoloiden asiakas-määrä on kasvanut. Henkilöstömäärän lisäyksestä huolimatta ei palvelujen kysyntää pystytä täysin vastaamaan. Perheneuvolapalveluja joudutaan edel-leen odottamaan.

Lasten ja nuorten pahoinvointiin puuttuminen oli myös terveysviraston strategiasuunnitelmassa keskeinen painopistealue. Talousarvioon lisättiin erillismääräraha, joka kohdennettiin koulu-terveydenhuollon henkilöstön määrän lisäämiseen, koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen.

Sosiaali- ja terveyskeskusten yhteistyönä laadittiin niin sanotun varhaisen puuttumisen hankesuunnitelmat. Tarkoituksena on yhdessä entistä konkreettisemmin pyrkiä ehkäisemään lasten ja perheiden ongelmia.

Tehostettua kotihoitoa vanhuksille

Vanhusten toivetta asua kotonaan mahdollisimman pitkään kannustetaan. Muun muassa kotihoitoa tehostettiin lisäämällä kodinhoitajien määrää 76 uudella vakanssilla. Kaupunki tuki myös tehostettua valvontaa vanhusten palvelutaloissa sekä ryhmäkodeissa lisää-

Sosiaali- ja terveystoimi:
Käyttötalouden menot ja tulot 2000, 1 000 mk

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tulot	1 042 219	1 161 195	118 976
Menot	-8 303 227	-8 600 964	-297 737
Toimintakate	-7 261 008	-7 439 769	-178 761
Poistot	-32 014	-61 222	-29 208
Tilikauden tulos	-7 293 022	-7 500 991	-207 969

Sosiaali- ja terveystoimi:
Henkilöstö 31.12. 1998 – 2000 ¹⁾

	1998	1999	2000
Sosiaalivirasto	12 449	12 830	13 086
Terveysvirasto ²⁾	9 292	9 360	7 129
Holhoustoimen edunvalvontatoimisto	..	18	20
Yhteensä ³⁾	21 763	22 208	20 235
% koko kaupungin henkilöstöstä	55,2	55,1	52,3
1 000 asukasta kohti	40,1	40,2	36,6

1) Tiedot ovat Helsingin kaupungin henkilöstötilastosta
2) Vuoden 2000 alussa HUSiin siirtyi 2 391 henkilöä.
3) ml. vuonna 1998 yleisen oikeusaputoimiston ja holhouslautakunnan toimiston henkilöstön.

mällä omaa toimintaansa 16 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna sekä ostamalla yksityisiä palveluita. Myös omaisiaan kotona hoitavien tuen saajien määrä lisääntyi 18 prosentilla.

Viime vuonna virisi laaja julkinen keskustelu maamme vanhustenhuollon nykytilasta. Terveysvirastossa toteutettiin vuonna 1998 vanhustenhuollon ulkopuolinen auditointi, jonka suositusten pohjalta terveysvirastossa käynnistettiin pitkäaikaishoidon kehittämisen toimenpideohjelma. Vuonna 2000 sen

puiteissa panostettiin pitkäaikaishoidon esimiesten koulutukseen. Viraston pitkäaikaishoidon henkilöstömitoitusta tarkistettiin lisäämällä 25 vakanssia.

Erikoissairaanhoidon uudistus

Vuoden 2000 alussa toteutettiin Helsingissä ja Uudellamaalla yksi Suomen terveydenhuollon suurimmista organisaatiomuutoksista. Uudenmaan ja Helsingin sairaanhoitopiirit sekä Helsingin yliopistollisen keskussairaalan kuntayhtymä lakkautettiin ja perustettiin uusi

Sosiaali- ja terveystoimi:
Keskeisiä suoritteita 1998 – 2000

	1998	1999	2000
Sosiaalivirasto			
Kunnallinen päivähoido, lapsia hoidossa 31.12.	24 180	23 720	22 616
Kaupungin päiväkodeissa	20 162	19 892	19 061
Kunnallisessa perhepäivähoidossa	2 597	2 472	2 207
Ostopalvelupäiväkodeissa	1 421	1 356	1 348
Lastensuojelun asiakkaita	6 937	7 121	7 278
Vammaispalvelun asiakkaita yhteensä	15 621	16 168	16 999
siitä VpL:n mukaista kuljetuspalvelua saaneita	14 790	15 358	16 104
Kehitysvammahuollon asiakkaita yhteensä	1 526	1 518	1 560
laitospaikkoja yht.	431	419	411
Vanhuspalvelut:			
kodinhuoltoapua saaneita kotitalouksia	7 395	7 473	7 512
asumispalvelut, paikkoja 31.12. omat	2 652	2 578	2 498
ostopalv.	717	789	841
laitospalvelut, paikkoja 31.12. omat	1 125	1 036	1 051
ostopalv.	1 365	1 365	1 342
Kodinhuoltoapu, käynnit	1 168 499	1 334 948	1 475 581
Päihdehuolto, laitospaikkoja 31.12.	242	233	216
Päihdehuolto, palveluasumispaiikkoja, 31.12.	266	272	267
Toimeentulotukea saaneita henkilöitä	76 612	66 984	59 123
Terveysvirasto			
Perusterveydenhuolto			
avohoitokäyntejä, 1 000	2 485	2 551	2 673
pitkäaikaishoitopäiviä, 1 000	719	673	644
akuuttihoitopäiviä, 1 000	227	264	326
psykiatrian avohoitokäynnit, 1 000	144	154	158
psykiatrian vuodeosastohoitopäivät, 1 000	90	90	105
Erikoissairaanhoito (HUS -kuntayhtymä)			
Avohoitokäynnit (somaatt.), 1 000	617	620	503
Hoitojaksot (somaatt.), 1 000	91	92	82
Psykiatrian avohoitokäynnit, 1 000	41	42	42
psykiatrian vuodeosastohoitopäivät, 1 000	117	117	111
Holhoustoimen edunvalvontatoimisto			
Virkaholhosten painotettu määrä	2 335	2 445	2 602

sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Uudistuksen keskeisiksi tavoitteiksi asetettiin erikoissairaanhoidon ylikapasiteetin purkaminen ja sen päällekkäisyyksien kar-

siminen, päivystyksen keskittäminen, perusterveyshuollon vahvistaminen ja hoidon porrastuksen tehostaminen.
Pääosa Helsingin sairaanhoitopiiri-

ristä siirtyi uuteen kuntayhtymään. Terveysvirastosta siirtyi toimintojen lisäksi 2400 uutta työntekijää sen palvelukseen.

Viime vuoden aikana toteutettiin osana erikoissairaanhoidon uudelleenorganisointia kaksi mittavaa muutosta päivystykseen ohjaamisessa. Vuoden alusta kaikki vakavat tapaturmapotilaat keskitettiin Töölön sairaalan päivystysosastolle ja lievemmät tapaukset siirrettiin terveyskeskuksiin. Elokuussa toteutettiin toinen muutos. Kuun alusta lukien läntisen suurpiirin perustason sisätautien päivystyspotilaat ohjattiin Meilahden sairaalasta Marian sairaalaan ja kaakkoisen suurpiirin vastaavat potilaat Mariasta Malmin sairaalaan.

Kunnallisen hammashoidon piiriin tuli vuoden alusta kaksi uutta ikäluokkaa: 37- ja 38-vuotiaat. Helsingin aikuispsykiatristen osastojen muuttoa Hesperian sairaalasta Auroran sairaalaan valmisteltiin. Psykiatrian tiimoilta syntyikin aktiivinen kansalaiskeskustelu Helsingin psykiatrisen hoidon nykytilasta ja sen tulevaisuuden suunnitelmista. Keskustelu jatkuu edelleen.

Juhlavuosi näkyi myös sosiaali- ja terveystoimisessa

Sekä sosiaalivirasto että terveysvirasto osallistuivat näyttävästi kaupungin juhluvuoteen. Sosiaaliviraston lukuisista tapahtumista huomattavimmat olivat

ikäihmisille tarkoitetut kulttuuritapahtumat IIK ja Leikkivä lapsi sekä lasten päivähoiton leikkipuistoja kiertäneet Lasten taidevaunut. Terveysvirasto puolestaan piti avoimien ovien viikon kaikilla 31 terveysasemallaan ja esitteli toimin-

taansa alueensa asiakkaille sekä juhli henkilökunnan kanssa juhluvuotta Eläintarhan kesätapahtumassa. ●

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

Rakentamisen nousu taittumassa

Vuosi 2000 oli Helsingissä varsin vilkkaan rakentamisen aikaa, etenkin valmistuneen tuotannon ja myönnettyjen rakennuslupien osalta. Sen sijaan loppuvuotta kohti rakennustöiden aloitukset vähenivät edellisvuoteen verrattuna. Helsinkiin valmistui viidenneksen enemmän uutta kerrosalaa kuin vuonna 1999. Viimeksi tällaiseen tuotantoon on ylletty 1990-luvuin alussa. Asuinker-

rosalaa valmistui 50 prosenttia enemmän, kun taas toimitilakerrosalaa valmistui hiukan vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Rakennuslupia myönnettiin hiukan enemmän kuin vuonna 1999. Lupakehitys olikin varsin hyvä jo neljättä vuotta peräkkäin. Suhteellisen runsaasta lupamäärästä huolimatta asunto- ja toimitilakohteista käynnistyi vuonna 2000 selvästi edellisvuotista vähemmän. Erityisesti aloitusten vähe-

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Korpinen

- kaavoitus
- muu maankäytön suunnittelu
- kiinteistötoimi
- rakennusvalvonta
- asuntopoliittika
- asuntoasiat

Virastot:

- Asuntotuotantotoimisto
- Kaupunkisuunnitteluvirasto
- Kiinteistövirasto
- Rakennusvalvontavirasto

Vantaanjoen suulle perustetusta kaupungista laajeni vuosisatojen varrella moderni suurkaupunki, jossa tällä hetkellä sijaitsee useita vireitä osaamis- ja kasvukeskuksia. Kuva on otettu perustamispaikalle pystytetyn muistokiven paljastustilaisuudesta.

neminen näkyi asuntorakentamisessa. Pitkän nousukauden tasaantuessa tämä on luonnollista epävarmuutta.

Keskeisiä suunnittelukohteita

Töölönlahden alueelle sijoittuvan musiikkikeskuksen arkkitehtuurikilpailu ratkesi ja koko alueen asemakaavaehdotus valmistui vuoden lopulla.

Asuntoalueiden suunnittelussa painottui edelleen olemassa olevien alueiden täydennysrakentaminen. Suurimpana kohteena voidaan pitää Etelä-Haagan aluetta. Eiranrantaan laadittiin asemakaava, joka mahdollistaa uuden asuntokorttelin ja laajan rantapuiston rakentamisen. Uusilla asuntoalueille laadittiin suunnitelmia viimeisille osalleille mm. Viikissä ja Vuosaaressa. Viikissä painottuu ekologien rakentaminen.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi: Käyttötalouden menot ja tulot 2000, 1 000 mk

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tulot	2 110 687	2 177 326	66 639
Menot	-636 261	-628 531	7 730
Toimintakate	1 474 426	1 548 795	74 369
Poistot	-295 966	-302 666	-6 700
Tilikauden tulos	1 178 460	1 246 130	67 670
Tuottotavoite	-1 140 000	-1 140 000	0
Tilikauden yli-/alijäämä	38 460	106 130	67 670

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi: Henkilöstö 31.12.1998 – 2000 ¹⁾

	1998	1999	2000
Kaupunkisuunnitteluvirasto	266	267	263
Kiinteistövirasto	645	655	667
Asuntotuotantotoimisto	51	54	53
Rakennusvalvontavirasto	94	97	104
Yhteensä	1 056	1 073	1 087
% koko henkilöstöstä	2,7	2,7	2,8
1 000 asukasta kohti	1,9	1,9	2,0

1)Tiedot ovat Helsingin kaupungin henkilöstötilastosta

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi: Keskeisiä suoritteita 1998 – 2000

	1998	1999	2000
Kaupunkisuunnitteluvirasto			
Asemakaavatasoiset suunnitelmat	110	121	125
Liikennesuunnitelmat	71	65	80
Kiinteistövirasto			
Kiinteistökaupat, kpl	103	97	79
Voimassa olevat vuokrasopimukset, kpl	7 724	8 049	8 364
Luovutettu asuntorak.oikeus, 1 000 kem ²	246	208	211
Kiinteistöjen vuokraus, 1 000 m ²	2 182	2 215	2 249
Myyntipaikat ja luvat	145 298	153 792	151 288
Kairaukset, m	30 275	22 357	27 199
Kiinteistöjen rekisteröinti ja rasitteet	714	741	843
Uudisrakennusmittauksia, kpl	650	850	856
Myytyjä karttoja, 1 000 kpl	92	78	67
Asuntojen välitys ja valvonta, kpl	21 511	21 439	23 751
Siivous, 1 000 m ²	274	290	290
Kiinteistönhuolto, 1000 m ³	2 200	1 973	2 020
Perityt pysäköintivirhemaksut, kpl	157 305	149 823	183 912
Mittari- ja automaattipaikat	8 416	9 113	9 951
Asuntotuotantotoimisto			
Uusia asuntoja, kpl	1 330	1 306	1 019
Peruskorjaus, asuntoja	1 935	1 923	1 060
Rakennusvalvonta			
Lupapäätökset ja toimenpideilmoitukset	2 751	2 945	2 713
Myönnetty rakennusluvat, milj. m ³	3,39	3,4	4,1
Tarkastetut erityissuunnitelmat	30 824	35 669	39 673

Ruoholahti työpaikkarakentamisen lippulaiva

Toimitilarakentaminen jatkui vuonna 2000 Ruoholahdessa voimakkaana. Ruoholahden kärjestä myytiin Helsinki High Tech Centerin viimeiset tontit, joiden samoin kuin hankkeen Porkkalan kadun varteen sijoittuvan 2. vaiheen rakentaminen käynnistyi. Nokian Lepa-

kon tontin rakentaminen jatkui ja Itämerentorin toimistokeskus valmistui. Ruoholahdesta on muodostumassa yksi Euroopan suurimmista informaatiotekniikan tai oikeastaan tietotyön keskuksista. Kun edellä mainitut rakennushankkeet valmistuvat, alueella työskentelee noin 11 000 tietotyön ammattilaista.

Salmisaaren maanalaisen hiilivara-
raston rakentaminen käynnistyi vuoden lopulla. Samaan aikaan suunniteltiin nykyisen hiilikasan alueelle toimistokortteleita, joka mahdollistaa työpaikkojen rakentamisen vielä noin 5 000 työntekijälle.

Pikku Huopalahden rakentaminen läheni loppuaan kun Paciuksenkadun vii-

meisen toimistotalon rakentaminen käynnistyi. Meilahteen valmistui Biomedicum-hanke. Samoin Viikissä käynnistyivät sekä Biokeskuksen kolmannen vaiheen että Helsinki-Gardenian rakennustyöt. Helsingin yliopiston Kumpulan kampuksen rakennustyöt jatkuivat. Arabianrannassa käynnistyi sekä Arabian vanhan tehdasrakennuksen peruspa-

rannus taideteollisuuskeskukseksi että ensimmäisen yritystalon rakentaminen.

Kampin rakentamista koskeva tarjouskilpailu käytiin vuoden 2000 aikana ja neuvotteluja hankkeen toteutuksesta jatketaan kilpailussa syntyneiden tulosten pohjalta.

Itä-Helsingin imagoa kohennetaan

Itä-Helsingin työpaikat ja toimitilat -projekti sai ohjelmansa valmiiksi. Projekti on etsinyt toimenpiteitä parantaa Itä-Helsingin vetovoimaa sekä lisätä toimittajien ja asuntojen määrää. Ensimmäiset tulokset olivat jo vuonna 2000 näkyvissä, kun NCC Finland Oy käynnisti Opus Business Park-hankkeen rakennustyöt Herttoniemessä. Myllypurossa, Puotilassa, Rastilassa ja Vuosaaren keskustassa olisi valmius aloittaa varsin laajan toimitilarakentamisen, mutta markkinoiden kysyntä ei vielä kohdistu näille alueille. Projektin ehdottamien toimenpiteiden uskotaan vähitellen vauhdittavan rakentamista myös näillä alueilla.

Ympäristöasiat painottuivat voimakkaasti

Ympäristöasiat painottuivat edelleen voimakkaasti. Arabianrannan maaperän laaja puhdistustyö aloitettiin. Myös useilla muilla entisillä teollisuus- ja varastoalueilla tehtiin maaperän tutkimuksia ja käynnistettiin puhdistustöitä. Myllypuron Alakiventien saastuneelle

alueen kaikki vuokra-asunnot tyhjenettiin ja pääosa omistusasunnoista ostettiin kaupungille. Alueen päiväkotit on purettu ja asuntojen purku on meneillään. Alue kunnostetaan ja rakennetaan puistoksi.

Yleiskaavan laadinta jatkui

Yleiskaavan laadinta vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa jatkuu. Keskustelua yleiskaavan tavoitteista ja sisällöistä on käynyt laajasti ja asukaspalautte on ollut vahvaa.

Uusi rakennusjärjestys tuli voimaan

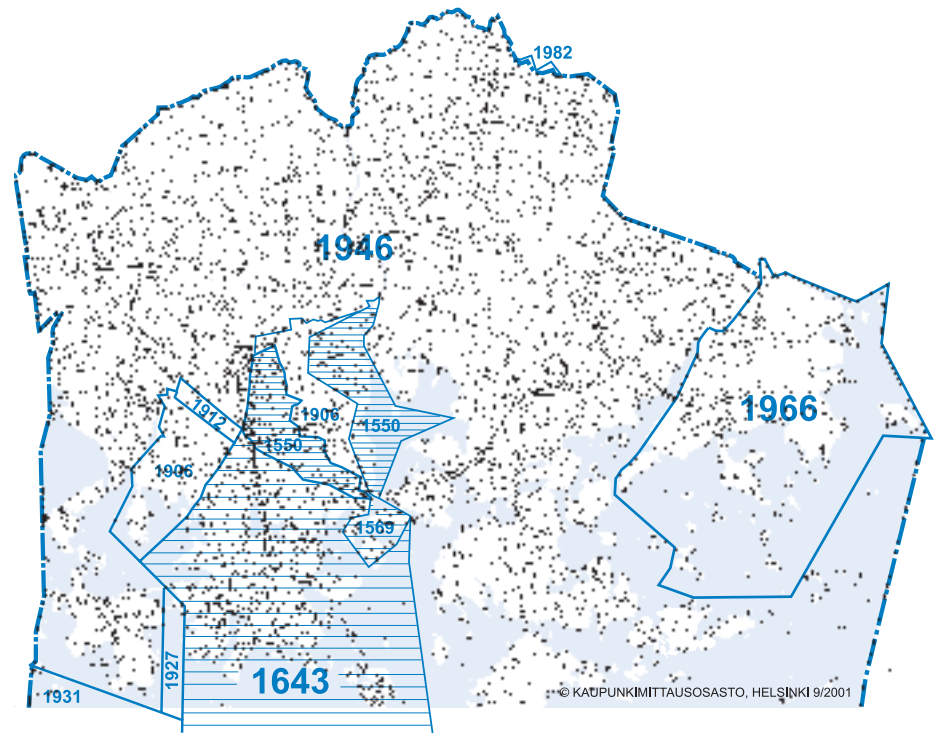
Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki tuli voimaan vuoden 2000 alussa. Uudistuksen edellyttämä rakennusjärjestyksen muutos tuli voimaan.

Asuntotonttien kilpailuttaminen nosti laatua

Arabianrannassa, Herttoniemessä ja Viikissä järjestettiin tontinluovutuskilpailuja. Kilpailuissa saadut ehdotukset olivat varsin korkeatasoisia ja niillä varmistetaan asuntojen uustuotannon laatua. Seuraavien kilpailujen ohjelmat laadittiin Arabianrantaan, Herttoniemeen ja Konalaan. Viimeksi mainitulla alueella järjestetään suunnittelu- ja tarjouskilpailu tiivistä kaupunkimaisesta pientalorakentamisesta, joka on Helsingistä puuttunut. Asuntotuotantotoimikunta valitsi kohteittensa suunnittelijat suunnittelu- ja tarjouskilpailuilla. Korke-

alaatuisten asuntojen rakentamista edistettiin myös luovuttamalla tontteja tarjouskilpailuilla vapaarahoitteiseen ilman Hitas-ehtoja tapahtuvaan asuntotuotantoon. ●

HELSINKI VUODESTA 1550

Tekninen sektori vastaa kaupungin fyysisestä infrastruktuurista. Sen piirissä hoituvat rakentaminen, sähköntuotanto, veden jakelu ja puhdistaminen, joukkoliikenne ja satamien toiminta. Myös erilaiset hankinnat, ruuan valmistaminen sekä laitosten tekstiilihuolto ovat osa tätä toimintaa.

Tasapainoista kehitystä perustoiminnoissa

Tekninen toimiala onnistui hoitamaan keskeiset toimintansa kaupungin tavoitteiden mukaisesti ja kehitystyötä tehtiin monella tavalla. Helsingin Satamassa saavutettiin uudet ennätykset sekä suuryksikköliikenteessä että matkustajaliikenteessä. Sataman palvelukapasiteetti oli tehokkaassa käytössä. Veden myynti on vakiintuneella tasolla. Talousveden laatu täytti tavoitteet ja sen edelleen parantamiseksi siirryttiin käyttä-

mään saostuskemikaalina ferrisulfaattia alumiinisulfaatin sijasta.

Tyytyväisyys joukkoliikennepalveluihin on edelleen kasvussa. Tukholman liikennelaitoksen projektissa, jossa selvitettiin matkustajien tyytyväisyyttä joukkoliikennepalveluihin, Helsinki sai pohjoismaisista pääkaupungeista parhaat pisteet. Joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 3,1%:a. Polttoaineen hintavaihtelut toivat bussiliikenteelle kustannuspaineita, mutta niistä selvitettiin hyvin.

Helsingin Energia vahvisti asemiaan sähkömarkkinoilla siitä huolimatta, että markkinoita leimaa yritystoiminnan keskittyminen, kansainvälistyminen ja kova kilpailu. Poikkeuksellisen alhainen

hintataso, kiristynyt kilpailu ja keskimääräistä lämpimämmästä vuodesta johtunut kaukolämmön kysynnän lasku alensivat kuitenkin jonkun verran kokonaistulosta ja -kannattavuutta.

Pilaantuneiden maiden käsittelyn tarve Helsingissä on lisääntynyt merkittävästi ja rakennusvirasto on joutunut lisäämään tuntuvasti resursseja maa-ainesten käsittelyyn. Myllypuron vanhan kaatopaikan kunnostus jatkui ja alueen rakennusten purkamista valmisteltiin.

Toimitilojen korjausrakentamista Helsingissä riittää, mutta peruskorjaustöiden osuus jäi silti alle puoleen kaikista rakennusviraston rakennuttamisyksikön hankkeista. Talotekniikan osuus

Kulttuurikaupunkivuosi suositteli kevyttä joukkoliikennettä. Kaupunkipyöriä käytettiin runsaasti.

Tekninen toimi Apulaiskaupunginjohtaja Martin Meinander

- energiahuolto
- satamatoiminta
- kunnallistekniikka
- julkinen liikenne

Kunnalliset liikelaitokset:

- Helsingin Energia
- Helsingin Vesi
- Helsingin Satama
- Liikennelaitos
- Helsinki Catering
- Helsingin Tekstiilipalvelu

Virastot:

- Helsingin kaupungin tukkutori
- Hankintakeskus
- Rakennusvirasto

rakentamisessa ja peruskorjauksissa on kasvanut selvästi. Kehityksen voimakkaimpana veturina on ollut informaatioteknologian lisääntyminen talotekniikassa.

Tekstiilipalveluissa toimintavuosi oli taloudellisesti suotuisa, vaikka riski HUS-kuntayhtymälle tuotettavien tekstiilihuoltopalvelujen siirtymisestä kuntayhtymän Uudenmaan Sairaалapesula Oy:hyn loikin epävarmuutta. Helsingin Tukkutori puolestaan pystyi osoittamaan toimintatiloja uusille yrittäjille ja toimitilojen käyttöaste ylitti talousarviossa asetetun tavoitteen.

Keskeisiä kehittämiskysymyksiä

Tekninen toimi:
Käyttötalouden menot ja tulot 2000, 1 000 mk ¹⁾

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tulot	903 616	1 134 468	230 852
Menot	-1 334 124	-1 521 910	-187 786
Toimintakate	-430 508	-387 442	43 066
Poistot	-225 995	-221 780	4 215
Tilikauden tulos	-656 503	-609 222	47 281
Tuottotavoite	-1 821	-2 760	-939
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-658 324	-611 982	46 342

1) Ilman kunnallisia liikelaitoksia

ovat olleet HKL-Bussiliikenteen yhtiöittämisselvitys, jossa näyttävät olevan ainekset ratkaisun teolle vuonna 2001, katutoimintojen organisaatio ja yleisten alueiden kunnossapidon linjaukset.

Tehokkuutta ja kestäväää kehitystä

Helsingin Energia aloitti Salmisaaren B-voimalaitoksen maanalaisen kivihiilivaraston rakentamishankkeen, joka valmistuu 2003 lopulla. Varasto vapauttaa arvokasta maa-aluetta Salmisaaresta muuhun käyttöön. Hanasaaren B-voimalaitoksen käyttöikä ja tehokkuutta lisättiin automatisointihankeella. Helsingin Energia osti kolme Kymijoessa sijaitsevaa voimalaitosta, mikä osaltaan vahvisti laitoksen energiavalikoimaa. Vuoden aikana käynnistyi Helsingin Energian osakkuusyhtiön Vantaan Energia Oy:n kanssa Vantaalla sijaitsevan Maarinkunnaan lämpökeskuksen rakentamishanke.

Viikkiin nouseva vihertietokeskus

Helsinki – Gardenia, joka toteutetaan yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa, eteni harjannostajaisvaiheeseen. Toiminta alkaa syksyllä 2001.

HKL kokeili matalalattiaisia raitiovaunuja linjalla 10, mutta uusien vaunujen laajempi käyttöönotto siirtyi. Uuden metrojunan testaus alkoi loppuvuonna. Länsimetron suunnittelun ensimmäinen vaihe valmistui ja valittavaksi esitettiin kokonaan tunnelissa kulkeva metrolinja Ruoholahdesta Lauttasaaren, Kouvolaan ja Keilaniemen kautta Otaniemeen, Tapiolaan ja Niittymaan kautta Matinkylään.

Viikinmäen jätevedenpuhdistamolla käynnistyivät kesällä laajennusosan louhintatyöt. Hankkeen tarkoituksena on lisätä kapasiteettia ja täydentää jäteveden puhdistusprosessia jalkisuodatuksella, jotta vesioikeuden asettamat lupaehdot voidaan täyttää ja Suomenlahden kuormitusta pienentää.

Tukkutori vaikutti ratkaisevasti

Tekninen toimi:
Henkilöstö 31.12. 1998 – 2000 ¹⁾

	1998	1999	2000
Helsingin Energia	1 630	1 582	1 543
Helsingin Vesi	355	328	330
Helsingin Satama	385	381	358
Liikennelaitos	1 892	1 929	1 939
Helsinki Catering	613	599	602
Helsingin Tekstiilipalvelu	117	116	115
Helsingin kaupungin tukkutori	25	28	27
Hankintakeskus	84	82	86
Rakennusvirasto	1 806	1 843	1 893
Yhteensä	6 907	6 888	6 893
% koko henkilöstöstä	17,5	17,1	17,8
1 000 asukasta kohti	12,7	12,5	12,5

1) Tiedot ovat Helsingin kaupungin henkilöstötilastosta

Agroksenmäen väestönsuojan valmistumiseen ja sen normaaliajan käyttöön tuottavasti vuokraamalla tilat tuoretuotealan yritykselle.

Helsinki otti käyttöön suurasiakaspostinumeron 00099 HELSINGIN KAUPUNKI. Uudistuksen toteuttamisesta huolehti hankintakeskus.

Juhlalaa ja palkintoja

Tekninen toimiala oli näkyvästi mukana Helsingin 450 -vuotisjuhlien järjestelyissä ja kulttuuripääkaupunki 2000 hankkeissa. Vuosi 2000 toi toimialalle myös useita tunnustuksia ja palkintoja hyvästä työstä.

Rakennusvirasto koristeli kaupungin juhluvuoden kukin ja lipuin. Yleisten alueiden jatkuvaa puhtaanapitoa tehos-

tettiin suurten kansanjuhlien tapahtumapaisteissa. Juhlakuntoon siistitty kaupunki oli entistä viihtyisämpi elää. Hyvästä onnistumisesta rakennusvirasto sai vastaanottaa useita palkintoja. Erityisen arvokas oli Helsingin Kaupunginosayhdistysten Liiton Vuoden virasto-palkinto vuorovaikutteisesta toimintakulttuurista. Kolmivuotisen Helli Helsinki -kampanjan päätteeksi jaettiin Helsingin jokaiseen talouteen Sallittu kaupunki-opas helsinkiläisyyteen. Kampanja voitti yhteiskunnallisen viestinnän palkinnon.

Vuosi 2000 oli myös valtakunnallinen vihervuosi. Helsingissä juhluvuoden kukka oli ahkeraliisa, joka hehkui kesäkukkaryhmissä juhluvuoden eri väreissä. Erityisen myönteisen vas-

Liikelaitosten talousarviovertailu 2000, 1 000 mk

Helsingin Energia	Talousarvio	Toteutunut
Liikevaihto	2 414 600	2 352 457
Liikelyljäämä	405 400	300 175
Tilikauden yli-/alijäämä	10 600	70
Toimintapääoman muutos	82 900	23 655
Perustamislainan korko	168 200	168 200
Peruspääoman tuotto	282 000	282 200
Perustamislainan lyhennys	50 000	50 000
Yhteensä	500 200	500 200
Liikevaihdon muutos, %	-1	-6
Liikevaihto/henkilö, 1 000 mk	1 385	1 411
Koko pääoman tuotto -%	7	5
Omavaraisuusaste, %	64	57

Helsingin Satama	Talousarvio	Toteutunut
Liikevaihto	403 220	412 020
Liikelyljäämä	127 840	138 439
Tilikauden yli-/alijäämä	2 811	0
Toimintapääoman muutos	48 342	115 081
Perustamislainan korko	11 067	11 067
Peruspääoman tuotto	37 562	37 562
Perustamislainan lyhennys	11 179	11 179
Yhteensä	59 808	59 808
Liikevaihdon muutos, %	1,4	4,2
Liikelyljäämä, % liikevaihdosta	31,7	33,6
Liikevaihto/henkilö, 1 000 mk	1 045	1 111
Koko pääoman tuotto, %	13,3	15,0
Omavaraisuusaste, %	87,4	87,0

Helsinki Catering	Talousarvio	Toteutunut
Liikevaihto	215 896	210 720
Liikelyljäämä	385	4 305
Tilikauden yli-/alijäämä	0	4 054
Toimintapääoman muutos	-842	4 952
Liikevaihdon muutos, %	-5,0	-2,8
Liikevaihto/henkilö, 1 000 mk	364	350
Koko pääoman tuotto, %	2,0	13,4
Omavaraisuusaste, %	19,0	24,7

Helsingin Vesi	Talousarvio	Toteutunut
Liikevaihto	491 468	505 155
Liikelyljäämä	200 977	195 731
Tilikauden yli-/alijäämä	10 604	12 035
Toimintapääoman muutos	3 542	3 068
Perustamislainan korko	116 630	116 630
Peruspääoman tuoton tuloutus	77 220	77 220
Perustamislainan lyhennys	43 550	43 550
Yhteensä	237 400	237 400
Liikevaihdon muutos, %	-0,6	2,4
Liikelyljäämä, % liikevaihdosta	40,9	38,7
Liikevaihto/henkilö, 1 000 mk	1 415	1 479
Koko pääoman tuotto, %	8,1	7,8
Omavaraisuusaste, %	44	43

Liikennelaitos	Talousarvio	Toteutunut
Liikevaihto	1 075 218	1 095 630
Liikelyljäämä	60 331	50 503
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0
Toimintapääoman muutos	7 722	-2 174
Perustamislainan korko	8 744	9 276
Peruspääoman tuotto	54 904	54 904
Perustamislainan lyhennys	4 858	4 858
Tariffituki	-531 383	-531 383
Peruspääoman B korotus	-37 188	-37 188
Netto	-500 065	-499 533
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys	-110 000	-110 000
Liikevaihdon muutos, %	0,4	1,7
Liikelyljäämä -%	5,6	4,6
Liikevaihto/henkilö, 1000 mk	542	541
Koko pääoman tuotto, %	2,4	2,1
Omavaraisuusaste, %	86,8	88,1
Tariffituki tuotoista, %	51,1	50,8
Matkustajakilometri-kustannus, mk	1,044	1,099
Paikkakilometrikustannus, mk	0,184	0,194

Helsingin tekstiilipalvelu	Talousarvio	Toteutunut
Liikevaihto	34 000	34 259
Liikelyljäämä	785	2 865
Tilikauden yli-/alijäämä	394	2 929
Toimintapääoman muutos	-506	2 409
Liikevaihdon muutos, %	3,0	0,6
Liikelyljäämä, %liikevaihdosta	2,0	8,5
Liikevaihto/henkilö, 1000 mk	296	296
Koko pääoman tuotto, %	4,0	11,6
Omavaraisuusaste, %	84,0	78,8

Liikelaitosten tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa sivuilla 45–52. Tässä on esitetty lyhyesti vertailu talousarviossa esitettyihin tavoitteisiin.

taanoton yleisön keskuudessa sai Töölönlahden taidepuutarha, yksi juhluvuoden päähankkeista.

Juhlavuoden aikana kaupunkiin syntyi poikkeuksellisen paljon erilaisia kaupunki- ja ympäristötaideteoksia. Merkittävin taideteos oli Lähde-monumentti, joka valmistui presidentti Urho Kekkosen syntymän 100-vuotispäiväksi.

Helsingin Energia saattoi loppuun ulko- ja julkisivuvaistuskohdeiden rakentamisen viimeiset hankkeet. Espanadin 1999 valmistunut uusi valaistus palkittiin kolmella huomattavalla kansainvälisellä palkinnolla.

HKL:n kulttuuriraitiovaunuissa linjoilla 6 ja 8 oli koko vuoden näyttelyjä, soittoa, laulua ja muuta ohjelmaa. Kesällä HKL toi katukuvaan 300 kaupunkipyörää, jotka saivat erittäin suopean vastaanoton kaupunkilaisilta.

Helsingin juhluvuotta juhlittiin myös 14.–17.7.2000 Cutty Sark Tall Ships´ Race -purjehduskilpailun merkeissä. Kisan kilpailureitti oli Gdansk – Helsinki – Tukholma – Flensburg ja Helsinki toimi etappisatamana. Kilpailuun osallistui yli 80 alusta ja parhaimmillaan kaupungissa oli 3000 purjehtijaa. Tapahtuma keräsi lähes puoli miljoonaa kävijää Katajanokalle ja Pohjoisrantaan.

Juhlavuoden tuotteiden myynti suoraan hankintakeskuksen keskusvarastosta ja internetin kautta Stadin kaupassa ylitti menekkiarvot positiivisesti. Helsinki Catering tarjosi kulttuurikau-

punkien ruokaa henkilöstö- ja kouluravintoloissa sekä potilasruokailussa ja osallistui merkkipuoden tilaisuuksien tarjoiluun monin tavoin. Helsinki Menu onnistui hyvin. Helsingin Tekstiilipalvelu järjesti kaupungin 450-juhlavuoden vauhdittamana sairaalasuoja-asteiden suunnittelukilpailun yksilöllisen malliston aikaansaamiseksi.

Tekninen toimiala sai tunnustusta aktiivisesta työstä ympäristöraportoinnin ja viestinnän alalla. Helsingin Vesi sai erillisten ympäristöraporttien sarjassa toisen palkinnon ja Helsingin kaupungin liikelaitokset ympäristöraporttisarjassa kunniamaininnan ympäristöraportoinnin kehittämisestä julkisella sektorilla.

Kansalaisaktiivisuutta ja asiakaspalvelua edistetään

Ajan hengen mukaisesti toimialan eri yksiköt panostavat asiakaspalvelun parantamiseen. HKL avasi keväällä kansalaisille uuden osallistumiskanavan HKL:n internet-sivuilla. Keskustelufoorumin ensimmäisenä aiheena oli uuden raitiolinja 9:n suunnitelmat. Keskustelufoorumin alku näyttää onnistuneen lupaavasti, paljon mielipiteitä saatiin näin myös metrosuunnitteluun. Helsingin Vesi hankki uuden atk-pohjaisen asiakaspalvelujärjestelmän ja perusti asiakaspalveluyksikön. Helsinki Catering sai ISO 9001 laatusertifikaatin laadukkaasta toiminnastaan. ●

Tekninen toimi: Keskeisiä suoritteita 1998 – 2000

Liikelaitokset	1998	1999	2000
Helsingin Energia			
Sähkön vähittäismyynti, GWh	4 033	4 524	4 779
Sähkön tukkumyynti, GWh	2 392	2 199	2 478
Kaukolämmön myynti, GWh	6 572	6 525	6 106
Maakaasun myynti, GWh	40	38	36
Helsingin Vesi			
Veden pumppuaminen, milj.m ³	76,3	79,9	80,6
Veden myynti, milj. m ³	68,0	71,8	72,0
Puhdistetun jäteveden määrä, milj. m ³	97,2	94,0	98,9
Helsingin Satama			
Saapuneet alukset, 1 000 nrt	67 310	68 271	68 190
Tuonti, 1 000 tonnia	5 342	4 741	5 108
Vienti, 1 000 tonnia	4 255	4 295	4 973
Kokonaistavaraliikenne, 1 000 tonnia	10 750	10 046	10 867
Matkustajaliikenne, 1 000 matk.	8 615	9 071	9 251
Liikennelaitos			
Helsingin sisäinen liikenne			
Matkustajia, milj.	197,0	203,5	209,7
Matkustajakilometrit, milj.	910,3	950,1	972,3
Paikkakilometrit, milj.	5 047,7	5 412,6	5 498,1
Helsinki Catering			
Keskitetty ruuanvalmistus, 1 000 kg	2 478	2 488	2 529
Palvelutoiminta, 1 000 ruokailijaa	2 016	2 095	2 180
Sairaalaruokailu, 1 000 ravintopäivää	2 544	2 512	2 316
Helsingin tekstiilipalvelu			
Käsittellyt tekstiilit, milj. kpl	9,6	9,8	9,9
Muut virastot ja laitokset	1998	1999	2000
Helsingin kaupungin tukkutori			
Lihatukkuhallin käyttö, milj. kg	5,3	6,6	6,0
Pakastamon käyttö, milj. kg	24,9	25,1	25,0
Hankintakeskus			
Kilpailuttaminen, tuoterivit kpl	30 024	34 841	29 188
Keskusvaraston tilausrivit, kpl	199 500	221 328	236 353
Painetut sivut A4, milj.kpl	37,0	36,4	36
Rakennusvirasto			
Valmistuneet uudisrakennukset ja peruskorjaukset, br-m ²	93 057	108 381	131 509
Kunnossapidettävä katuala, ha	1 845	1 859	1 893
Hoidettu puistot ja kartanoalueet, ha	877	901	929

Vuosikertomuksen tilinpäätösosa

Kaupunginhallituksen toimintakertomus

Yleinen taloudellinen kehitys Suomessa

Suomen talouskasvu oli erittäin vahvaa koko kertomusvuoden ajan ja kehityksen odotetaan jatkuvan myönteisenä. Viennin kasvu oli erittäin voimakasta, ja yksityinen kulutus lisääntyi jopa ennusteita nopeammin. Työpaikkojen määrä kasvoi edelleen nopeasti. Kustannuskehitys pysyi verraten maltillisena. Kuluttajahintojen nousun kiihtyminen johtui lähinnä öljyn hinnan ja korkojen kohoamisesta. Myös asuntomarkkinoilla vältyttiin ylikuumenemiselta.

Kokonaistuotannon kasvu nopeutui vuoden alkupuoliskolla viiteen prosenttiin viennin ja elektroniikkateollisuuden ansiosta. Myös kotimainen kysyntä lisääntyi alkuvuonna kotitalouksien kulutuksen vilkastumisen myötä. Investointikehitys jäi sen sijaan vaisuksi.

Maailmankaupan vilkastuminen ja teollisuuden vahva kilpailukyky kasvattivat vientiä kaikilla päävientialoilla. Euron heikkenemisen johdosta vientihintataso nousi vuoden aikana runsaat 10 prosenttia. Tavaratuonti lisääntyi hieman hitaammin kuin vienti, mutta korkean öljyn hinnan takia tuontihinnat nousivat vientihintojakin enemmän. Vaihtosuhteen heikkenemisestä huolimatta hyvä vientimenestys nosti vaihtotaseen ylijäämän jälleen erittäin korkealle tasolle.

Investointien kasvu painottui alku-

vuonna talonrakentamiseen, mutta loppuvuonna myös kone- ja laiteinvestoinnit lisääntyivät nopeasti. Talonrakentamistoiminta oli vilkasta etenkin asuin- ja toimitilarakentamisessa. Lainakorkojen nousu ja kotitalouksien luottamuksen heikkeneminen eivät vielä kertomusvuonna näkyneet asuinrakennusinvestointien määrässä. Asuntojen myyntiajat ovat kuitenkin jo pidentyneet ja uusien vapaarahoitteisten asuinrakennusten aloituksia on osin lykätty.

Yksityinen kulutus kasvoi vuoden 2000 ensimmäisellä puoliskolla 4,5 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Erityisesti tavaratalokauppa sekä kodinkoneiden, atk-laitteiden ja matkapuhelimien kauppa kävi vilkkaana. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla kulutuksen kasvuvauhti jäi heikommaksi. Kuluttajien luottamus heikkeni inflaation kiihtymisen ja korkeampien korkojen vuoksi.

Ripeän talouskasvun myötä työpaikkojen määrä kasvoi arviolta 38 000. Työvoiman kysyntä oli vilkkainta liike-elämää palvelevassa toiminnassa, koulutuspalveluissa, talonrakentamisessa sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa. Hyvä suhdanetilanne on lisännyt selvästi myös työvoiman tarjontaa ja työttömyysaste alenee hieman hitaammin kuin aiemmin ennakoitiin.

Inflaatio oli nopeampaa kuin koko euroalueella keskimäärin. Kuluttajahintojen vuosimuutos kohosi syys-lokuussa yli 4,0 prosentin eli korkeammalle kuin kertaakaan yli yhdeksään vuoteen.

Rahoitusmarkkinoita luonnehti euron kurssin epävarmuus, lyhyiden korkojen nousu ja osakekurssien voimakkaat heilahtelut. Euroopan keskuspankki nosti ohjauskorkoja edellisen vuoden syksystä yhteensä 2,5 prosenttiyksikköä. Suomessa pankkiluottojen kasvu hidastui tuntuvasti mm. korkojen kohoamisen vuoksi. Rahoituksen kallistuminen osaltaan alensi osakkeiden ja asuntojen hintoja sekä lisäsi korkoinstrumenttien kysyntää.

Lähde: VM Kansantalousosasto

Helsingin seudun talouskehitys

Helsingin seudun kokonaistuotanto lisääntyi ennakoarvion mukaan viimeisellä neljänneksellä 9 prosenttia edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä. Koko maassa tuotannon kasvu jäi runsaan prosenttiyksikön vähäisemmäksi. Helsingin seudun nopeaa kasvua selittää suureksi osaksi elektroniikkateollisuus, jossa kasvu on ollut täysin omaa luokkaansa muihin aloihin verrattuna. Myös liike-elämän palveluissa tuotanto lisääntyi edelleen nopeasti.

Uudenmaan teollisuuden ja raken-

tamisen suhdanneodotukset heikkenivät syksyn aikana ja odotukset lähitulevaisuuden kehityksestä ovat edelleen varovaisia. Tuotannon kasvu jatkuu, mutta tilaukset ovat vähentyneet ja kustannukset nousevat. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät olivat kuitenkin hiukan koko maata valoisammat.

Helsingin seudun kuntien verotulojen kertymä vuonna 2000 oli 23,9 miljardia markkaa. Verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 15,5 prosenttia. Seudun kunnille tilitettiin yhteisövero 6,3 miljardia markkaa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 28,7 prosenttia. Kunnallisveron osalta kertymä oli 17,5 miljardia markkaa ja kasvua oli 11,0 prosenttia.

Helsingin seudun yritysten maksaman palkkasumman kasvu edelliseen vuoteen verrattuna jatkui. Tuotannon kasvaessa ja kilpailtaessa työvoimasta on ollut tarvetta palkankorotuksiin, ylitöihin ja lisätyövoiman palkkaamiseen, mitkä kaikki kasvattivat palkkasummaa.

Myös kaupan yhteenlasketun kokonaismyynnin kasvuluvut ovat seudulla edelleen korkeita, vaikka vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvussa olikin havaittavissa pientä hidastumista.

Helsingin seudun työllinen työvoima kasvoi kertomusvuoden aikana 2,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu oli edelleen koko maata

nopeampaa, mutta hidastunut edellisen vuoden vauhdista.

Eniten lisääntyivät liike-elämälle palveluja tuottavan toimialan työpaikat sekä koulutus-, sosiaali- ja terveysalan työpaikat, yhteensä 16 000 työpaikkaa. Voimakkaimmin on supistunut teollisuus, jossa vähennystä oli vuoden aikana yhteensä 4 200 työpaikkaa. Ravitsemus- ja majoitusalan, julkisen hallinnon ja liikenteen työpaikat vähenivät vuoden aikana 3 000 työpaikkaa.

Helsingin seudun työttömyysaste aleni Työministeriön tietojen mukaan vuoden aikana 9,3 prosentista 7,6 prosenttiin. Seudulla oli vuoden lopussa 48 151 työtöntä työnhakijaa. Seudun pitkäaikaistyöttömyys aleni vuoden 2000 aikana 11 prosenttia ja nuorisotyöttömyys 20 prosenttia, kumpikin selvästi koko maata nopeammin.

Pääkaupunkiseudulla aloitetun rakentamisen kerrosalamäärä väheni noin 3,0 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myönnettyjen rakennuslupien sisältämän kerrosalan määrä sen sijaan kasvoi noin 12 prosenttia. Pääkaupunkiseudulle valmistui syksyllä uusia liiketiloja hiukan enemmän kuin niitä otettiin käyttöön, mistä syystä vapaan liiketilan määrä kasvoi hiukan kevääseen nähden.

Lähde: Helsingin kaupungin tietokeskus

Helsingin talouden kehitys

Helsingin taloudellinen tila pysyi vakaana

talouskasvun edelleen jatkuessa. Vahvan talouskasvun vaikutukset olivat nähtävissä erityisesti yhteisö- ja kunnallisverotulokertymän lisäyksenä. Työsuhdeoptioiden vaikutus kunnallisverotulojen lisäykseen oli merkittävä.

Helsingissä oli vuoden lopussa työttömänä 25 167 henkilöä ja työttömyysaste oli 8,6 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin oli 10,5 prosenttia. Työllisiä oli vuoden viimeisellä neljänneksellä 5,0 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Työvoiman osuus 15–74 -vuotiaasta väestöstä oli Helsingissä ja Helsingin seudulla noin 72 prosenttia.

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä väheni joulukuussa 21 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja heidän osuutensa kaikista työttömistä oli vuoden lopussa noin 7 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien ja yli 50-vuotiaiden työttömien määrä oli joulukuussa vähentynyt edellisestä vuodesta noin 9 prosenttia. Heidän osuutensa kaikista työttömistä on noussut hiukan viimevuotisesta ja oli joulukuussa noin 34 prosenttia.

Vuoden lopussa Helsingissä oli avoinna 2 264 työpaikkaa, mikä on 783 työpaikkaa ja 53 prosenttia enemmän kuin vuoden 1999 lopussa.

Vuodenvaihteessa 2000–2001 Helsingissä asui vakituisesti noin 555 474 asukasta eli 4 351 asukasta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Ennusteiden

mukaan väestönkasvu jatkuu edelleen, mikä luo tarvetta asunto- ja palveluinvestointeihin ja kunnallistekniikan rakentamiseen. Tämä lisää paineita myös kaupungin toimintamenojen kasvuun.

Vuonna 2000 valmistui runsaasti uusia rakennuksia ja myönnettiin paljon rakennuslupia. Sen sijaan loppuvuodesta rakennustöiden aloitukset selvästi vähenivät edellisvuoteen verrattuna. Helsinkiin valmistui 685 000 m² uutta kerrosalaa. Tämä on viidennes enemmän kuin vuonna 1999. Yhtä nopeaa rakentaminen on viimeksi ollut 1990-luvun alussa. Valmistuneesta tuotannosta 408 000 kerrosneliömetriä oli asuinrakennuksissa ja 277 000 kerrosneliömetriä toimitilarakennuksissa. Asuinkerrosalaa valmistui 50 prosenttia enemmän, kun taas toimitilakerrosalaa valmistui 8,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1999.

Vuonna 2000 Helsinkiin valmistui 4 853 uutta asuntoa. Tämä on 59 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Uusista asunnoista lähes puolet oli vuokra-asuntoja ja 550 asumisoikeusasuntoja. Joka neljäs asunto oli kaupungin omaa tuotantoa.

Tilikauden talous ja tuloksen muodostuminen

Kaupungin vuoden 2000 tilinpäätös oli hyvä. Verotulot olivat budjetoitua suuremmat ja toimintakate oli talousarvion mukainen. Toimintakatteen poikkeama

talousarvioon verrattuna oli hieman alle yksi prosentti. Toimintamenoihin sisältyy lähinnä sosiaali- ja terveystoimen menoylityksiä, mutta ne pystyttiin kattamaan muiden toimialojen menosäästöillä ja toimintatulojen ylituloilla. Talousarvion mukaiset toimintatulot kasvoivat edellisestä vuodesta 5,1 prosenttia ja toimintamenot 6,4 prosenttia. Toimintakate on 7,0 prosenttia pienempi kuin vuonna 1999.

Verotulot ja valtionosuudet

Vuoden verotulokertymä oli yhteensä 12 861,4 miljoonaa markkaa. Kunnan tuloveroa kertyi 8 010,2 miljoonaa markkaa, yhteisöveroa 4 238,6 miljoonaa markkaa, kiinteistöveroa 607,3 miljoonaa markkaa ja koiraveroa 5,4 miljoonaa markkaa. Verotuloja kertyi 1,7 miljardia markkaa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin ja 17,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 1999. Talousarviota suurempi verotulokertymä johtui arvioitua suuremmista optiotuloista, yhteisöjen arvioitua paremmasta tuloskehityksestä ja yhteisöveron arvioitua suuremmasta jako-osuudesta sekä verotulojen tilitysjärjestyksen ja verotulojen kirjaustavan muutoksista. Kunnan tuloveron ylitulo oli 530,2 miljoonaa markkaa, yhteisöveron ylitulo 37,3 miljoonaa markkaa.

Valtionosuuksien tulokertymä oli ensimmäistä kertaa negatiivinen, -75,7 miljoonaa markkaa. Vuonna 1999 val-

tionosuuksia saatiin vielä 89,4 miljoonaa markkaa. Valtionosuuksiin sisältyvä verotulotasaus oli 1 640,3 miljoonaa markkaa.

Vuosikate

Tilikauden vuosikatteeksi muodostui 3 008,6 miljoonaa markkaa. Asukasta kohti kate on 5 416 markkaa, mikä on 1 719 markkaa edellisvuotta enemmän. Ilman liikelaitoksia talousarvion mukainen vuosikate on 2 149,9 miljoonaa markkaa ja asukasta kohti laskettuna 3 870 markkaa. Ilman liikelaitoksia esitetty vuosikate on vertailukelpoinen muihin kuntiin.

Kirjanpidon mukainen vuosikate on kehittynyt seuraavasti:

	2000	1999	1998
Vuosikate, milj. mk	3 008,6	2 085,3	2 651,8
Vuosikate, mk/asukas	5 416	3 778	4 854
Vuosikate % poistoista	195,4	143,4	201,5

Satunnaisten tuottojen osuus oli huomattava, 836,8 miljoonaa markkaa. Satunnaiset tuotot muodostuvat osakeiden ja maa-alueiden myyntivoitoista.

Tilikauden tulos muodostui ylijäämäiseksi verotuottojen ja satunnaisten tuottojen johdosta. Ylijäämäinen tulos mahdollistaa rahastojen nettomääräisen kasvattamisen 1,4 miljardilla markalla.

Tilinpäätökseen sisältyy esitys 500 miljoonan markan siirtämisestä uuteen perustettavaan lähiörahastoon. Lisäksi esitetään siirrettäväksi lainanlyhennysrahastoon 515,5 miljoonaa markkaa, asuntotuotantorahastoon 230 miljoonaa markkaa sekä urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon 100 miljoonaa markkaa.

Investoinnit

Investointien toteutumisaste (ilman liikelaitoksia) oli 74,8 prosenttia, kun otetaan huomioon myös myönnetty ylitysoikeudet. Investoinnit olivat yhteensä liikelaitokset mukaan lukien 3 304,5 miljoonaa markkaa. Investointien tulorahoitus-tunnusluku, joka kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on katettu tulorahoituksella, oli 91,7 %.

Tase

Taseen loppusumma on 50 844,2 miljoonaa markkaa. Se on 2 671,2 miljoonaa markkaa suurempi kuin vuonna 1999. Suurin kasvu on tapahtunut taseen vastaavissa käyttöomaisuudessa 888,8 miljoonaa markkaa, osakeissa ja osuuksissa 726,4 miljoonaa markkaa sekä toimeksiantojen varoissa 733,3 miljoonaa markkaa. Taseen vastattavissa suurin kasvu on tapahtunut omassa pääomassa 2 354,5 miljoonaa markkaa ja toimeksiantojen pääomissa 811,5 miljoonaa markkaa. Omavaraisuusaste on kehittynyt seuraavasti:

	2000	1999	1998
Omavaraisuusaste	76,8	76,2	74,4

Lainakanta tilivuoden lopussa oli 1 335,1 miljoonaa markkaa. Asukasta kohden lainaa oli 2 404 markkaa. Asukasta kohden laskettu lainamäärä on kehittynyt viime vuosina seuraavasti:

	2000	1999	1998
Lainat mk/asukas	2 404	2 679	4 481

Maksuvalmius pysyi koko vuoden hyvänä. Vuoden 2000 rahatulot olivat 24 267,7 miljoonaa markkaa ja rahamenot 24 177,3 miljoonaa markkaa. Kassaylijäämää syntyi siten 90,4 miljoonaa markkaa. Rahatulot kasvoivat edellisestä vuodesta 10,8 prosenttia ja rahamenot 6,0 prosenttia. Kassan riittävyys päivissä ilmaistuna on kehittynyt viime vuosina seuraavasti:

	2000	1999	1998
Kassan riittävyys, päivää	66	67	84

Liikelaitokset

Liikelaitoksista Helsingin Energian tulos ennen varauksia oli -133,3 miljoonaa markkaa, missä korvaus peruspääomalle on huomioitu kuluna, Helsingin Veden 10,1 miljoonaa markkaa, Helsingin Sataman 113,7 miljoonaa markkaa, liikennelaitoksen -11,6 miljoonaa markkaa, Helsinki Cateringin 4,1 miljoonaa markkaa ja Helsingin Tekstiilipalvelun

2,9 miljoonaa markkaa. Kaikki liikelaitokset tulouttivat talousarviossa tavoitteiksi asetetut peruspääoman tuoton ja perustamislainan korot sekä lyhensivät perustamislainojaan suunnitellun mukaisesti.

Henkilöstö

Kaupungin palveluksessa oli joulukuun lopussa 38 675 päätoimista henkilöä. Heistä 28 691 oli vakinaisessa ja 9 984 määräaikaissä palvelussuhteessa. Vuoden lopussa kaupungin palveluksessa oli 1 625 henkilöä vähemmän kuin edellisen vuoden päättyessä. Henkilöstömäärän lasku johtui siitä, että terveysviraston henkilöstöä siirtyi vuoden alussa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) palvelukseen. Ilman tätä muutosta kaupungin henkilöstön määrä olisi ollut vuoden lopussa noin 41 000 henkilöä.

Henkilöstömäärä, jossa terveysvirasto ei ole mukana, on kasvanut 606 henkilöllä edellisen vuoden lopusta. Myös terveysviraston henkilöstön määrä kasvoi vuoden aikana noin 200 henkilöllä. Kasvu on aikaisempien vuosien tapaan tapahtunut lähinnä opetus- ja sosiaalitoimessa. Kasvun syynä on kaupungin asukasluvun muutos. Väestön määrä kasvoi 4 351 henkilöllä viime vuonna.

Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus oli 4,7 prosenttia. Eläkkeelle jäi 2,4 prosenttia ja kaupungin palveluksesta erosi 2,0 prosenttia.

Kaupungin palveluksessa oleva päätoiminen henkilöstö 1998 – 2000

	Vakinainen henkilöstö			Määräaikainen henkilöstö			Tuntipalkkainen henkilöstö			Henkilöstö yhteensä		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Kaupungin- johtajan toimiala	1 038	1 045	1 058	136	163	192	0	0	0	1 174	1 208	1 250
Sivistys- ja henkilöstötoimi	5 298	5 456	5 642	2 901	3 130	3 236	343	337	332	8 542	8 923	9 210
Sosiaali- ja terveystoimi	15 770	16 042	14 305	5 834	6 041	5 821	159	125	109	21 763	22 208	20 235
Kaupunkisuunn- ja kiinteistötoimi	949	957	968	59	74	78	48	42	41	1 056	1 073	1 087
Tekninen toimi	4 162	4 171	4 203	347	340	311	2 398	2 377	2 379	6 907	6 888	6 893
Yhteensä	27 217	27 671	26 176	9 277	9 748	9 638	2 948	2 881	2 861	39 442	40 300	38 675

Kaupungin vuonna 2000 maksamat palkat ilman työllistettyjen palkkoja olivat yhteensä 5 427,3 miljoonaa markkaa. Maksetut palkat laskivat edellisestä vuodesta 1,5 prosenttia henkilöstön määrän laskun vuoksi.

Kaupunki laatii erillisen henkilöstötilinpäätöksen.

Helsinki-konserni

Helsinki-konserni muodostuu Helsingin kaupungista kaikkine virastoineen ja laitoksineen, 149 tytärosakeyhtiöstä, 11 tytärsäätiöstä ja kolmesta yhteisyyhteisöstä. Lisäksi kaupunki kuuluu kuuteen kuntayhtymään ja kaupungilla on 52 osakkuusyhteisöä. Suurin osa tytärosakeyhtiöistä on kaupungin perustamia ja kaupungin 100 prosenttisesti omistamia.

Helsinki-konsernia hallinnoidaan siten, että kaupunginvaltuusto asettaa tavoitteet sen toiminnalle ja kaupungin hallitus johtaa toimintaa. Vastuu konsernin operatiivisesta johtamisesta on kaupunginjohtajalla ja apulaiskaupunginjohtajilla. Tarkastuslautakunta puolestaan huolehtii konsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä.

Vuoden aikana uusia tytärosakeyhtiöitä tuli lisää 6 kappaletta ja väheni fuusioiden kautta 12 kappaletta. Kaikki fuusioituneet tytäryhteisöt olivat kiinteistöosakeyhtiöitä. Uusina yhtiöinä tytäryhteisöksi tulivat Oy Abborfors Ab, Kläsarö Ab, Gardenia-Helsinki Oy, Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos, Rastimankallion päiväkotitoimi Oy ja Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Oy. Kaupunki maksoi Oy

Mankala Ab:n osakepääoman korotusta 196 miljoonaa markkaa.

Konsernitaseesta laskettu konsernin omavaraisuusaste oli 66,1 prosenttia. Konsernin lainakanta oli 9 437,4 miljoonaa markkaa, eli 16 990 markkaa/asukas.

Näkymät uuden tilikauden alkaessa

Talousskasvu pysyi Suomessa erittäin vahvana koko viime vuoden ja kehityksen myös odotetaan säilyvän myönteisenä. Näkymät kansainvälisessä taloudessa ovat tosin muuttuneet olennaisesti epävarmemmiksi, mutta kotimaisen kehityksen osalta perustekijät ovat edelleen myönteiset.

Kuntatalous vahvistui viime vuonna selvästi ja kääntyi rahoitusylijäämä-

seksi. Vuonna 2001 odotetaan kunnallistalouden pysyvän kokonaisuudessaan tarkastellen tasapainossa, mutta tulopohjan epävarmuudet ja kasvavat menopaineet viittaavat talouden kiristymiseen lähivuosina.

Vuoden 2001 talousarvion toteutumisesta on tätä kirjoitettaessa vielä vaikea ennustaa. Talousarvioon merkittyjen verotulojen odotetaan toteutuvan. Palkkatarkistus nostaa henkilöstömenoja, mutta niiden kasvuun on varauduttu talousarviossa henkilöstömenovarauksella. Sosiaali- ja terveystoimissa saatetaan syntyä ylityspaineita. Vanhuspalvelujen puolella on jo nyt näköpiirissä tarvetta lisätä laitoshoidon palvelujen ostoa. Lääkärilakon kustannusvaikutus ei ole tiedossa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin viime vuoden yllättävä alijäämä edellyttää toimenpiteitä jatkossa kustannuskehityksen hillitsemiseksi.

Epävarmuustekijä tulevaisuudessa on selvitysmies Pekkarisen ehdotuksen pohjalta mahdollisesti tehtävät muutokset valtionosuusjärjestelmään. Ehdotuksen mukaiset valtionosuus- ja verotulotasausjärjestelmän negatiiviset vaikutukset Helsingin osalta vaihtelevat 300-800 miljoonan markan välillä vuosittain. Ehdotukseen sisältyy myös arvonnäköavaruuden takaisinperintäjärjestelmän uudistaminen, mikä lisäisi kaupungin menetystä vielä noin 700 miljoonaa markkaa vuodessa. ●

Talousarvion toteutuminen

Käyttötalousosa

Talousarvion toimintatuottoja kertyi 444,2 miljoonaa markkaa enemmän kuin talousarviossa. Suurimmat tuloylitykset syntyivät sosiaali- ja terveystoimessa sekä teknisessä toimessa. Sosiaali- ja terveystoimen tuloylitys johtui lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmän maksamista korvauksista, mikä ei ollut tiedossa talousarviota laadittaessa sekä lasten päivähoitossa ja vammaisten palveluissa. Terveystoimessa ylituloa syntyi terveyskeskustoiminnassa. Teknisen toimen ylitulo johtuu sisäisestä laskutuksesta. Teknisessä toimessa syntyi myös vastaava menoylitys.

Toimintamenot ylittivät alkuperäisen talousarvion yhteensä 333,7 miljoonaa markkaa. Ylityksissä on tällöin mukana myös henkilöstömenovarauksesta myönnettyt lisämäärärahat tulopoliittisesta sopimuksesta johtuviin palkankorjauksiin. Suurimmat menopoikkeamat syntyivät sosiaali- ja terveystoimessa.

Toimintatulojen ylitulot kattoivat toimintamenojen ylitykset joten toimintakate pysyi talousarvion puitteissa. Toimintakate poikkeama talousarviosta oli vajaa yksi prosentti.

Tuloslaskelmaosa

Talousarvion mukaisen tuloslaskelman toimintatuloihin ja -menoihin eivät

sisälly kaupungin liikelaitokset Helsingin Energia, Helsingin Vesi, Helsingin Satama, liikennelaitos, Helsinki Catering, Helsingin Tekstiilipalvelu eivätkä itsenäisinä taseyksikköinä toimivat rahastot: asuntolainarahasto, asuntotuotantorahasto, urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto ja vakuutusrahasto. Sen sijaan korkotuloihin sisältyvät liikelaitosten perustamislainojen korot, avustusten menoihin tariffituki liikennelaitokselle, palvelujen ostoihin vakuutusrahastomaksut vakuutusrahastoon sekä rahoitustuloihin liikelaitosten kaupungin sijoittamalle pääomalle maksama tuotto.

Toimintakate kokonaisuudessaan pysyi hyvin talousarvion puitteissa. Toteutuneen toimintakate poikkeama talousarviosta on alle yksi prosentti.

Tuloveroprosentti oli edelleen 16,5 prosenttia. Tuloveroa kertyi 8 010,2 miljoonaa markkaa eli 530,2 miljoonaa markkaa arvioitua enemmän. Tämä johtui arvioitua suuremmista optiotuloista kertyneistä veroista, tilitysjakojen muutoksesta siten, että aikaisemmin tammikuussa suoritettu edellisen vuoden ennakonpidätyksen jakosuuden muutos toteutettiin vuonna 2000 joulukuussa sekä työllisyyden parantumisesta, tulotason noususta ja asukasluvun kasvusta. Kunnan tulove-

ron tuotto oli 11,8 prosenttia kuin vuonna 1999. Vuodelta 1999 maksuunpantiin kunnallisveroa 47 673 942 032 äyriä. Kasvua vuodesta 1998 oli 7,3 prosenttia. Vastaava kasvu oli Espoossa 13,8 prosenttia, Vantaalla 4,5 prosenttia ja koko maassa 4,1 prosenttia.

Yhteisöveroa kertyi 4 238,6 miljoonaa markkaa eli 1 138,6 miljoonaa markkaa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Vuodelle 2000 kirjattiin vuoden 2000 yhteisöveroa yhteensä 2 504,0 miljoonaa markkaa, vuoden 1999 yhteisöveroa 1 687,8 miljoonaa markkaa, vuoden 2001 yhteisöveroa

113,7 miljoonaa markkaa ja aikaisempien vuosien yhteisöveroa – 66,9 miljoonaa markkaa. Ylituloon vaikutti yhteisöjen arvioitua parempi tuloskehitys, Helsingin arvioitua suurempi osuus yhteisöveron tuotosta sekä yhteisöveron kirjausajankohdan muutos.

Kiinteistöveron tuotto oli 697,3 miljoonaa markkaa. Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,7 ja asuinrakennusten 0,22. Koiraveroa perittiin 300 markkaa per koira ja veroa kertyi yhteensä 5,4 miljoonaa markkaa.

Valtionosuudet jäivät ensimmäisen kerran negatiiviseksi. Poikkeama talous-

Käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen pääluokittain

	Talousarvio 1 000 mk	Toteutunut 1 000 mk	Poikkeama 1 000 mk
Tulot			
Kaupunginjohtajan toimiala	143 491	160 279	16 788
Sivistys- ja henkilöstötoimi	508 250	519 204	10 954
Sosiaali- ja terveystoimi	1 042 219	1 161 195	118 976
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	2 110 687	2 177 326	66 639
Tekninen toimi	903 616	1 134 468	230 852
Tulot yhteensä	4 708 263	5 152 472	444 209
Menot			
Kaupunginjohtajan toimiala	-1 314 921	-1 211 480	103 441
Sivistys- ja henkilöstötoimi	-3 697 538	-3 656 907	40 631
Sosiaali- ja terveystoimi	-8 303 227	-8 600 964	-297 736
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	-636 261	-628 531	7 730
Tekninen toimi	-1 334 124	-1 521 910	-187 786
Menot yhteensä	-15 286 071	-15 619 792	-333 721
Toimintakate	-10 577 808	-10 467 320	110 488
Poistot	-693 927	-711 308	-17 381
Tilikauden tulos	-11 271 735	-11 178 628	93 107

Talousarvion mukainen ¹⁾ tuloslaskelma 31.12.

	Toteutunut 1999 1 000 mk	Talousarvio 2000 1 000 mk	Toteutunut 2000 1 000 mk	Poikkeama 2000 1 000 mk
Toimintatulot				
Myyntitulot	1 200 302	1 226 534	1 333 418	106 884
Maksutulot	797 984	750 836	712 955	-37 881
Tuet ja avustukset	162 471	123 753	165 305	41 552
Vuokratulot	2 179 532	2 209 655	2 286 113	76 458
Muut tulot	123 239	94 179	161 762	67 583
	4 463 528	4 404 957	4 659 554	254 597
Valmistus omaan käyttöön	441 126	303 306	492 918	189 612
	4 904 654	4 708 263	5 152 472	444 209
Toimintamenot				
Palkat	-4 921 034	-4 756 991	-4 807 064	-50 073
Muut henkilöstömenot	-1 628 281	-1 743 559	-1 669 909	73 650
Palvelujen ostot	-4 263 407	-4 945 118	-5 224 514	-279 396
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-864 528	-785 983	-795 278	-9 295
Avustukset	-1 709 258	-1 754 945	-1 892 866	-137 921
Vuokrat	-1 682 297	-1 685 333	-1 701 526	-16 193
Muut menot	-68 591	-161 940	-76 278	85 662
	-15 137 396	-15 833 869	-16 167 433	-333 564
Toimintakate	-10 232 742	-11 125 606	-11 014 961	110 645
Verot ja valtionosuudet				
Verotulot	10 932 133	11 155 500	12 861 384	1 705 884
Valtionosuudet	89 436	-40 000	-75 712	-35 712
Arvonlisävero	-480 723	-515 000	-515 211	-211
	10 540 846	10 600 500	12 270 462	1 669 962

	Toteutunut 1999 1 000 mk	Talousarvio 2000 1 000 mk	Toteutunut 2000 1 000 mk	Poikkeama 2000 1 000 mk
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot	599 713	467 101	604 261	137 160
Muut rahoitustulot	480 722	463 662	482 872	19 210
Korkomenot	-180 250	-155 100	-166 695	-11 595
Muut rahoitusmenot	-135 203	-142 000	-26 038	115 962
	764 982	633 663	894 400	260 737
Vuosikate	1 073 086	108 557	2 149 900	2 041 343
Poistot ja satunnaiset erät				
Poistot	-646 612	-693 927	-711 308	-17 381
Satunnaiset tulot	413 834	210 000	836 756	626 756
Satunnaiset menot	-47 716	0	0	0
	-280 494	-483 927	125 448	609 375
Tilikauden tulos	792 592	-375 370	2 275 348	2 650 718
Varausten/rahastojen muutos				
Poistoeron muutos	0	0	-10 455	-10 455
Varausten vähennys	0	0	10 455	10 455
Rahastojen lisäys	-300 000	-360 000	-1 431 545	-1 071 545
Rahastojen vähennys	40 322	55 800	25 938	-29 862
	-259 678	-304 200	-1 405 607	-1 101 407
Tilikauden jäämä	532 914	-679 570	869 741	1 549 311

1) Liikelaitokset eivät sisälly Helsingin kaupungin talousarvioon. Niiden talousarvioiden toteutumisvertailut on esitetty sivulla 27.

arvioon johtuu arvioitua pienemmistä oppilasmääristä. Valtionosuuksiin sisältyvä verotulotasaus oli 1 640,3 milj. markkaa.

Vuosikate on 2 041,3 miljoonaa markkaa suurempi kuin talousarviossa. Asukasta kohden talousarvion mukainen vuosikate on 3 870 markkaa, kun se edellisenä vuonna oli 1 947 markkaa. Vuosikate kattoi talousarvion poistoista 302 prosenttia.

Satunnaisia tuloja kertyi 836,8 miljoonaa markkaa. Nämä muodostuvat osakkeiden ja maa-alueiden myyntivoitoista.

Arvioitua suuremmat korkotulot johtuivat korkotason noususta ja arvioitua suuremmista talletuksista. Omien liikelaitosten korot toteutuivat talousarvion mukaisina lukuun ottamatta liikennelaitosta, jolle annettiin tilikauden aikana lisää lainaa.

Talousarvion mukainen tilikauden tulos muodostui 2 275,3 miljoonaksi markaksi. Hyvä tulos mahdollistaa rahastojen lisäyksen. Talousarviossa oli varauduttu 300 miljoonan markan siirtoon lainanlyhennysrahastoon sekä 60 miljoonan markan siirtoon Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastoon. Näiden lisäksi tilikauden tuloksesta esitetään siirrettäväksi 100 miljoonaa markkaa urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon,

230 miljoonaa markkaa asuntotuotantorahastoon sekä 215,5 miljoonaa markkaa lisää lainanlyhennysrahastoon. Tällöin on rahastoinnilla varauduttu lainanlyhennyksiin vuoteen 2004 saakka. Lisäksi esitetään perustettavaksi uusi lähiörahasto, jonka peruspääomaksi siirrettäisiin tilikauden tuloksesta 500 miljoonaa markkaa.

Investointiosia

Kaupungin investointimenot ilman liikelaitoksia olivat yhteensä 1 889,2 miljoonaa markkaa. Toteutuma alkuperäiseen talousarvioon nähden oli 93,1 prosenttia.

Investointiosan tulot olivat yhteensä 348,8 miljoonaa markkaa. Kiinteän omaisuuden myyntitavoitteeksi asetettiin talousarviossa 150 miljoonaa markkaa. Myyntitavoite ylittyi 112,8 miljoonalla markalla eli kiinteän omaisuuden myynti oli 262,8 miljoonaa markkaa. Tämän lisäksi Kamppi-Töölönlahti-alueen tontin myynneistä kertyi 86,0 miljoonaa markkaa, mikä ylitti myyntitavoitteen 26,0 miljoonalla markalla.

Kiinteän omaisuuden ostoihin käytettiin 84,1 miljoonaa markkaa, joka oli 38 prosenttia enemmän kuin 1999.

Esirakentamiseen, täyttöihin ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin käytettiin 117,1 miljoonaa markkaa, joka oli 92 prosenttia enemmän kuin 1999. Tästä kului Arabianrannan esirakentamiseen 41,6 miljoonaa markkaa, Viikki- Latokartanon esirakentamiseen 4,4 miljoonaa markkaa ja Malmin ampumaradan kunnostukseen 2,4 miljoonaa markkaa. Alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin käytettiin 49,0 miljoonaa markkaa.

Talonrakennukseen käytettiin 739,1 miljoonaa markkaa, joka oli 1,0 prosenttia enemmän kuin 1999. Opetustoimen rakennuksiin käytettiin yhteensä 320,4 miljoonaa markkaa, sosiaali- ja

terveystoimen 234,8 miljoonaa markkaa, kiinteistötoimen 91,1 miljoonaa markkaa, kirjastotoimen 45,6 miljoonaa markkaa ja rakennustoimen 35,1 miljoonaa markkaa. Muihin rakennuksiin käytettiin 12,0 miljoonaa markkaa.

Viikkiin nouseva vihertietokeskus Helsinki Gardenia toteutui harjannostajaisvaiheeseen. Hanke siirrettiin toteuttavaksi investointina talousarviokohdan arvopaperit, josta käytettiin 35,3 miljoonaa markkaa.

Suurimmat toteutetut kohteet olivat kirjastotoimen uudisrakennus Vuotalo, Auroran sairaalan päärakennuksen korjaus, Herttoniemen-rannan ala-asteen uudisrakennus, Pukinmäen peruskoulun peruskorjaus ja laajennus, Riistavuoren ja Roihuvuoren vanhainkotiin korjaustyöt.

Katujen, liikenneväylien ja ratojen rakentamiseen käytettiin yhteensä 341 miljoonaa markkaa, joka on 5,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1999. Katurakentamisen osuus oli yhteensä 175,2 miljoonaa markkaa. Katurakentaminen käynnistyi useilla osa-alueilla mm. Latokartanossa, Vuosaaressa ja Arabianrannassa. Liikenneväyliin käytetyistä 53,8 miljoonasta markasta 17,0 miljoonaa markkaa käytettiin Länsiväylän itäpäähän, 10,6 miljoonaa markkaa Meripellontiehen ja 9,8 miljoonaa markkaa Mechelininkatu-hietalahden rantaan.

Helsinki - Leppävaara-kaupunkira-

Investointiosan menojen ja tulojen toteutuminen, 1 000 mk

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Menot			
Kiinteä omaisuus	-131 000	-218 615	-87 615
Talonrakennus	-839 950	-739 081	100 869
Kadut, liikenneväylät ja radat	-414 000	-340 974	73 026
Väestönsuojat	-38 500	-35 368	3 132
Puistorakentaminen	-72 800	-72 998	-198
Liikuntapaikat	-81 000	-73 389	7 611
Korkeasaaren eläintarha	-10 000	-13 323	-3 323
Irtaimen omaisuuden perushankinta	-281 300	-224 617	56 683
Helsingin kaupungin tukkutori	-15 250	-12 115	3 135
Kuntayhtymät	-83 100	-80 972	2 128
Arvopaperit	-56 000	-77 747	-21 747
Muu pääomatalous	- 7 000	-	7 000
Yhteensä	-2 029 900	-1 889 197	140 703
Tulot			
Kiinteä omaisuus	210 000	348 790	138 790
Muu pääomatalous	17 000	513 135	496 135
Yhteensä	227 000	861 925	634 925

dan rakentaminen jatkui ratahallintokeskuksen ja kaupungin tekemän rakentamissopimuksen mukaisesti. Kaupungin rahoitusosuus oli 45,7 miljoonaa markkaa vuodelle 2000.

Kamppi-Töölönlahti-alueen katuihin käytettiin 17,9 miljoonaa markkaa. Kampin terminaalialueen suunnitteluun ja rakentamisen aloittamiseen käytettiin vain 2,3 miljoonaa markkaa hankkeen viivästymisen vuoksi.

Väestönsuojoihin käytettiin yhteensä 35,4 miljoonaa markkaa, joka on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 1999. Suurimmat toteutuneet kohteet olivat Merihaka, Kaisaniemi-Kluuvi ja Agrokseenmäki

Puistorakentamiseen käytettiin

yhteensä 73 miljoonaa markkaa, joka on 7,0 prosenttia enemmän kuin vuonna 1999.

Liikuntapaikkoihin käytettiin yhteensä 73,4 miljoonaa markkaa, joka on 24,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1999. Suurimmat uudisrakennushankkeet olivat Töölön pallokentän lisäksi Laakson, Käpylän, Pukinmäen ja Myllypuron huoltorakennukset. Suurimmat perusparannushankkeet olivat Velodromi ja Pirkkolan hallit.

Korkeasaaren eläintarhaan rakentamiseen käytettiin yhteensä 13,3 miljoonaa markkaa, mikä on 23,0 prosenttia enemmän kuin vuonna 1999. Merkittävimmät rakennuskohteet Aavikko- ja tropiikkihallirakennus yhdistettynä väes-

tönsuojaan 10,9 miljoonaa markkaa ja Saukkotarha 1,2 miljoonaa markkaa.

Irtaimen omaisuuden perushankinnan määrärahat olivat 281,3 miljoonaa markkaa, talousarviomuutoksineen yhteensä 308 miljoonaa markkaa. Irtaimen omaisuuden perushankintaan käytettiin yhteensä 224,6 miljoonaa markkaa, joka on 15 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1999. Tämä johtuu pääosin siitä että hallintokunnat ovat tehneet hankintoja, joiden toimitukset ovat osin tai kokonaan siirtyneet vuodelle 2001. Suurimmat viivästyneet hankkeet ovat atk-hankkeita, noin 34,0 miljoonaa markkaa ja kalustehankkeita, jotka ovat siirtyneet vuodelle 2001. Suurin siirtynyt kalustehankinta oli Vuotalon kalustehankinnat, 9,9 miljoonaa markkaa.

Arvopapereiden ostoihin käytettiin yhteensä 77,7 miljoonaa markkaa, joka on 321 prosenttia enemmän kuin vuonna 1999. Suurimmat ostot olivat Helsinki Gardenian toteutunut 35,3 miljoonan markan, Viikin yrityshautomon 7,0 miljoonan markan ja lasten päiväkotitilojen hallintaan oikeuttavien 14,9 miljoonan markan osakkeiden ostot.

Muun pääomatalouden arvioitua suuremmat tulot aiheutuivat Novo Groupin osakkeiden myynnistä.

Rahoitusosa

Talousarvion mukaisesta rahoituslaskelmasta puuttuvat kunnallisten liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä toimi-

vien rahastojen rahavirrat. Se sisältää kuten talousarviokin myös kaupungin sisäiset erät. Edellä mainittujen syiden vuoksi talousarvion mukainen rahoituslaskelma poikkeaa ulkoisen kirjanpidon rahoituslaskelmasta, joka on esitetty sivulla 37.

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta oli 2 807,7 miljoonaa markkaa suurempi kuin talousarviossa. Tämä johtui arvioitua suuremmista verotuloista (1 705,9 milj. mk), käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitoista (636,8 milj. mk) sekä arvioitua pienemmistä investointimenoista (140,7 milj. mk). Satunnaiset erät ovat käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitoja.

Rahoitustoiminnan kassavirta oli puolestaan voimakkaasti negatiivinen talousarvioon verrattuna, mikä aiheutui ylimääraisistä lainanlyhennyksistä ja Helsingin Energialle annetusta lainasta, joita ei ollut talousarviossa.

Rahoituslaskelma osoittaa 194,7 miljoonan markan toimintapääoman lisäystä, vaikka talousarviossa oli varauduttu 1 815,3 miljoonan markan toimintapääoman vähenemiseen. ●

Talousarvion mukainen rahoituslaskelma

	Talousarvio 1 000 mk	Toteutunut 1 000 mk	Poikkeama 1 000 mk
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	108 557	2 149 900	2 041 343
Satunnaiset erät	210 000	836 756	626 756
Tulorahoituksen korjauserät	-132 300	-141 587	-9 287
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 029 900	-1 889 197	140 703
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 000	5 340	-2 660
Käyttöomaisuuden myyntitulot	9 000	19 829	10 829
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-1 826 643	981 041	2 807 684
Rahoitustoiminnan kassavirta			
Antolainaus			
Antolainasaamisten lisäykset	-187 300	-833 901	-646 601
Antolainasaamisten vähennykset	242 287	258 341	16 054
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 500	-173 621	-167 121
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	48 487	-749 181	-797 668
Peruspääoman sijoitus liikenne-laitoksen peruspääomaan	-37 188	-37 188	0
Toimintapääoman muutos	-1 815 344	194 672	2 010 016

Helsingin kaupungin tuloslaskelma, 1 000 mk

	31.12.2000	31.12.1999
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	3 915 910	3 865 871
Maksutuotot	704 754	787 233
Tuet ja avustukset	158 072	157 521
Vuokratuotot	1 173 239	1 047 713
Muut tuotot	239 452	190 891
	6 191 428	6 049 228
Valmistus omaan käyttöön	564 050	502 515
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-5 583 689	-5 708 948
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 422 871	-1 264 303
Muut henkilösivukulut	-503 574	-620 501
Palvelujen ostot	-4 773 999	-3 803 583
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 817 885	-1 785 017
Varastojen muutos	10 827	-16 611
Avustukset	-1 355 876	-1 171 178
Vuokrakulut	-596 999	-546 933
Muut toimintakulut	-183 076	-138 568
	-16 227 141	-15 055 643
TOIMINTAKATE	-9 471 663	-8 503 900
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	12 861 384	10 932 133
Valtionosuudet	-75 712	89 436
Arvonlisäveron takaisinperintä	-515 211	-480 723
	12 270 462	10 540 846
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	318 821	301 200
Muut rahoitustuotot	49 387	41 218
Korkokulut	-132 349	-166 933
Muut rahoituskulut	-26 018	-127 180
	209 842	48 305
VUOSIKATE	3 008 640	2 085 251
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 539 906	-1 454 465
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	836 756	415 252
Satunnaiset kulut	0	-179 853
	836 756	235 399
TILIKAUDEN TULOS	2 305 490	866 186
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron muutos	119 858	18 669
Varausten muutos	-86 571	-94 775
Rahastojen muutos	-1 449 948	-167 948
	-1 416 661	-244 054
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	888 829	622 132

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 1.1. – 31.12., 1 000 mk

	2000	1999
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Vuosikate	3 008 640	2 085 251
Satunnaiset erät	836 756	235 399
Tulorahoituksen korjauserät	-967 073	-496 091
	2 878 323	1 824 560
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-3 304 532	-2 398 714
Rahoitusosuudet investointimenoihin	24 299	113 092
Käyttöomaisuuden myyntituotot	856 597	425 812
	-2 423 636	-1 859 810
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	454 687	-35 250
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-247 354	-182 015
Antolainasaamisten vähennykset	218 672	182 586
	-28 682	571
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	29 861	918
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-173 621	-970 178
	-143 760	-969 260
Oman pääoman muutokset	45 861	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	78 167	-482 438
Vaihto-omaisuuden muutos	-18 901	47 445
Pitkäaikaisten saamisten muutos	8 343	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-211 732	-4 188
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-112 258	567 905
	-256 381	128 724
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-382 962	-839 965
KASSAVAROJEN MUUTOS	71 724	-875 215
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	3 654 564	3 582 839
Kassavarat 1.1.	-3 582 839	-4 458 054
	71 724	-875 215

Helsingin kaupungin tase, 1 000 mk

VASTAAVAA	31.12.2000	31.12.1999
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	222 165	196 546
Muut pitkävaikutteiset menot	223 877	162 236
Ennakkomaksut	9 425	1 005
	455 467	359 787
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	13 478 653	13 324 917
Rakennukset	7 004 241	6 656 453
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 862 287	9 789 366
Koneet ja kalusto	938 686	915 804
Muut aineelliset hyödykkeet	36 600	32 944
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 407 602	1 215 450
	32 728 069	31 934 933
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 689 197	2 962 821
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 869	2 869
Muut lainasaamiset	3 387 032	3 358 349
	7 079 097	6 324 039
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	1 788 325	1 668 038
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	19 179	13 588
Muut toimeksiantojen varat	3 251 735	2 644 312
	5 059 239	4 325 938
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	324 107	316 669
Keskeneräiset tuotteet	11 809	339
Ennakkomaksut	0	7
	335 916	317 015
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	425	370
Muut saamiset	23 380	31 779
	23 805	32 149
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	423 893	465 714
Lainasaamiset	5 498	3 065
Muut saamiset	323 932	303 702
Siirtosaamiset	754 700	523 808
	1 508 022	1 296 290
	1 531 827	1 328 438
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin	3 154 292	3 535 861
Joukkovelkakirjalainasaamiset	448 052	0
	3 602 344	3 535 861
Rahat ja pankkisaamiset	52 219	46 978
VASTAAVAA YHTEENSÄ	50 844 180	48 172 990

VASTATTAVAA	31.12.2000	31.12.1999
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	17 673 127	17 673 127
Liittymismaksurahasto	161 670	115 809
Arvonkorotusrahasto	11 007 780	11 037 880
Muut omat rahastot	3 639 473	2 363 146
Muu oma pääoma	2 715 368	2 541 747
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 547 631	925 499
Tilikauden yli-/alijäämä	888 829	622 132
	37 633 878	35 279 340
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	598 980	718 838
Vapaaehtoiset varaukset	736 397	649 825
	1 335 377	1 368 664
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	2 756 645	2 898 232
Muut pakolliset varaukset	62 984	126 908
	2 819 629	3 025 140
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 801 680	1 681 473
Lahjoitusrahastojen pääomat	19 179	13 588
Muut toimeksiantojen pääomat	3 286 772	2 601 102
	5 107 632	4 296 163
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	1 182 411	1 457 242
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 344	5 938
Lainat julkisyhteisöiltä	8 022	9 286
Saadut ennakot	5 070	5 033
Muut velat	4 518	4 995
	1 205 364	1 482 494
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	137 500	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	594	594
Lainat julkisyhteisöiltä	1 264	5 835
Saadut ennakot	82 514	73 536
Ostovelat	630 264	693 155
Siirtovelat	1 472 605	1 545 365
Muut lyhytaikaiset velat	417 559	402 703
	2 742 300	2 721 188
Vieras pääoma yhteensä	3 947 664	4 203 682
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	50 844 180	48 172 990

Helsingin kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	258 237	221 802
Muut pitkävaikutteiset menot	369 593	263 791
Ennakkomaksut	15 386	27 982
Konserniliikearvo	1 079	2 004
	644 295	515 579
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	13 594 713	13 432 543
Rakennukset	18 170 781	17 346 098
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 293 195	10 218 462
Koneet ja kalusto	1 313 405	1 232 533
Muut aineelliset hyödykkeet	150 284	143 002
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	2 260 324	1 943 302
	45 782 702	44 315 940
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	700 805	292 909
Muut osakkeet ja osuudet	1 475 917	1 518 492
Joukkovelkakirjalainasaamiset	27 321	20 430
Muut lainasaamiset	1 210 876	950 934
Muut saamiset	29 428	25 306
	3 444 347	2 808 071
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	6 369	378 997
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	19 359	13 588
Muut toimeksiantojen varat	1 514 349	744 782
	1 540 077	1 137 367
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	355 362	321 762
Keskeneräiset tuotteet	18 731	1 570
Valmiit tuotteet	47	67
Muu vaihto-omaisuus	114	14 208
Ennakkomaksut	0	88
	374 254	337 695
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Myyntisaamiset	189	0
Lainasaamiset	425	370
Siirtosaamiset	23 479	31 779
Muut saamiset	1 793	0
	25 886	32 149
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	528 267	605 019
Lainasaamiset	24 475	2 492
Siirtosaamiset	742 262	723 527
Muut saamiset	385 026	97 174
	1 680 030	1 428 212
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	125	33
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	3 180 711	3 560 938
Joukkovelkakirjalainasaamiset	448 692	113 031
Muut arvopaperit	61 531	0
	3 691 059	3 674 002
Rahat ja pankkisaamiset	708 744	541 804
VASTAAVAA YHTEENSÄ	57 891 394	54 790 819

VASTATTAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	17 708 498	17 675 918
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä	68 017	91 450
Liittymismaksurahasto	170 514	0
Arvonkorotusrahasto	11 046 830	11 038 608
Muut omat rahastot	3 992 457	0
Muu oma pääoma	2 715 368	5 617 073
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-206 080	-722 917
Tilikauden ylijäämä	853 676	643 083
	36 349 280	34 343 215
	210 634	185 661
VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	795 773	843 737
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraudet	912 020	780 606
Muut vapaaehtoiset varaukset	97 101	109 049
	1 804 894	1 733 392
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	2 777 367	2 979 544
Muut pakolliset varaukset	149 896	126 908
	2 927 263	3 106 452
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 807 780	1 676 639
Lahjoitusrahastojen pääomat	19 432	13 588
Muut toimeksiantojen pääomat	1 514 473	344 232
	3 341 685	2 034 459
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	1 182 411	1 457 242
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 541 527	1 569 305
Lainat julkisyhteisöiltä	5 514 300	5 333 731
Lainat muilta luotonantajilta	833 512	860 030
Saadut ennakot	10 543	10 475
Ostovelat	2 380	6 641
Muut pitkäaikaiset velat	410 970	104 002
Siirtovelat	2 561	0
	9 498 204	9 341 426
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	137 500	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	157 721	168 170
Lainat julkisyhteisöiltä	66 683	64 513
Lainat muilta luotonantajilta	3 782	10 411
Saadut ennakot	132 129	140 447
Ostovelat	787 732	760 288
Muut lyhytaikainen velat	575 459	2 228 782
Siirtovelat	1 898 428	673 603
	3 759 434	4 046 214
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	57 891 394	54 790 819

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Käyttöomaisuus on merkitty maa-alueita lukuun ottamatta taseeseen hankintameno suunnilman mukaisilla poistoilla vähennettynä. Poistosuunnitelma on kaupunginvaltuuston 18.9.1996 vahvistama eikä siihen ole sen jälkeen tehty muutoksia. Poistosuunnitelma perustuu arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaiseen tasapoistoon. Poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	5	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3–5	vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	10–50	vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8–50	vuotta
Koneet ja kalusto	3–25	vuotta

Kaupungin omaisuus arvostettiin uudelleen 1.1.1997, kun kaupunki siirtyi uuteen kirjanpitoikäntöön. Ennen vuotta 1985 hankittujen rakennusten ja rakennelmien hankintamenoa käytettiin kirjanpitoarvoa 31.12.1984 vähennettynä sen jälkeisillä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Vastaavasti ennen vuotta 1974 hankitun maaomaisuuden hankintamenoa käytettiin kirjanpitoarvoa 31.12.1973. Maa-alueille suoritettiin tuolloin myös arvonorotus. Maaomaisuuden laskennallisesta käyvästä jäl-

leenhankinta-arvosta 60 prosenttia jaettiin arvojen suhteessa hankintahintaan. Laskennallisesti uudet arvot saatiin jakamalla kaupunki kolmeen hinta-alueeseen ja alueiden sisällä edelleen käyttö-tarkoituksen mukaan.

Pysyvien vastaavien sijoituksiin merkityt osakkeet ja osuudet on merkitty taseessa hankintameno. Pysyvien vastaavien osakkeissa ei ole sijoitusluontoisia eriä.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen Fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseessa nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelman ja taseen kaavat ovat muuttuneet vuodesta 1999 kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti. Vuoden 1999 tuloslaskelma ja tase on pyritty muuttamaan uuden esittämistavan mukaiseksi.

Lomapalkkajaksotus on Helsingin Energiaa ja Helsingin Satamaa lukuun ottamatta suoritettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaisesti ottamatta huomioon laskennallisia pidennyspäiviä (taulukko B). Kirjaamattomien pidennyspäivien lomapalkkavelan määrä on 122 894 235 markkaa.

Verotuloiksi on kirjattu vuonna 2000 kaupungille tilitetyt verot. Yhteis-

söverotuloksi on lisäksi kirjattu tammi-kuussa 2001 saadut vuoden 1999 yhteisöveron tilitykset. Vuoden 2000 yhteisöveron tilityksiä ei ole varovaisuuden periaatteen mukaisesti korjattu tammi-kuussa 2001 tapahtuneella jako-osuuksien muutoksella. Tämän vaikutus verotuloihin olisi ollut 294 492 606,30 markkaa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot		
	31.12.2000	31.12.1999
2. Toimintatuotot sektoreittain, 1 000 mk		
Kaupunginjohtajan toimiala	121 164	142 613
Sivistys- ja henkilöstötoimi	215 361	188 654
Sosiaali- ja terveystoimi	1 036 253	964 193
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	903 971	838 073
Tekninen toimi	127 324	530 352
Liikelaikokset	3 710 929	3 818 971
Rahastot	76 426	68 887
	6 191 428	6 551 743
3. Verotulojen oikaisu, 1 000 mk		
Kunnan osuus yhteisöverosta kertynyt vuonna 2000	4 040 774	0
Oikaistu jako-osuuskien muutosten johdosta verovuodelta 1999	197 787	0
	4 238 561	0
4. Satunnaiset erät, 1 000 mk		
Satunnaiset tuotot		
Kiinteän omaisuuden ja osakkeiden-myyntivoittoa	836 756	413 834
Muut satunnaiset tulot (HKL)	0	1 418
	836 756	415 252
5. Pakollisten varausten muutos, 1 000 mk		
Kaupungin oman eläkejärjestelmän eläkevastuu		
1.1.	2 898 232	3 100 751
Vähennys	- 141 587	- 202 518
31.12.	2 756 645	2 898 233
Myllypuron ympäristövaraus		
1.1.	100 000	0
Lisäys	0	100 000
Käytetty kuluihin	- 37 016	0
31.12.	62 984	100 000
Potilasvahinkovakuutusmaksu		
1.1.	26 908	12 673
Siirto HUS:lle	- 26 908	14 235
31.12.	0	26 908

Tasetta koskevat liitetiedot	31.12.2000	31.12.1999
6. Käyttöomaisuus ja muut pitkä- aikaiset sijoitukset, 1 000 mk		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Poistamaton hankintameno 1.1.2000	196 546	194 836
Lisäykset tilikaudella	53 136	29 364
Rahoitusosuudet tilikaudella	-7	-884
Vähennykset tilikaudella	-1 322	0
Siirrot erien välillä	6 412	0
Sumu-poistot tilikaudella	-32 600	-26 770
31.12.2000	222 165	196 546
Muut pitkävaikutteiset menot		
Poistamaton hankintameno 1.1.2000	162 236	67 961
Lisäykset tilikaudella	87 741	124 200
Rahoitusosuudet tilikaudella	-350	-60
Vähennykset tilikaudella	-1 829	-20
Siirrot erien välillä	34 835	0
Sumu-poistot tilikaudella	-58 757	-29 845
31.12.2000	223 877	162 236
Ennakkomaksut		
1.1.2000	1 005	1 182
Muutos tilikaudella	8 420	-177
31.12.2000	9 425	1 005
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
1.1.2000	2 287 037	2 211 722
Lisäykset tilikaudella	190 134	86 933
Vähennykset tilikaudella	-6 298	-11 618
31.12.2000	2 470 873	2 287 037
Maa-alueiden arvonkorotukset	11 007 780	11 037 880
31.12.2000	13 478 653	13 324 917
Rakennukset		
Poistamaton hankintameno 1.1.2000	6 656 453	6 379 719
Lisäykset tilikaudella	873 615	755 170
Rahoitusosuudet tilikaudella	-105 184	-43 684
Vähennykset tilikaudella	-646	-5 560
Siirrot erien välillä	15 600	0
Sumu-poistot tilikaudella	-435 597	-429 191
31.12.2000	7 004 241	6 656 453

	31.12.2000	31.12.1999
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Poistamaton hankintameno 1.1.2000	9 789 366	11 279 013
Lisäykset tilikaudella	836 113	788 108
Rahoitusosuudet tilikaudella	-1 066	-21 347
Vähennykset tilikaudella	-67	-26
Siirrot erien välillä	16 493	0
Sumu-poistot tilikaudella	-778 552	-2 256 382
31.12.2000	9 862 287	9 789 366
Koneet ja kalusto		
Poistamaton hankintameno 1.1.2000	915 804	803 105
Lisäykset tilikaudella	311 520	326 944
Rahoitusosuudet tilikaudella	-6 519	-4 973
Vähennykset tilikaudella	-50 088	-22 966
Siirrot erien välillä	928	0
Sumu-poistot tilikaudella	-232 958	-186 307
31.12.2000	938 687	915 804
Muut aineelliset hyödykkeet		
Poistamaton hankintameno 1.1.2000	32 944	29 248
Lisäykset tilikaudella	3 839	3 696
Sumu-poistot tilikaudella	-183	0
31.12.2000	36 600	32 944
Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat		
1.1.2000	1 215 450	1 002 823
Muutos tilikaudella	192 152	212 627
31.12.2000	1 407 602	1 215 450
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Tytäryhteisöt, 1.1.2000	653 926	646 579
Lisäykset tilikaudella	573 019	7 347
Vähennykset tilikaudella	0	0
Siirrot erien välillä	-57	0
31.12.2000	1 226 888	653 926
Kuntayhtymäosuudet 1.1.2000	838 793	800 949
Lisäykset tilikaudella	89 683	37 844
31.12.2000	928 476	838 793
Osakkuus- ja muut omistusosuus-yhteisöt, osakkeet ja osuudet 1.1.2000	1 119 361	926 343
Lisäykset tilikaudella	23 650	7 801
Vähennykset tilikaudella	-814	0
Siirrot erien välillä	-729	185 217
31.12.2000	1 141 468	1 119 361

	31.12.2000	31.12.1999
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.2000	350 741	524 373
Lisäykset tilikaudella	47 135	11 617
Vähennykset tilikaudella	-6 297	-32
Siirrot erien välillä	785	-185 217
31.12.2000	392 364	350 741
Osakkeet ja osuudet yht. 1.1.2000	2 962 821	2 898 244
Lisäykset tilikaudella	733 486	64 610
Vähennykset tilikaudella	-7 110	-32
31.12.2000	3 689 197	2 962 821
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
1.1.2000	2 869	2 869
31.12.2000	2 869	2 869
Muut lainasaamiset		
Tytäryhteisöiltä	2 471 865	2 364 228
Kuntayhtymiltä	0	90 266
Muilta	915 167	903 855
31.12.	3 387 032	3 358 349
7. Saamiset, 1 000 mk		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä		
Lainasaamiset	370	370
	370	370
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	25 356	5 812
Lainasaamiset	1 556	1 288
Muut saamiset	2 239	0
Siirtosaamiset	44 375	57 381
	73 526	64 481
Saamiset kuntayhtymiltä		
Myyntisaamiset	11 624	1 364
Muut saamiset	2 162	0
Siirtosaamiset	57 495	31 616
	71 281	32 980
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	3	28
Muut saamiset	8 900	7 337
	8 903	7 365

	31.12.2000	31.12.1999
8. Siirtosaamiset, 1 000 mk		
Siirtyvät korot	138 312	102 665
Kurssitappiot	46 704	28 511
Yhteisöveron jaksotus	197 787	0
Muut siirtosaamiset	371 896	392 632
	754 699	523 808
9. Rahoitusarvopaperit, 1 000 mk		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	2 912 491	0
Kirjanpitoarvo 31.12	2 910 657	3 071 803
Erotus	1 834	
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	454 369	0
Kirjanpitoarvo 31.12	448 052	0
Erotus	6 317	0
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	243 635	464 058
Kirjanpitoarvo 31.12	243 635	464 058
Erotus	0	0
10. Oma pääoma, 1 000 mk		
Peruspääoma		
1.1.	17 673 127	17 673 127
31.12.	17 673 127	17 673 127
Muu oma pääoma		
Arvonkorotusrahasasto		
1.1.	11 037 880	11 053 579
Lisäykset	0	5 267
Vähennykset	- 30 100	- 20 966
31.12.	11 007 780	11 037 880
Vakuutusrahasasto		
1.1.	299 855	291 137
Lisäykset	15 487	14 986
Vähennykset	- 7 066	- 6 268
31.12.	308 276	299 855
Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasasto		
1.1.	153 794	150 550
Lisäykset	104 344	3 244
31.12.	258 138	153 794
Asuntolainarahasto		
1.1.	426 350	415 998
Lisäykset	13 096	10 495
Vähennykset	0	-143
31.12.	439 446	426 350

	31.12.2000	31.12.1999
Lainanlyhennysrahasasto		
1.1.	777 327	1 447 506
Lisäykset	515 545	300 000
Vähennykset	- 173 621	- 970 178
31.12.	1 119 251	777 327
Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahasto		
1.1.	21 009	61 331
Lisäykset	86 000	0
Vähennykset	-25 938	-40 322
31.12.	81 071	21 009
Asuntotuotantorahasto		
1.1.	371 511	485 555
Lisäykset	310 930	70 920
Vähennykset	- 62 449	- 184 964
31.12.	619 992	371 511
Polttoaineiden varmuusvarastorahasto		
1.1.	313 300	313 300
31.12.	313 300	313 300
Liittymismaksurahasto		
1.1.	115 809	78 642
Lisäykset	45 861	37 167
31.12.	161 670	115 809
Lähiörahasto		
Siirto peruspääomaksi	500 000	0
31.12.	500 000	0
Muu oma pääoma		
1.1.	2 541 747	1 571 569
Siirto lainanlyhennysrahastosta	173 621	970 178
31.12.	2 715 368	2 541 747
Edellisten tilikausien ylijäämä		
1.1.	925 499	573 067
Lisäykset	622 132	352 432
31.12.	1 547 631	925 499
Tilikauden ylijäämä	888 829	622 132
Oma pääoma yhteensä		
1.1.	35 279 340	34 467 792
Lisäykset	2 480 092	2 034 389
Vähennykset	- 125 553	-1 222 841
31.12.	37 633 879	35 279 340

	31.12.2000	31.12.1999
11. Pitkäaikainen vieras pääoma, 1 000 mk		
Korolliset ja korottomat velat		
Korolliset velat	1 335 134	1 478 894
Korottomat velat	2 612 530	2 724 788
	3 947 664	4 203 682
Korollisten velkojen erääntymisajat		
Vuosi		
2000	0	6 429
2001	139 358	139 358
2002	390 658	557 858
2003	1 858	1 858
2004 ja sen jälkeen	803 261	773 392
	1 335 134	1 478 895
Viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua erääntyvät velat		
Joukkovelkakirjalainat	208 100	208 101
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 899	7 746
Lainat julkisyhteisöiltä	36	47
	214 035	215 893
12. Pakolliset varaukset, 1 000 mk		
Eläkevastuuvaraus	2 756 645	2 898 232
Myllypuron ympäristövaraus	62 984	100 000
Potilasvahinkovakuutusmaksuvaraus	0	26 908
	2 819 629	3 025 140
13. Velkojen erittely, 1 000 mk		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat kuntayhtymille		
Saadut ennakot	9	9
	9	9
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot	985	625
Ostovelat	36 944	30 905
Muut velat	0	12
Siirtovelat	7 174	2 844
	45 103	34 386
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	33 672	109 123
Muut velat	9	12 592
Siirtovelat	28 927	18
	62 608	121 733
Velat osakkuus- sekä muille yhteisyyksille		
Ostovelat	104	1 332
Muut velat	0	25
Siirtovelat	910	1
	1 014	1 358

	31.12.2000	31.12.1999
14. Erittely siirtovelosta, 1 000 mk		
Lomapalkkajaksoitus	963 691	925 468
Siirtyvät korot	80 659	91 346
Valtionosuuden palautus	193 849	203 348
Muut siirtovelat	234 406	325 203
	1 472 605	1 545 365
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot		
15. Vastuut, 1 000 mk		
Leasingvastuut	6 400	6 833
Takaukset tytäryhteisöjen lainoista		
Alkuperäinen pääoma	1 592 089	1 605 429
Jäljellä oleva pääoma	244 416	276 412
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	199 993	199 993
Jäljellä oleva pääoma	102 460	113 658
Muut taloudelliset vastuut		
HKL- Bussiliikenteen sitoumuksista		
YTV:lle annetut vakuudet	1 788	1 788
HKL- Bussiliikenteen kaupungin sisäisen pankkitakauksen vastasitoutus	350	350
	2 138	2 138
Sähköjohdannaiset	Sopimuksen nimellisarvo	Markkina-arvon erotus nimellisarvoon
Sähkötermiinit	69 704	2 204
Sähköfutuurit	9 466	391
Sähköswapit	43 652	3 168
	122 821	5 763
Valuuttatermiinit, mk	10 730	115
16. Huollettavien varat, 1 000 mk	10 470	11 263
17. Elatustukisaamiset, 1 000 mk		
1.1.	245 956	233 439
Perinnästä poistettu tilikauden aikana	26 419	21 165
31.12.	253 564	245 956
Kirjattu muihin saamisiin	46 340	43 453

	31.12.2000	31.12.1999
Henkilöstöä koskevat liitetiedot		
18. Henkilöstön lukumäärä		
Kaupunginjohtajan toimiala	1 250	1 208
Sivistys- ja henkilöstötoimi	9 210	8 923
Sosiaali- ja terveystoimi	20 235	22 208
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	1 087	1 073
Tekninen toimi	6 893	6 888
	38 675	40 300
19. Henkilöstökulut, 1 000 mk		
Palkat ja palkkiot	5 583 689	5 708 948
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 422 871	1 443 242
Muut henkilösivukulut	503 574	441 562
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	7 510 134	7 593 752
Luontoisetujen raha-arvo	21 041	19 052
	7 531 175	7 612 804

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

20. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitaseeseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Yhteis- ja omistussuusyhteisöjen tiedot on esitetty liitetiedoissa, joista Helsingin Humalistonkatu 4 Koy:n, Sturenkatu 23 Asunto-Oy:n ja Syreeni Asunto-Oy:n tiedot puuttuvat.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Tytäryhteisöt on yhdistetty nimellis- eli pariarvomenetelmällä ja kuntayhtymät omistussuoksien suhteessa. Yhteis- ja omistussuusyhteisöistä on kahden osakkuusyhteisön, Vantaan Sähkö Oy:n ja Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n, tilinpäätöstiedot yhdistelty käyttäen pääomaosuusmenetelmää. Muita yhteis- ja omistussuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitaseeseen.

Sisäiset liiketapahtuma ja sisäiset katteet

Konsernitaseessa yhdistettyjen yhteisöjen väliset sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Kuntayhtymien keskinäiset erät on jätetty eliminoimatta. Isäisiä katteita ei ole arvioitu olennaisiksi eikä niitä ole eliminoitu.

Poikkeavat tilikaudet

Yhteis- ja omistussuusyhteisöissä Tapulin Huolto Koy:n tilikausi päättyi 30.9.2000, jonka mukaan liitetiedot on annettu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernitaseessa yhdisteltyjen yhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi yhteisöjen antamien tietojen perusteella ja ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien yli-/alijäämä vastaan.

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
Arvonkorotukset		
Maa-alueiden arvonkorotukset		
1.1.2000	11 037 880	11 053 579
Arvonkorotusten muutos	-30 100	-15 699
31.12.2000	11 007 780	11 037 880
Oma pääoma		
Peruspääoma		
1.1.2000	17 675 918	17 675 200
Muutos	32 580	718
31.12.2000	17 708 498	17 675 918
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä		
1.1.2000	91 450	97 040
Muutos	-23 433	-5 590
31.12.2000	68 017	91 450
Liittymismaksurahasto		
1.1.2000	0	0
Muutos	171	0
31.12.2000	171	0
Arvonkorotusrahasto		
1.1.2000	11 039	11 054
Muutos	8	-15
31.12.2000	11 047	11 039
Muut omat rahastot		
1.1.2000	0	0
Muutos	3 992	0
31.12.2000	3 992	0
Muu oma pääoma		
1.1.2000	5 618	5 440
Muutos	-2 903	178
31.12.2000	2 715	5 618
Edellisten tilikausien alijäämä		
1.1.2000	-722 917	-297 585
Muutos	516 837	-425 332
31.12.2000	-206 080	-722 917
Tilikauden ylijäämä		
1.1.2000	643 083	-351 663
Muutos	210 593	994 746
31.12.2000	853 676	643 083

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
Viiden vuoden ja sitä pitemmän ajan kuluttua erääntyvät velat		
Joukkovelkakirjalainat	615 309	208 101
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 999 480	2 010 862
Lainat julkisyhteisöiltä	4 403 382	47
	7 018 171	2 219 010
Pakolliset varaukset		
Eläkevastuuv varaukset	2 777 367	2 899 660
Myllypuron alueen ympäristövaraus	62 983	100 000
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus (YTV)	48 776	39 357
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (HUS)	62 983	29 908
	2 952 109	3 068 925
Vastuusitoumukset		
Annetut pantit ja vastuusitoumukset		
Omasta velasta		
Pantatut osakkeet ja muut pantit	1 047 949	943 892
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	9 767 525	8 254 512
Emo- tai tytäryhteisön velasta		
Pantatut osakkeet ja muut pantit	0	0
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	28 135	15 585
Takaukset	267 612	276 412
Osakkuusyhteisöjen velasta		
Pantatut osakkeet ja muut pantit	0	0
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	3 000	3 000
Takaukset	0	0
Muiden puolesta		
Pantatut osakkeet ja muut pantit	0	0
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	0	0
Takaukset	103 910	115 108
Velaksi kirjaamatta oleva eläkevastuu	69	10 986
Muut vastuut		
Takuuvastuut	49 801	41 643
Leasingvastuut	32 530	40 228
Muut vastuut	368 812	20 391

21. Liikelaitosten tilinpäätökset

Helsingin Energian tuloslaskelma

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
LIKEVAIHTO	2 352 457	2 494 718
	2 352 457	2 494 718
Valmistus omaan käyttöön	32 213	39 458
Liiketoiminnan muut tuotot	55 778	51 999
	87 991	91 457
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Voimalaitospolttoaineostot	-765 318	-701 436
Aine- ja tarvikeostot	-81 780	-104 933
Tarvikevarastojen muutos	-6 482	983
Polttoainevarastojen muutos	14 882	-20 572
Energian ostot	-228 287	-183 429
Ulkopuoliset palvelut	-133 677	-140 572
	-1 200 663	-1 149 958
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-267 209	-282 259
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-62 942	-58 808
Muut henkilösivukulut	-22 391	-29 017
	-352 542	-370 084
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-456 360	-450 504
	-456 360	-450 504
Liiketoiminnan muut kulut		
Liiketoiminnan muut kulut	-130 708	-123 690
	-130 708	-123 690
LIIEYLIJÄÄMÄ	300 175	491 939
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	17 270	16 747
Muut korko- ja rahoitustuotot	1 736	1 966
Korko- ja muut rahoituskulut	-170 504	-179 718
	-151 498	-161 005
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	148 677	330 933
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron muutos	133 665	33 797
Varausten muutos	-272	0
Korvaus peruspääomalle	-282 000	-282 000
	-148 607	-248 203
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	70	82 730

Helsingin Energian tase

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	169 943	155 071
	169 943	155 071
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	785 058	809 396
Verkosto	2 544 397	2 632 163
Tuotannolliset koneet ja laitteet	1 368 583	1 355 706
Muut koneet ja kalusto	66 528	69 344
Hankintaennakkomaksut	1 922	6 026
Keskeneräinen käyttöomaisuus	122 490	38 232
	4 888 978	4 910 867
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	627 734	152 842
Muut sijoitukset	774 444	774 444
	1 402 178	927 286
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Polttoaineet	259 272	244 391
Tarvikkeet	19 162	25 655
	278 434	270 046
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	55	35
	55	35
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	197 913	185 804
Muut saamiset	2 202	1 620
Saamiset kaupungilta	16 246	8 340
Saamiset saman kons. yrityksiltä	1 400	249
Siirtosaamiset	159 309	153 960
	377 070	349 972
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	23 492	24 157
	23 492	24 157
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 140 152	6 637 434

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 820 000	2 820 000
Muut rahastot	436 120	407 462
Edellisten tilikausien ylijäämä	343 887	261 157
Tilikauden ylijäämä	70	82 730
	3 600 077	3 571 350
POISTOERO JA VAPAAEHTOISSET VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	452 500	586 165
Ympäristöpennivaraus	272	0
	452 772	586 165
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Laina kaupungilta	2 163 400	1 632 000
Muut pitkäaikaiset velat	261	67
	2 163 661	1 632 067
Lyhytaikainen		
Lainanlyhennykset	114 600	50 000
Ostovelat	135 280	95 936
Ostovelat kaupungilta	4 111	2 625
Ostovelat saman konsernin yrityksiltä	16 127	14 413
Siirtovelat	83 770	272 057
Muut lyhytaikaiset velat	90 052	33 442
Muut lyhytaikaiset velat kaupungilta	479 700	379 379
	923 641	847 853
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 140 152	6 637 434

Helsingin Energian rahoituslaskelma 1.1. – 31.12.

	2000 1 000 mk	1999 1 000 mk
LIIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	300 175	491 939
Poistot	456 360	450 504
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomalle	-282 000	-282 000
Korkokulut kaupungin lainasta	-168 200	-173 434
Muut	16 702	12 428
	323 037	499 438
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-924 234	-234 325
	-924 234	-234 325
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	-601 197	265 113
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Kaupungilta saatujen lainojen lisäys	646 600	0
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-50 000	-52 338
Muilta saatujen lainojen vähennys	-406	0
	596 194	-52 338
Oman pääoman muutokset		
Liittymismaksujen lisäys	28 658	25 523
	28 658	25 523
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-8 389	19 637
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-21	-35
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-27 098	58 695
Lyhytaikaisten vieraan pääoman muutos	11 189	-318 410
	-24 319	-240 112
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	600 532	-266 927
KASSAVAROJEN MUUTOS	-665	-1 814
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	23 492	24 157
Kassavarat 1.1.	-24 157	-25 971
	-665	-1 814

Helsingin Veden tuloslaskelma

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
LIKEVAIHTO		
Vesimaksut	183 284	180 748
Jätevesimaksut	287 913	279 054
Muun toiminnan tuotot	33 959	33 620
	505 155	493 422
Valmistus omaan käyttöön	16 913	16 518
Liiketoiminnan muut tuotot	3 166	1 319
	20 079	17 837
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-47 128	-46 863
Varastojen lisäys/vähennys	-109	-341
Ulkopuoliset palvelut		
Palvelujen ostot	-45 348	-39 050
	-92 585	-86 254
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-53 877	-55 690
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-12 966	-12 048
Muut henkilösivukulut	-5 773	-6 486
	-72 616	-74 224
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-150 513	-145 050
	-150 513	-145 050
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-11 271	-11 376
Muut kulut	-2 517	-2 124
	-13 788	-13 500
LIIEKYLJÄÄMÄ	195 731	192 231
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8 181	5 549
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	-116 630	-120 114
Muista lainoista	-4	-9
Korvaus peruspääomalle	-77 220	-77 220
	-185 674	-191 794
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	10 058	437
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	1 977	1 977
	1 977	1 977
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	12 035	2 414

Helsingin Veden tase

VASTAAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 668	7 996
Muut pitkävaikutteiset menot	1 684	1 300
	10 352	9 297
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	205 250	207 634
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 958 664	1 994 630
Koneet ja kalusto	13 200	12 841
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	21 782	8 854
	2 198 897	2 223 959
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	195 489	190 839
	195 489	190 839
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	3 273	3 382
	3 273	3 382
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	16 631	11 909
Saamiset kunnalta	3 913	6 378
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	254	8 331
Siirtosaamiset	53 366	86 445
	74 165	113 063
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	102 776	73 513
	102 776	73 513
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 584 952	2 614 052

VASTATTAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	858 000	858 000
Muu oma pääoma		
Liittymismaksurahasto	38 850	21 647
Edellisten tilikausien ylijäämä	86 582	84 168
Tilikauden ylijäämä	12 035	2 415
	995 467	966 229
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	31 246	33 223
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	46 000	46 000
Muut varaukset	41 000	41 000
	118 246	120 223
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	1 370 770	1 414 320
	1 370 770	1 414 320
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	43 550	43 550
Saadut ennakot	219	0
Ostovelat	12 083	17 871
Velat kunnalle	14 783	11 308
Velat saman konsernin yrityksille	150	0
Siirtovelat	12 364	11 041
Muut velat	17 319	29 510
	100 468	113 280
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 584 952	2 614 052

Helsingin Veden rahoituslaskelma 1.1. – 31.12.

	2000 1 000 mk	1999 1 000 mk
LIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliijäämä (-aliijäämä)	195 731	192 231
Poistot	150 513	145 050
Rahoitustuotot ja -kulut	-108 454	-114 574
Korvaus peruspääomalle	-77 220	-77 220
	160 571	145 487
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-140 324	-124 402
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 168	8 108
	-131 157	-116 294
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	29 415	29 193
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-43 550	-43 550
	-43 550	-43 550
Oman pääoman muutokset		
Liittymismaksujen muutos	17 203	11 643
	17 203	11 643
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	109	341
Lyhytaik. saamisten muutokset kunnalta	2 464	-3 138
Lyhytaik. saamisten muutokset muilta	36 434	-39 659
Korottomien velkojen muutos	-12 811	20 863
	26 196	-21 593
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	-151	-53 500
KASSAVAROJEN MUUTOS	29 263	-24 307
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	102 776	73 513
Kassavarat 1.1.	-73 513	-97 820
	29 263	-24 307

Helsingin Sataman tuloslaskelma

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
LIKEVAIHTO		
Liikevaihto	409 976	394 563
	409 976	394 563
Valmistus omaan käyttöön	5 544	6 543
Liiketoiminnan muut tuotot	2 044	835
	7 588	7 378
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 310	-16 285
Palvelujen ostot	-50 738	-51 389
	-68 048	-67 674
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-65 767	-63 288
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-16 195	-14 334
Muut henkilösivukulut	-5 923	-6 420
	-87 885	-84 042
Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot	-66 032	-58 400
	-66 032	-58 400
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratkulut	-53 655	-53 187
Muut toimintakulut	-3 504	-1 842
	-57 159	-55 029
LIIEYLIJÄÄMÄ	138 439	136 796
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	23 731	13 597
Muut rahoitustuotot	111	293
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	-11 067	-12 074
Korvaus peruspääomasta	-37 562	-37 562
Muut rahoituskulut	-1	-1
	-24 788	-35 746
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	113 652	101 050
Varausten ja rahastojen muutos		
Vapaaehtoisten varausten muutos	-113 652	-100 000
	-113 652	-100 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	1 050

Helsingin Sataman tase

VASTAAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Tietokoneohjelmistot	1 196	1 063
Muut aineettomat oikeudet	408	516
	1 604	1 579
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	146 041	156 183
Kiinteät rakenteet ja laitteet	315 152	324 422
Koneet ja kalusto	4 155	4 015
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	27 903	21 263
	493 250	505 882
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	248	248
	248	248
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	22 208	25 649
Saamiset kaupungilta	10 449	9 361
Saamiset saman kons. yrityksiltä	3	28
Siirtosaamiset	239	64
Muut saamiset	3 691	4 771
	36 590	39 874
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	550 575	470 902
	550 575	470 902
Rahat ja pankkisaamiset		
Kassat ja pankkitilit	1 292	232
Lähte- ja käyttötilit	53 763	11 021
	55 055	11 252
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 137 322	1 029 738

VASTATTAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma		
Omien liikelaitosten peruspääomat	357 733	357 733
Edellisten tilikausien ylijäämä	154 929	153 879
Tilikauden yli-/alijäämä	0	1 050
	512 662	512 662
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	433 652	320 000
Muut vapaaehtoiset varaukset	43 500	43 500
	477 152	363 500
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kaupungilta	100 613	111 792
	100 613	111 792
Lyhytaikainen		
Lainat kaupungilta	11 179	11 179
Ostovelat	7 276	8 896
Velat kaupungilta	6 183	3 615
Velat saman konsernin yrityksiltä	190	112
Muut velat	3 002	2 151
Siirtovelat	19 065	15 831
	46 895	41 784
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 137 322	1 029 738

Helsingin Sataman rahoituslaskelma 1.1. – 31.12.

	2000	1999
LIIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliiketoiminta	138 439	136 796
Poistot	66 032	58 400
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-37 562	-37 562
Korkokulut kaupungin lainasta	-11 067	-12 074
Muut	23 842	13 889
	179 684	159 450
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-53 436	-73 496
Käyttöomaisuuden myynti (jäännösarvo)	12	2
	-53 424	-73 494
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	126 260	85 956
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-11 179	-11 179
	-11 179	-11 179
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	3 284	-10 044
Korottomien pitkä-/lyhytaikaisten velkojen muutos	5 111	5 761
	8 395	-4 283
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	-2 784	-15 463
KASSAVAROJEN MUUTOS	123 476	70 494
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	605 630	482 154
Kassavarat 1.1.	-482 154	-411 660
	123 476	70 494

Liikennelaitoksen tuloslaskelma

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
LIKEVAIHTO		
Lipputuotot	514 705	507 720
Tariffituki	531 383	535 131
Muut myyntitulot	49 542	34 837
	1 095 630	1 077 688
Valmistus omaan käyttöön	16 463	15 388
Liiketoiminnan muut tuotot	53 418	47 624
	69 881	63 012
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-99 626	-96 552
Varastojen lisäys/vähennys	3 770	1 247
Ulkopuoliset palvelut		
Muiden palvelujen ostot	-408 802	-368 169
	-504 658	-463 474
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-311 016	-312 875
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-74 140	-79 566
Muut henkilösivukulut	-27 114	-29 851
	-412 270	-422 292
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-152 681	-151 398
	-152 681	-151 398
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratkulut	-26 355	-23 305
Muut kulut	-19 044	-7 260
	-45 399	-30 565
LIKEYLIJÄÄMÄ	50 503	72 970
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 515	2 913
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	-9 276	-8 744
Muista lainoista	-404	-351
Korvaus peruspääomalle	-54 904	-54 904
Muut rahoituskulut	-2	-4
	-62 072	-61 090
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-11 569	11 880
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	-5 329	-17 105
Vapaaehtoisten varausten muutos	16 898	5 225
	11 569	-11 880
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0

Liikennelaitoksen tase

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	334	166
Muut pitkävaikutteiset menot	3 209	4 481
Ennakkomaksut ja kesk. hankinnat	9 149	1 005
	12 692	5 652
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	696 515	671 408
Kiinteät rakenteet ja laitteet	808 527	821 148
Koneet ja kalusto	457 734	431 516
Ennakkomaksut ja kesk. hankinnat	323 655	265 678
	2 286 431	2 189 751
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	138 298	109 783
	138 298	109 783
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	17 898	14 127
	17 898	14 127
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	368	42 614
Siirtosaamiset	53 094	25 265
Muut saamiset	12 759	11 448
	66 221	79 327
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	36 025	79 037
	36 025	79 037
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 557 564	2 477 678

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	610 048	610 048
Koroton peruspääoma	1 510 349	1 473 161
Edellisten tilikausien alijäämä	-4 153	-4 153
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0
	2 116 244	2 079 056
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	104 778	99 450
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	17 284	22 031
Muut varaukset	6 394	18 545
	128 456	140 025
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	197 440	92 297
Muut velat	4 200	4 900
	201 640	97 197
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	11 000	17 973
Ostovelat	3 817	69 465
Siirtovelat	82 741	68 373
Muut lyhytaikaiset velat	13 666	5 588
	111 224	161 399
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 557 564	2 477 678

Liikennelaitoksen rahoituslaskelma 1.1. – 31.12.

	2000 1 000 mk	1999 1 000 mk
LIIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	50 503	72 970
Poistot ja arvonalennukset	152 681	151 398
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomalle	-54 904	-54 904
Korkokulut kaupungin lainasta	-9 276	-8 744
Muut	2 108	2 558
	141 112	163 278
Investoinnit		
Tuotantoinvestoinnit	-204 852	-114 834
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-89 294	-87 930
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 230	30 940
	-284 916	-171 824
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	-143 804	-8 546
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Kaupungilta saatujen lainojen lisäys	110 000	0
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-4 858	-4 858
Muilta saatujen lainojen vähennys	-700	-700
Lyhytaikainen		
Kaupungilta saatujen lainojen muutos	0	4 858
	104 442	-700
Oman pääoman muutokset		
Peruspääoman muutos	37 188	23 996
	37 188	23 996
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 770	-1 245
Saamisten muutokset, lisäys (-)	13 106	-13 247
Korottomien velkojen muutos, vähennys (-)	-50 174	1 445
	-40 839	-13 047
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	100 791	10 249
KASSAVAROJEN MUUTOS	-43 012	1 703
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	36 025	79 037
Kassavarat 1.1.	-79 037	-77 334
	-43 012	1 703

Helsinki Cateringin tuloslaskelma

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
LIKEVAIHTO		
Liikevaihto	210 720	216 774
	210 720	216 774
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 844	-73 292
Palvelujen ostot	-19 225	-22 125
	-89 069	-95 417
Henkilöstökulut		
Palkat	-67 047	-68 062
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-16 590	-14 873
Muut henkilösivukulut	-5 878	-6 945
	-89 515	-89 880
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 042	-1 745
	-2 042	-1 745
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat + muut kulut	-25 790	-29 350
	-25 790	-29 350
LIIEKELYJÄÄMÄ	4 305	382
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	134	32
Korvaus peruspääomasta	-385	-410
	-251	-378
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 054	4

Helsinki Cateringin tase

VASTAAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kuljetusvälineet	386	571
Muut koneet ja kalusto	4 144	4 857
	4 530	5 428
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1 290	1 385
	1 290	1 385
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 739	2 302
Muut saamiset	3 030	1
	8 769	2 303
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	101	1 057
Rahatoimisto, käyttötili	21 186	18 407
	21 287	19 464
VASTAAVAA YHTEENSÄ	35 876	28 579

VASTATTAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 815	4 815
Edellisten tilikausien ylijäämä	5	0
Tilikauden ylijäämä	4 054	4
	8 874	4 819
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	7 038	6 150
Siirtovelat	16 085	17 257
Muut velat	3 878	353
	27 002	23 760
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 876	28 579

Helsinki Cateringin rahoituslaskelma 1.1. – 31.12.

	2000 1 000 mk	1999 1 000 mk
LIIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikelylijäämä	4 305	382
Poistot ja arvonalentumiset	2 042	1 745
Rahoitustuotot ja -kulut	-251	-378
	6 096	1 750
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 144	-2 359
	-1 144	-2 359
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	4 952	-609
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	95	-121
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	-6 466	-973
Korottomien pitkä-/lyhytaikaisten velkojen muutos	3 242	3 278
	-3 129	2 185
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	-3 129	2 185
KASSAVAROJEN MUUTOS	1 823	1 576
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	21 287	19 464
Kassavarat 1.1.	-19 464	-17 888
	1 823	1 576

Helsingin Tekstiilipalvelun tuloslaskelma

	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
LIKEVAIHTO		
Liikevaihto	34 137	33 994
	34 137	33 994
Liiketoiminnan muut tuotot	122	110
	122	110
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 785	-8 773
Ostot tilikauden aikana	-3 077	-2 746
Palvelujen ostot	-11 863	-11 519
	-17 986	-17 979
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-13 450	-13 714
Henkilösivukulut	-3 305	-2 975
Eläkekulut	-1 231	-1 290
Muut henkilösivukulut	-17 986	-17 979
	-17 986	-17 979
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-971	-756
	-971	-756
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat + muut kulut	-574	-536
	-574	-536
LIIEYLIJÄÄMÄ	2 865	3 315
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	655	295
Korvaus peruspääomasta	-591	-591
	64	-296
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 929	3 019

Helsingin Tekstiilipalvelun tase

VASTAAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	236	221
	236	221
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	3 366	3 113
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 550	1 583
Koneet ja kalusto	730	750
Muut aineelliset hyödykkeet	850	0
Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	0	546
	6 496	5 992
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet (HPY Holding Oyj:n osakkeet 300 kpl)	6	6
	6	6
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 256	376
Muut saamiset	196	452
	1 452	828
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	91	38
Rahatoimisto, käyttötili	22 480	19 887
	22 571	19 925
VASTAAVAA YHTEENSÄ	30 762	26 972

VASTATTAVAA	31.12.2000 1 000 mk	31.12.1999 1 000 mk
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 389	7 389
Edellisten tilikausien ylijäämä	5 186	2 167
Tilikauden ylijäämä	2 929	3 019
	15 504	12 575
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	4 300	4 300
Muut vapaaehtoiset varaukset	4 450	4 450
	8 750	8 750
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	2 453	1 901
Siirtovelat	3 562	3 619
Muut lyhytaikaiset velat	493	127
	6 508	5 647
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 762	26 972

Helsingin Tekstiilipalvelun rahoituslaskelma 1.1. – 31.12.

	2000 1 000 mk	1999 1 000 mk
LIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliijäämä	2 865	3 315
Poistot 971	756	
Rahoitustuotot ja -kulut	64	-296
	3 900	3 775
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 052	-1 546
Rahoitusosuudet investointimenoihin	561	0
	-1 490	-1 546
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	2 409	2 229
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnilta	-178	-92
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	-447	-175
Korottomien lyhytaikaisten velkojen muutos	861	1 786
	237	1 519
Rahoitus-toiminnan nettokassavirta	237	1 519
KASSAVAROJEN MUUTOS	2 646	3 748
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	22 571	19 925
Kassavarat 1.1.	-19 925	-16 177
	2 646	3 748

Tilinpäätöksen tunnusluvut

	2000	1999
Kaupunki		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	39,5	41,6
Vuosikate, mk/asukas	5 416	3 778
Vuosikate ilman liikelaitoksia, mk/asukas	3 870	1 944
Vuosikate/poistot, %	195,4	143,4
Omavaraisuus -%	76,8	76,2
Rahoitusvarallisuus, mk/asukas	2 388	789
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	20,3	25,8
Investointien tulorahoitus, %	91,7	91,2
Korolliset lainat, 31.12. milj. mk	1 335	1 479
Korolliset lainat, mk/asukas	2 404	2 679
Lainanhoitokate	10,5	6,4
Kassavarat 31.12, milj. mk	3 655	3 583
Kassastamaksut vuodessa, milj. mk	20 139	19 380
Kassan riittävyys, päivää	66	67
Lainasaamiset 31.12, milj. mk	3 390	3 361
Asukasmäärä, 31.12.	555 474	551 123
Konserni		
Omavaraisuus - %	66,1	66,8
Lainakanta, milj. mk	9 437,4	9 463
Lainat, mk/asukas	16 990	17 143

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot/toimintakulut =	100 x toimintatuotot/toimintakulut – valmistus omaan käyttöön
Omavaraisuus -% =	100x (oma pääoma + poistoero + vapaaehtoiset varaukset)/ (taseen loppusumma - saadut ennakot)
Vuosikate/poistot, % =	100 x vuosikate/poistot
Rahoitusvarallisuus, mk/asukas =	(saamiset + rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset – vieras pääoma + saadut ennakot)/asukasmäärä 31.12.
Suhteellinen velkaantuneisuus, % =	(vieras pääoma - saadut ennakot)/(toimintatuotot + verotuotot + valtionosuudet)
Lainakanta 31.12., miljoonaa markkaa =	vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)
Lainanhoitokate =	(vuosikate + korkokulut)/(korkokulut + lainanlyhennykset)
Investointien tulorahoitus, % =	100 x vuosikate/investointien omahankintameno
Lainasaamiset 31.12. =	sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 2 305 490 309,76 markkaa.

Tulokseen sisältyvät talousarvion ulkopuolisten liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäädösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Helsingin Energian tilikauden ylijäämä, 72 072,19 markkaa peruspääoman tuloutuksen jälkeen, siirretään teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti Helsingin Energian omaan pääomaan.

Helsingin Veden tilikauden ylijäämä 12 034 952,66 markkaa siirretään teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti Helsingin Veden omaan pääomaan.

Helsingin Sataman tilikauden ylijäämä on varausten muutosten jälkeen 0 markkaa.

Liikennelaitoksen tilikauden ylijäämä varausten muutosten jälkeen on 0 markkaa.

Helsingin Tekstiilipalvelun tilikauden ylijäämä 2 928 724,93 markkaa siirretään liikepalvelulautakunnan esityksen mukaisesti edellisten tilikausien ylijäämiin.

Helsinki Cateringin tilikauden ylijäämä, 4 054 308,51 markkaa, siirretään liikepalvelulautakunnan esityksen mukaisesti edellisten tilikausien ylijäämiin.

Kaupunginhallitus ehdottaa edelleen, että asuntolainarahaston ylijäämä 13 095 811,12 markkaa, asuntotuotantorahaston ylijäämä 18 480 941,07 markkaa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä 4 343 757,87 markkaa sekä vakuutusrahaston ylijäämä 8 420 964,43 markkaa siirretään rahastojen sääntöjen mukaan niiden rahastopääomiin.

Kaupunginhallitus ehdottaa lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- lainanlyhennysrahastoon siirretään 515 545 000 markkaa tulevien kertalyhenteisten lainojen takaisinmaksua varten.

- Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastoon siirretään rahaston sääntöjen mukaan Kamppi-Töölönlahti-alueen tonttien myynnistä vuonna 2000 kertyneet tulot 86 000 000 markkaa

- asuntotuotantorahastoon siirretään 230 000 000 markkaa.

- urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon siirretään 100 000 000 markkaa.

Lisäksi esitetään perustettavaksi uusi lähiörahasto, jonka peruspääomaksi siirretään 500 000 000 markkaa.

Investointivaraksesta tuloutetaan Kallion virastotalon peruskorjausmenoja vastaava määrä, joka siirretään taseeseen poistoerovarakseksi.

Muun toiminnan ylijäämä varaus- ja

rahastokirjausten jälkeen, 869 741 337 markkaa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämiin. ●

Helsinki kasvaa moderniksi pääkaupungiksi

Helsingin keskeinen asema autonomisen suuriruhtinaskunnan pääkaupunkina houkutteli tänne lisää asukkaita, kansainvälisyyttä ja teollistumisen myötä vaurautta. Kaupunkiin syntyi paineita muun muassa terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja koulutuksen kehittämiseksi.

Teollistuminen oli se varsinainen veturi, joka vei Helsingin uuteen aika-kauteen. Kehitys alkoi kuitenkin eurooppalaisiin esikuviin verrattuna täällä vasta sata vuotta myöhemmin 1800-luvun puolivälin jälkeen. Kaupunki kasvoi ja kehittyi nopealla vauhdilla ja tärkeät yhteydet Hämeenlinnaan ja Pietariin hoituivat rautatieyhteydet rakentamalla.

Aikaisempaan kehitykseen verrattuna kasvu oli huikeata. Väkiluku kaksinkertaistui 20 vuoden välein vuosina 1860-1940. Asukasluku ylitti 100 000 rajan 1910-luvun alkuun mennessä ja kehitys näkyi asutuksen kaupunkimaisen asutuksen voimakkaana kasvuna. Toisen maailmansodan jälkeen on Helsinkiin liitetty suuria maa-alueita, suorastaan naapurikuntia. Pääkaupungista on kasvanut yli puolen miljoonan asukkaan kaupunki.

Helsinki on markkinoinut itseään maailmalla yli miljoonan asukkaan suurkaupunkiseutuna, jolla tarkoitetaan lähinnä työssäkäyntiliikenteen osoittamaa taloudellista vaikutusalueetta. Käsite

on laajempi kuin pääkaupunkiseutu. Talousmaakunnan suunnittelu ja edunvalvonta kuuluvat Uudenmaan liitolle.

Sinkkuja oli ennenkin

Väestön määrä on kasvanut tasaiseen tahtiin muutamia notkahduksia lukuun ottamatta. 1900-luvulla väkiluku laski kolme kertaa: itsenäistymisen jälkeen, toisen maailman sodan aikana ja 1970-luvulla. Puolen miljoonan raja saavutettiin ensimmäisen kerran vuoden 1966 alussa. Suurimmat muutokset väkiluvun

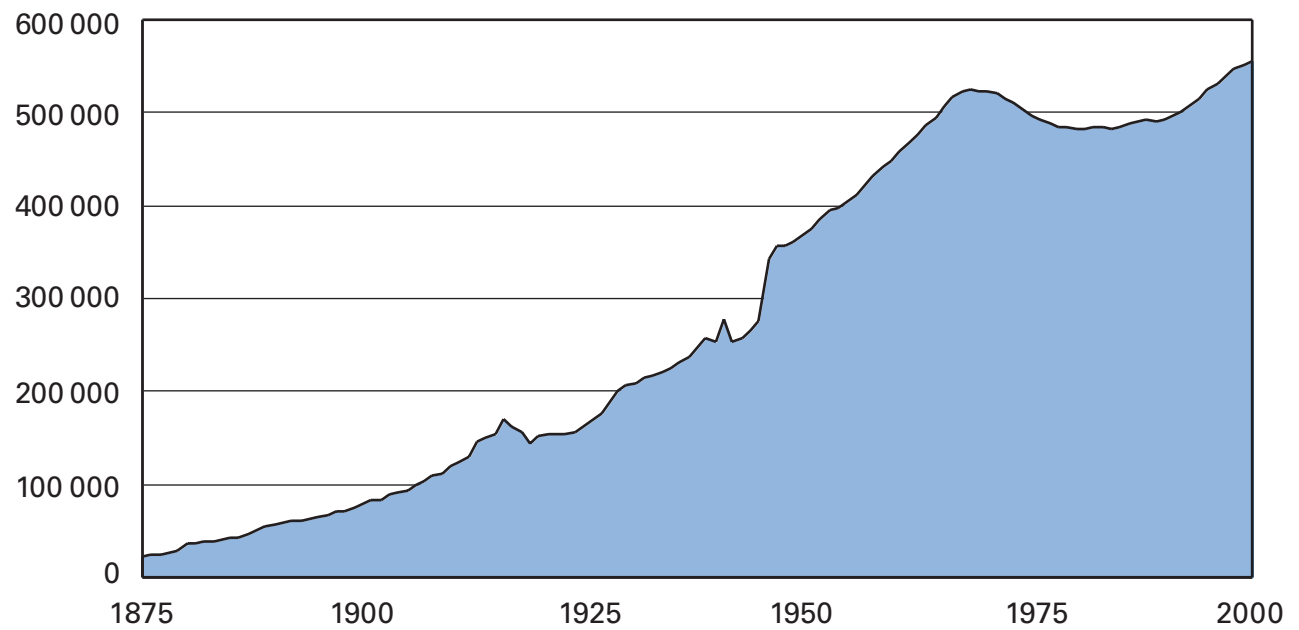
kehitykseen ovat aiheuttaneet sodat, pula-aika ja alueliitokset.

Alueliitoksista merkittävin oli monien esikaupunkialueiden liittäminen Helsinkiin vuonna 1946 ja Vuosaaren liittäminen vuonna 1966. 1970-luvun väestökadon aiheutti helsinkiläisten laaja muuttoliike naapurikuntien edullisimpiin asuntoihin.

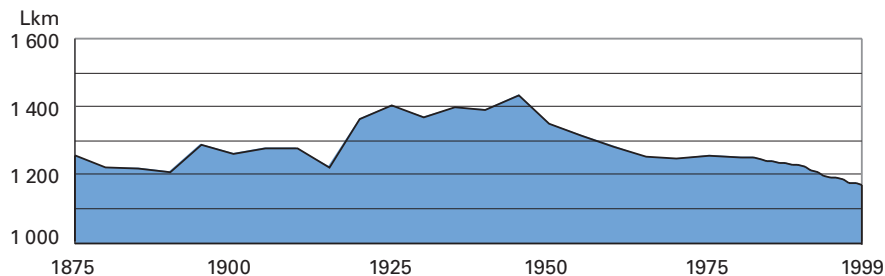
Sinkut ovat aina olleet Helsingin suurin väestöryhmä. Eniten heitä oli vuonna 1879 peräti 66% asukkaista. Tällä hetkellä sinkuilla on 50% edustus.

Avoparien lisääntyminen selittää sinkujen edelleen kasvanutta määrää.

Naisten määrä on aina ollut suurempi kuin miesten. Naisten määrän kehitys on ollut myös tasaisempaa kuin miesten. Itsenäistymisen ja sisällissodan jälkeen sekä 1950-luvun loppupuolella miesten määrä väheni. Toinen maailmansota myös verotti miesten määrää. Sen jälkeen on miesten ja naisten suhde tasoittunut. Vuoden vaihteessa 1998/99 tuhatta miestä kohden oli 1 165 naista.

Väestö 1.1.1875-1993 ja vuodenvaihteissa 1993/94-2000/01

Naisia 1 000 miestä kohti 1.1.1875–1999

Väestön ikärakenne on muuttunut voimakkaasti. Alle 15-vuotiaiden osuus on supistunut lähes puoleen vuosisadan alun lähes 30 prosentista. Yli 40-vuotiaiden osuus on puolestaan lähes kaksinkertaistunut ja on nyt 45 prosenttia kaikista helsinkiläisistä. Suurin ikäluokka tällä hetkellä ovat 32-vuotiaat.

Syntymäpaikka huomioitiin

Vuoden 1870-luvun väestönlaskennassa kiinnitettiin ensimmäistä kertaa huomiota väestön syntymäpaikkaan. Syntyperäiset helsinkiläiset ovat muodostaneet suurimman asukasryhmän koko tarkastelujakson ajan. Toisen maailman sodan jälkeen heidän määränsä on kasvanut voimakkaasti, ja oli vuonna 1999 yli 40 prosenttia. Toiseksi suurimman ryhmän muodosti Uudenmaan läänissä syntyneet. Vuonna 1870 heidän osuutensa oli 30 prosenttia. 1900-luvulla muissa kuin Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä syntyneet muodostivat toiseksi suurimman ryhmän.

1800-luvun loppupuolella kansainvälisyys oli huomattavaa. Vuonna 1870 oli asukkaista viisitoista prosenttia syntynyt ulkomailla, kun 1960-luvulta 1990-luvun alkuun heidän osuutensa oli vain kaksi prosenttia. Vuodesta 1991 on maahanmuuttajien määrä hiljalleen lisääntynyt siten, että vuonna 1999 ulkomailla syntyneiden määrä oli noussut lähes kuuteen prosenttiin.

Viime vuosisadan alussa ja lopussa venäläiset ovat muodostaneet suurimman ulkomaalaisväestöryhmän. Vuosisadan alussa ulkomaalaisista venäläisiä oli 75 prosenttia ja lopussa heidän osuutensa oli 17 prosenttia. 1800- ja 1900-luvun vaihteessa oli Helsingissä muun muassa paljon venäläisiä sotilaita. Ruotsalaiset ovat olleet suurin ryhmä vuosina 1960 ja 1985. Molempina vuosina heitä asui täällä 700. Pakolaisten määrä kasvoi 1990-luvulla. Vuonna 1999 oli eniten somaleita, joita asui täällä yli 2500. Yhteensä ulkomaalaisia oli 25 500 henkilöä, eli lähes viisi prosenttia helsinkiläisistä.

Muuttovoittoalue

Helsinki oli 1960-luvun loppupuolelle asti muuttovoittoaluetta. 1990-luvulla muuttovirta Helsinkiin elpyi uudelleen. 1930-luvun alun pula-aikana muutettiin Helsinkiin selvästi enemmän ja se näkyikin vuonna 1931, jolloin kirjattiin lähes 20 000 asukkaan muuttovoitto. Seuraavana vuosikymmenenä muuttomen määrä lisääntyi tasaiseen tahtiin. Osasyynä siihen oli alueliitos. Kotikuntalaki muuttui vuonna 1994. Opiskelijat saattoivat valita kotikuntansa ja se lisäsi muuttojen määrää. Muuttovoitto vuodesta 1993 on ollut 6000 henkeä vuositain. Poikkeuksen teki vuosi 1995, silloin tänne muutti 7500 henkilöä.

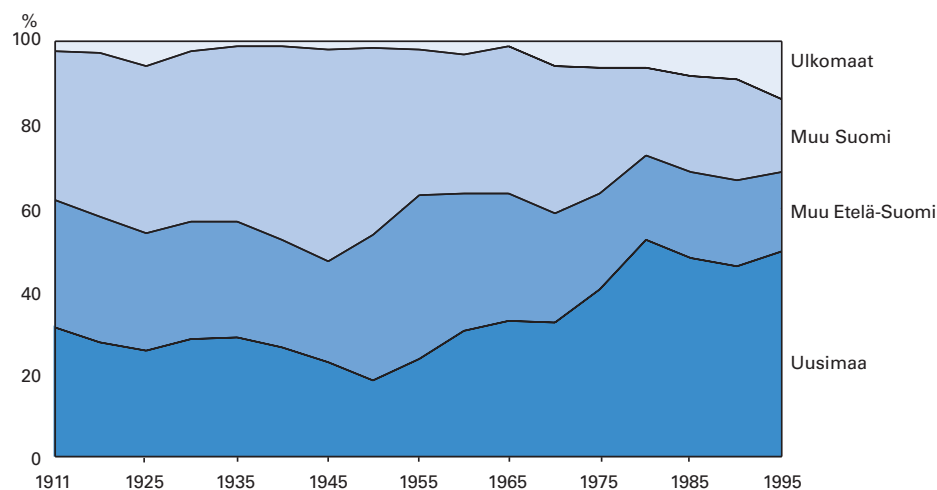
Ulkomainen muuttoliike oli hyvin vähäistä 1950-luvulle asti. Se vilkastui

hieman 1960-luvun puolivälissä ja erityisesti 1990-luvun alussa. Suuri osa 1990-luvulla muuttajista on pakolaisia ja entisen Neuvostoliiton alueelta tulleita.

Helsinki on vetänyt puoleensa eniten 20-29-vuotiaita 1940-luvulta lähtien. Naiset ovat olleet vilkkaampia muuttajia kuin miehet.

Kohti palveluyhteiskuntaa

Nuorena pääkaupunkina Helsinki oli virkamiesten, sotilaiden, oppineiden ja käsityöläisten kaupunki. Tehtaita tai suurempia tuotantolaitoksia oli vähän. Kauppiaskunta jakaantui moneen eri ryhmään 1800-luvulla. Oli koti- ja ulkomaankauppaa harjoittavia sekä ruoka- ja sekatavarakauppiaita: Lisäksi oli pikkupuodit sekä katu- ja torikauppiaat. Käsi-

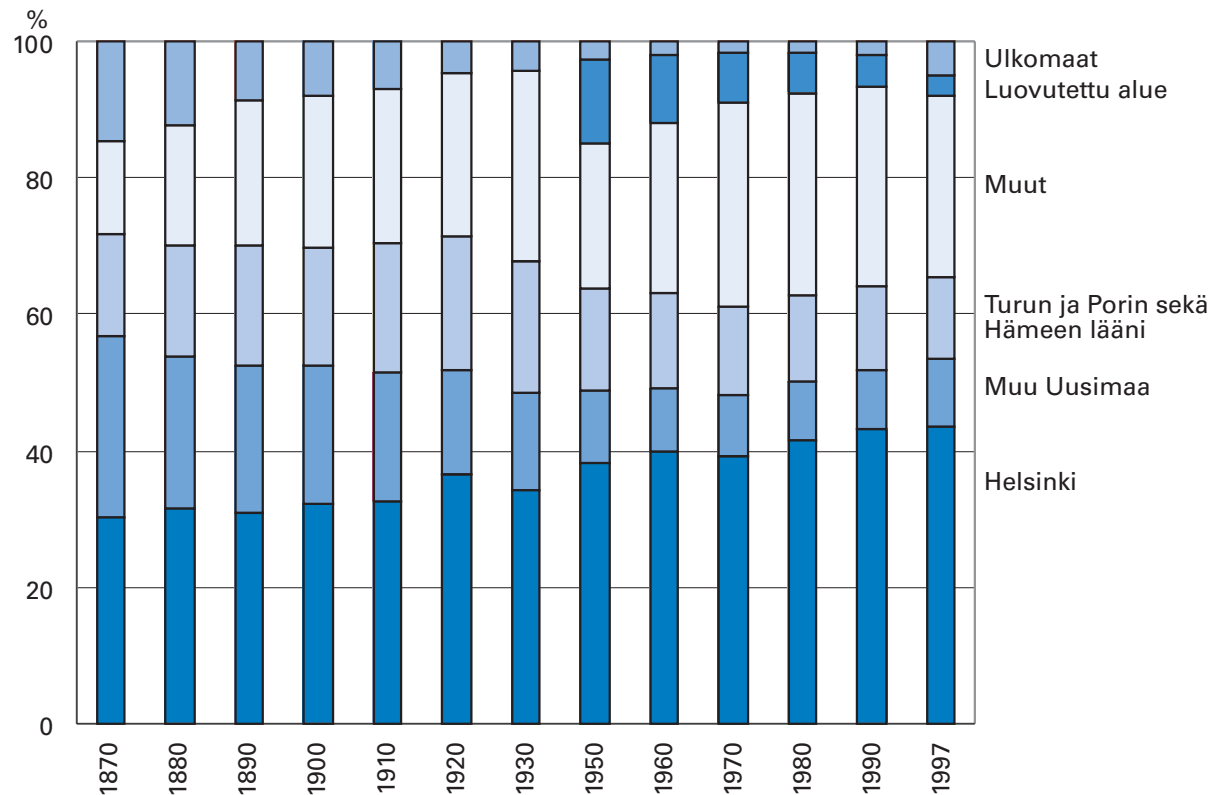
Tulomuutto lähtöalueen mukaan 1911–95

työläiset oli merkittävä ryhmä. Keisarillisen Aleksanterin Yliopiston viettäessä kaksisataavuotisjuhlaansa vuonna 1840, oli Helsinki muuttunut varuskunta- ja hallintokaupungista myös yliopistokaupungiksi.

Kaupungin voimakas kasvukausi osui 1870-80-luvuille. Väkeä muutti maaseudulta paremman elämän toivossa. Helsinki teollistui ja työväestön määrä kasvoi. Suomi sai ensimmäisen teollisuusnäyttelynsä ja se oli Helsingissä 1876. Helsingissä oli aloitettu tekniikan opetus Polyteknillisessä koulussa. Elinkeinoelämä muuttui monipuolisemmaksi. Suuret pankki- ja vakuutuslaitokset sijoittautuivat tänne. Hotellit, ravintolat ja kahvilat avasivat ovensa. Kaiken kaikkiaan yhteiskunnasta tuli uudenaikaisempi ja sen myötä syntyi uusia ammattikuntia. Tehokkuus ja rationalisointi edellyttivät erikoistumista. Kuvaan astuivat erikoislääkärit, asemakaava-arkkitehdit ja insinöörit.

Elinkeinoelämän menestystä ja talouden kasvua edistivät rautatien valmistuminen Helsingin ja Hämeenlinnan välille, rautatien ulottuminen Sörnäisiin satamaan sekä Itäisen Viertotien (nykyisen Hämeentien) rakentaminen uudelleen. Tie yhdisti Helsingin talousalueen Uudenmaan itä- ja pohjoisosiin sekä Hämeeseen.

Tultaessa 1910-luvulle Helsinki oli selvästi palvelu-, hallinto- ja kauppakau-

Väestö syntymäpaikan mukaan 1.1.1900–1997

punkki maan muun väestön saadessa elantonsa maa- ja metsätaloudesta. Toiseen maailman sotaan saakka helsinkiläisiä työllistivät teollisuus, käsityö- ja palveluala. Ne tarjosivat työtä yli 55 prosentille työssä käyvistä väestöstä.

Vertailukelpoista tietoa

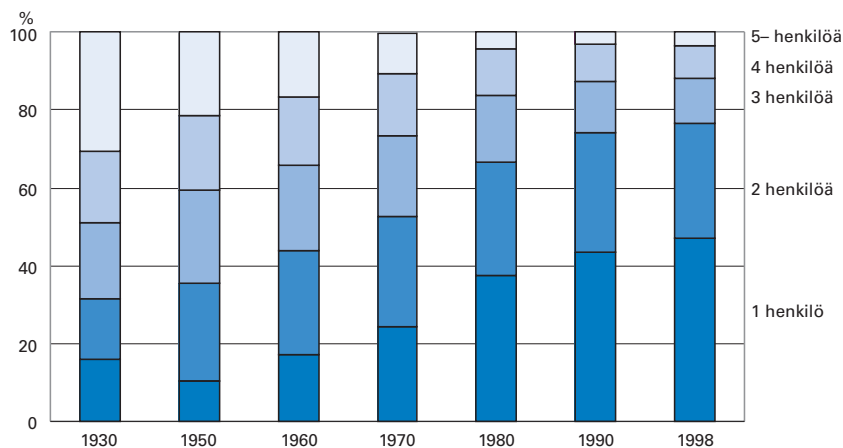
Vuoden 1950 väestönlaskennasta lähtien on saatu vertailukelpoista tietoa Helsingin työpaikoista. Tuolloin oli täällä

212 000 työpaikkaa, josta lähinnä teollisuuden ja rakennustoiminnan työpaikkojen osuus oli 38 prosenttia. Teollisuuden vahvoja aloja olivat metalli- ja konepajatuotteiden valmistus, graafinen teollisuus ja tekstiiliteollisuus. Yksityiset palvelut työllistivät 28 prosenttia ja yhteiskunnalliset 26 prosenttia työssä käyvistä väestöstä.

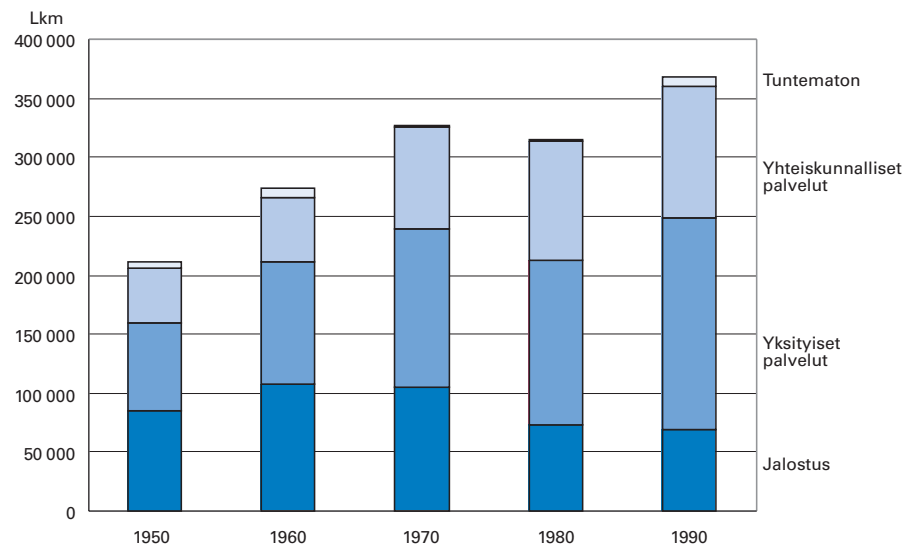
Vuonna 1970 oli Helsingissä 327 000 työpaikkaa, joista 32 prosenttia

teollisuuden ja rakentamisen aloilla, 41 prosenttia kaupan, liike-elämän ja muiden yksityisten palveluiden aloilla sekä 27 prosenttia yhteiskunnallisten palveluiden aloilla. Tämän jälkeen teollisuuden työpaikat ovat vähentyneet ja palvelualojen työpaikkojen määrä kasvanut.

Lamakausi koetteli koko Suomea 1990-luvun alusta vuoteen 1993 saakka. Työttömyys kasvoi voimakkaasti ja työ-

Asuntokunnat koon mukaan 1930–99

Työpaikat Helsingissä 1950–90

paikat vähenivät nopeimmin teollisuudessa ja rakennustoiminnassa sekä pankkitoimialalla. Palvelualoista myös kauppa menetti merkittävästi työpaikkojaan. Elpymisen myötä erityisesti kiinteistö- ja muut elinkeinoelämän palvelut palkkasivat lisää työvoimaa. Samoin liikenne, erityisesti tietoliikenne. Informaatioala, jonka merkittäviä aloja ovat teleliikenne, tietojenkäsittelypalvelut, kustantaminen, radio- ja televisiotoiminta, mainosala ja liikkeenhoidon konsultointi, osoittautui Helsingin ja koko Helsingin seudun talouden vetovoimaiseksi veturiksi.

Pankkitoimiala on vähentänyt työpaikkoja koko 90-luvun ajan. Rakennustoiminta elpyi vasta vuonna 1995 ja on

sen jälkeen kasvattanut tasaisesti osuuttaan työpaikoista. Terveystenhuolto- ja sosiaalipalvelut samoin kuin koulutusala ovat työllistäneet enemmän 1990-luvun jälkipuolella.

Työelämään osallistuminen on sadassa vuodessa kokenut suuren muutoksen. Naisten osuus on kasvanut vajaan 10 prosenttiyksikköä, miesten vastaava osuus on alentunut liki 20 prosenttiyksikköä. Naisten ja miesten työelämään osallistumisen osuudet ovat huomattavasti lähentyneet toisiaan.

Kaupunki työnantajana

Vuoden 1999 lopussa kaupungilla oli 40 300 työntekijää, joista 30 200 oli vakinaisia. Työntekijät ovat eri ammattialo-

jen hyvinkin erikoistuneita osaajia.

Kun yhteiskuntaa on kehitetty ja säädetty uusia lakeja, on kaupungille langennut uusia tehtäviä ja velvoitteita. Seurauksena on ollut henkilökunnan kasvu. Kaupunki on omaehtoisesti monin tavoin kehittänyt Helsinkiä ja sen asukkaiden elinoloja. Kaupunki vastaa suurimmasta osasta hyvinvointipalveluita kuten opetustoimesta, terveydenhuollosta ja sosiaalitoimesta sekä infrastruktuurista ja ympäristöstä kuin myös kulttuuripalveluista, kirjastotoimesta ja vapaa-ajan palveluista. Näiden tarpeeseen vaikuttavat luonnollisesti väestön määrä ja sen kehitys sekä kaupungin kaksikielisyys ja ulkomaan kansalaisten kasvava määrä ja samalla

tarve saada palveluja yhä useammalla kielellä.

Lähteenä on käytetty Helsingin kaupungin tietokeskuksen julkaisemaa kirjaa "Helsinki tilastoina 1800-luvulta nykypäivään" (Tilastoja 2000:15). Kirja on julkaistu Helsingin 450-vuotissyntymäpäivän kunniaksi. ●

Tietoja Helsingistä

Helsinki

Perustettu vuonna 1550
Pääkaupunki vuodesta 1812

Alue ja ympäristö

Kokonaispinta-ala	686 km²
Maapinta-ala	185 km²
viheralueita ja puistoja	31 %
Väestötiheys	
henkilöitä/maa-km2	3 000
Rantaviiva	98 km
Saaria	315

Keskilämpötilat 2000

koko vuosi	7,2°C
lämpimin kuukausi, heinäkuu	17,1 ° C
kylmin kuukausi, helmikuu	-2,2 ° C

Väestö

Väkiluku 2000/2001	555 474
Ikäjakama	
0–6	7,7 %
7–15	8,6 %
16–64	70,2 %
65–74	7,2 %
75+	6,3 %
Elinajanodote	76,9
miehet	73,1
naiset	80,1

Suomen kansalaisia	95,3 %
Ulkomaisten kansalaisia	4,7 %

Suomenkielisiä	88,0 %
Ruotsinkielisiä	6,6 %
Muunkielisiä	5,4 %

Asutuskunnat	
Keskikoko	1,9
yhden hengen asutokuntia	47 %
vähintään viiden hengen asutokuntia	3,5 %

Asuminen

Asuinhuoneistoja yhteensä	290 100
omistusasuntoja	46,1 %
Kaupungin omistamia vuokra-asuntoja	55 000

Työmarkkinat

Työpaikkoja	321 430
alkutuotanto (TOL A–B)	0,1 %
jalostus (TOL C–F)	14,2 %
palvelut (TOL G–Q)	84,4 %
– kauppa, rahoitus, liikenne (TOL G–K)	48 %
– yhteiskunnalliset palvelut (TOL L–Q)	36,4 %

Yrityksiä yhteensä	31 144
--------------------	--------

Työvoima (15–74 -vuotiaat)	
Työllisiä	289 100
työttömiä	19 000
työvoimaosuus, %	72,1
Työttömyysaste, %	6,2

Liikenne

Rekisteröityjä autoja 1000 asukasta kohti	327
Kaupungin sisäisen joukkoliikenteen matkoja yht.	210 milj.
Puhelinliittymiä 100 asukasta kohti	75
Matkapuhelimia 100 asukasta kohti	
(koko maassa)	58
Internet -yhteydet 1000 asukasta kohti	
(koko maassa)	107

Energia- ja vesihuolto

Sähkön myynti	7 257 GWh
Kaukolämmön myynti	6 537 GWh

Veden myynti	72,0 milj.m³
Vedenkulutus asukasta kohti päivässä	220 l
Puhdistun jätteen määrää	98,9 milj.m3

Terveystieteidenhuolto

Kaupungin terveysasemia	31
Kaupungin sairaaloita	7

Perusterveydenhuolto:	
Terveysasemakäyntejä yhteensä	2,7 milj.
käyntejä asukasta kohti	4,8
Sairaansijojen terveyskeskussairaalossa	2 398
1 000 asukasta kohti	4,3

Erikoissairaanhoito:	
Poliklinikkakäyntejä yhteensä	0,6 milj.
käyntejä asukasta kohti	1,0

Sosiaalitoimi

Lasten päivähoitopaikkoja sataa	
1–6 -vuotiasta kohti	67
Vanhusten palvelut:	
palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen, paikkoja	3 339
sataa yli 75-vuotiasta kohti	9,6
laitoshoitopaikkoja	2 393
sataa yli 75-vuotiasta kohti	6,8

Koulutus

Koulutusrakenne:	
15-vuotta täyttäneistä, %	
korkeintaan perustasteen tutkinto	36,5
keskiasteen tutkinto	41,5
korkea-asteen tutkinto	22

Oppilaitokset Helsingissä:	
Yliopistoja ja korkeakouluja	7
Ammattikorkeakouluja	6
Ammatillisia oppilaitoksia	15
Peruskouluja ja lukioita	188

Kulttuuri ja vapaa-aika

Kaupunginkirjasto	
Lainoja, milj. kpl	9,2
Lainoja asukasta kohti	16,5

Museoita	80
Liikunta- ja ulkoilualueita, ha	5 351
Ulkoiluteitä ja kuntoratoja, km	395
Sisäliikuntatiloja, uimahalleja yms.	72

Matkailu

Matkustajaliikenne (milj. matkustajaa)	
Helsinki-Vantaa lentoaseman kautta	10
Helsingin sataman kautta	9
Helsingin rautatieaseman kautta	40

Hotelleihin saapuneita matkustajia (milj.)	1,4
yöpymisiä yhteensä	2,4
siitä ulkomaalaiset	1,4
Hotelleja	44
huoneita	6 974
vuodepaikkoja	13 127

Kansainvälisiä kongresseja ja tapahtumia osanottajia	108 30 260
--	------------

